

Cel voor Financiële Informatieverwerking

21e Activiteitenverslag
2014

Inhoudsopgave

I.	VOORWOORD VAN DE VOORZITTER	7
II.	SAMENSTELLING VAN DE CFI	11
III.	STATISTIEKEN.....	13
1.	KERNCIJFERS.....	13
1.1.	Aantal meldingen	13
1.2.	Aantal geopende en doorgemelde dossiers	14
1.3.	Aantal maal dat door de CFI verzet werd aangetekend	14
2.	BRON VAN MEDEDELINGEN AAN DE CFI	15
2.1.	Aantal mededelingen aan de CFI van meldingsplichtigen.....	15
2.2.	Aantal verzoeken om inlichtingen ontvangen van buitenlandse meldpunten	16
2.3.	Aantal mededelingen aan de CFI door Douane en Accijnzen, curatoren in een faillissement, het federaal parket en het Europees Bureau voor Fraudebestrijding van de Europese Commissie (OLAF)	16
2.4.	Aantal mededelingen aan de CFI door controleoverheden, toezichthoudende of tuchtoverheden.....	17
2.5.	Aantal meldende ondernemingen en personen / totaal aantal meldingsplichtigen	18
2.6.	Geografische verdeling van de mededelingen	20
3.	DOSSIERS.....	21
3.1.	Evolutie van het aantal nieuwe dossiers per referentieperiode	21
3.2.	Evolutie van het aantal doorgemelde dossiers	21
3.3.	Evolutie van het aantal geseponeerde dossiers	22
3.4.	Evolutie van het aantal openstaande dossiers	22
3.5.	Verdeling van de dossiers volgens de aard van de belangrijkste verrichting.....	23
4.	DOORMELDINGEN	25
4.1.	Aantal nieuwe doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling.....	25
4.2.	Door de CFI aangegeven bedragen in de doorgemelde dossiers	27
4.3.	Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens de aard van de verrichting	29
4.4.	Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens het witwasstadium	31
4.5.	Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens het belangrijkste onderliggend misdrijf – Evolutie in de afgelopen 3 jaar	32
4.6.	Door de CFI aangegeven bedragen in de doorgemelde dossiers volgens het belangrijkste onderliggend misdrijf.....	34
4.7.	Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens de nationaliteit van de belangrijkste betrokkene.....	36
4.8.	Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens verblijfplaats van de belangrijkste betrokkene.....	37
4.8.1.	Verblijfplaats in België.....	37
4.8.2.	Verblijfplaats in het buitenland.....	38
4.9.	Verdeling per parket van de tussen 01/01/2010 en 31/12/2014 doorgemelde dossiers en het door de gerechtelijke overheden gegeven gevolg	39
4.10.	Verzetten CFI – gerechtelijke inbeslagnemingen	41
4.11.	Gerechtelijk gevolg – boetes en verbeurdverklaringen.....	42

IV.	TRENDS OP HET VLAK VAN WITWASSEN EN FINANCIERING VAN TERRORISME	45
1.	Inleiding	45
2.	Specifieke misdrijven	46
2.1.	Ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd	46
2.1.1.	Statistieken	46
2.1.2.	Parket	47
2.1.3.	Casussen	48
2.2.	Misdrijven in verband met de staat van faillissement en misbruik van vennootschapsgoederen	52
2.2.1.	Statistieken	52
2.2.2.	Parket	52
2.2.3.	Casus	53
2.3.	Illegale handel in goederen en koopwaren	54
2.3.1.	Statistieken	54
2.3.2.	Parket	55
2.3.3.	Casussen	56
2.4.	Oplichting	57
2.4.1.	Statistieken	57
2.4.2.	Parket	58
2.4.3.	Casussen	59
2.5.	Handel in clandestiene werkkrachten	60
2.5.1.	Statistieken	60
2.5.2.	Parket	61
2.5.3.	Casussen	62
2.6.	Illegale drughandel	66
2.6.1.	Statistieken	66
2.6.2.	Parket	67
2.6.3.	Casus	68
2.7.	Georganiseerde misdaad	68
2.7.1.	Statistieken	68
2.7.2.	Parket	69
2.7.3.	Casussen	69
2.8.	Mensenhandel	73
2.8.1.	Statistieken	73
2.8.2.	Parket	73
2.8.3.	Casus	74

2.9.	Terrorisme, financiering van terrorisme, met inbegrip van financiering van proliferatie.....	75
2.9.1.	Statistieken.....	75
2.9.2.	Parket.....	76
2.9.3.	Financiële stromen.....	76
2.10.	Corruptie en politiek prominente personen.....	78
2.10.1.	Statistieken.....	78
2.10.2.	Parket.....	78
2.10.3.	Casussen.....	78
V.	RECHTSPRAAK VAN HOVEN EN RECHTBANKEN.....	81
VI.	ANDERE ACTIVITEITEN.....	87
1.	Arresten 13/2015 en 41/2015 van het Grondwettelijk Hof: verwerping van de beroepen ingesteld tegen het begrip “ <i>ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd</i> ”.....	87
2.	De vierde Europese richtlijn.....	89
3.	Evaluatie van België door de FAG.....	89
4.	Strategische analyse.....	92
5.	De Egmont Groep.....	94
6.	Internationale samenwerking.....	94
6.1.	Overzicht van de verzoeken om inlichtingen ontvangen van buitenlandse meldpunten in 2014.....	95
6.2.	Overzicht van de verzoeken om inlichtingen gericht aan buitenlandse meldpunten in 2014...	97
6.3.	Technische bijstand.....	99
7.	Opleiding van magistraten.....	99
VII.	CFI JAARREKENINGEN.....	101
	LEXICON.....	103

I. VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

De Cel voor Financiële Informatieverwerking is nu 21 jaar actief en we stellen telkens opnieuw vast dat het aantal meldingen dat de CFI jaarlijks van melders volgens de wet van 11 januari 1993 ontvangt alsmaar toeneemt.

In 2014 was echter sprake van een uitzonderlijk sterke stijging van 21% van het aantal meldingen, vergeleken met 2013. Dit is 12% meer dan de stijging die in 2013 in vergelijking met 2012 werd vastgesteld.

Deze stijging is het resultaat van een nauwere samenwerking met de kredietinstellingen (+ 1.300 meldingen), de Nationale Bank van België (+ 516 meldingen), bpost (+ 300 meldingen), notarissen (+ 400 meldingen) en betalingsinstellingen (+ 1.000 meldingen).

Ook het aantal meldingen van de FOD Financiën nam aanzienlijk toe. Dit was voornamelijk het gevolg van het aantal ontvangen meldingen in het kader van de regularisatieprocedure die van juli tot eind december 2013 van kracht was.

Het aantal nieuwe dossiers dat door de CFI werd geopend, met daarin dus alle meldingen van 2014, bedroeg 6.978, in vergelijking met 5.063 in 2013 en 4.002 in 2012, wat op jaarlijkse stijgingspercentages van respectievelijk 37 % en 25% neerkomt.

Op 31 december 2014 waren nog 4.530 dossiers op basis van een subjectief vermoeden in behandeling. 65% van deze dossiers was minder dan zes maanden oud en 40% minder dan drie maanden. De tijd van behandeling hangt voornamelijk af van het bijzonder ingewikkeld karakter van sommige dossiers, doorgaans doorspekt met internationale aspecten.

Sedert 2012 schommelt het percentage van seponeringen door de CFI tussen de 55 en 60%.

De CFI paste haar werkwijze aan om deze sterke stijging van het aantal meldingen het hoofd te bieden, maar zorgde er tegelijkertijd voor even doeltreffend te blijven bij de behandeling van de dossiers die verband houden met witwassen van geld uit ernstige misdrijven, financiering van terrorisme en proliferatie.

Het totale aantal nieuwe dossiers dat in 2014 aan de gerechtelijke overheden werd doorgemeld bedroeg 1.131, wat in dezelfde grootte-orde ligt als de resultaten in 2013 (1.168 nieuwe doorgemelde dossiers). Ook wat de bedragen in de nieuwe doorgemelde dossiers betreft, komen we tot dezelfde vaststelling: 786,05 miljoen EUR, in vergelijking met 796,79 miljoen EUR in 2013.

De CFI meldde **in 2014** - als we de nieuwe dossiers samentellen met de aanvullende doormeldingen in reeds doorgemelde dossiers - **een totaalbedrag van 1.687,23 miljoen EUR** door aan de gerechtelijke overheden.

In tegenstelling tot wat sommigen hadden voorspeld bij de wijziging van de wet van 11 januari 1993 waarbij in de lijst met onderliggende misdrijven het begrip ernstige en georganiseerde fiscale fraude werd vervangen door ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, werd het werk van de CFI dus niet door die verandering ondermijnd (*zie: Prof. Maus in Trends 14 augustus 2014, blz. 38 en 39: Ik geef je op een briefje dat de CFI in de nabije toekomst moord en brand zal schreeuwen omdat ze de dossiers niet kan behandelen.*)¹

¹ Het Grondwettelijk Hof verwierp inmiddels de twee beroepen die ingesteld werden tegen de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 betreffende het begrip ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd (cf. hoofdstuk VI, deel 1).

De trends die de CFI de afgelopen jaren bij de opgespoorde onderliggende witwasmisdrijven vaststelde, keren overigens ook in dit verslag terug, zowel met betrekking tot het aantal dossiers als inzake de witgewassen bedragen of beide samen.

Het blijft zorgwekkend dat misdrijven uit de financiële en economische sfeer nog altijd het grootste aandeel vormen van de opgespoorde en doorgemelde witwasverrichtingen in 2014.

In de eerste plaats, en gerangschikt volgens het aantal doorgemelde dossiers, gaat het om ernstige fiscale fraude, georganiseerde misdaad, illegale handel in goederen en koopwaren, misbruik van vennootschapsgoederen, misdrijven in verband met de staat van faillissement, verduistering en corruptie, misbruik van vertrouwen en oplichting. Deze misdrijven kwamen in 833 van de 1.131 dossiers aan bod.

In de tweede plaats, en gerangschikt volgens bedrag, zijn ernstige fiscale fraude (344,61 miljoen EUR) en georganiseerde misdaad (42,40 miljoen EUR) alleen al goed voor de helft van het totale doorgemelde bedrag (387,01 op een totaal van 786,05 miljoen EUR). De andere vernoemde misdrijven tikten af op 301,36 miljoen EUR, waaronder 107,71 miljoen EUR voor grensoverschrijdende misdrijven zoals oplichting via het internet.

Het zijn echter niet enkel de financiële en economische sectoren die door de investering van vuil geld uit criminele activiteiten of ten gevolge van de toenemende criminalisering in deze sectoren, bedreigd worden. Ook het sociale weefsel wordt alsmaar meer blootgesteld aan ontsparingen die als gevolg van **mensenhandel, met inbegrip van seksuele uitbuiting en economische uitbuiting van illegale en clandestiene werkkrachten** op internationale, Europese en nationale schaal aan het licht komen. In 2014 werden in dit verband 161 dossiers doorgemeld, voor een totaalbedrag van 74,23 miljoen EUR.

Vandaag de dag komt de uitbuiting van ongelijkheden niet langer enkel via de naakte cijfers van een financiële inlichtingeneenheid zoals de CFI aan het licht. Ze kunnen ook in andere vormen naar voren treden. Koppelbazen, bijvoorbeeld, die oneerlijke concurrentie plegen door als onderaannemer bepaalde economische sectoren binnen te dringen. Des te schrijnender is de situatie van de vrouwen, kinderen en mannen die enkel op het statuut van illegale immigranten kunnen terugvallen en slachtoffer zijn van misdadige en gewetenloze organisaties en smokkelaars, en die aan de grenzen van onze rechtsstaten de dood vinden.

Nu iedereen het er eindelijk over eens is dat iets moet gebeuren is de alomtegenwoordigheid van vuil geld in onze maatschappij hoe langer hoe ondraaglijker.

Minister van Staat en Europarlementslid Louis Michel vond tijdens een debat over “bloedmineralen” in het Europees Parlement in Straatsburg op 19 mei 2015 de gepaste woorden om, ook buiten de context van conflicten in Afrika, de basis van wat verschillende vormen van financiële criminaliteit en het verwante witwassen in stand houdt, te verwoorden door te spreken van ***“een debat dat ertoe aanzet al die negatieve krachten te verstoren die conflicten voeden met het oog op winst, hebzucht en platte en schandalige verrijking”***.

De internationale instanties mogen zich echter niet tevreden stellen met enkel te wijzen op het storend karakter van alle die negatieve krachten. Wat telt is de effectieve strijd ertegen, meer bepaald in het kader van het preventieve en repressieve luik van het witwassen van criminele fondsen, van de financiering van terrorisme en van de proliferatie.

Niet alleen moet onze nationale regelgeving conform zijn aan Europese richtlijnen en internationale normen, bovenal is het noodzakelijk dat de **strijd tegen witwassen, financiering van terrorisme en van proliferatie doeltreffend wordt gevoerd**. Die noodzaak is des te meer aanwezig op dit moment nu de risico's die de financiering van het internationale terrorisme met zich meebrengt, structureel

verbonden blijken met het witwassen van de opbrengst van diverse trafieken, georganiseerd door pseudo-staten zoals IS.

België is één van de eerste Europese landen die door de FATF werden geëvalueerd op de **doeltreffendheid** van de strijd tegen die fenomenen.

We zullen ons hier beperken tot slechts één algemene conclusie van dat evaluatierapport. Die conclusie alleen al zou ertoe moeten leiden dat bij alle betrokken actoren de daadwerkelijke wil ontstaat om alle middelen aan te wenden en zich zo alle mogelijkheden te creëren om de storende gevolgen van een criminele economie terug te dringen : **“België oefent een groot deel van zijn activiteiten en initiatieven in de strijd tegen het witwassen en de financiering van terrorisme uit op grond van risicoanalyse...Een alomvattende aanpak van de strijd tegen witwassen en de financiering van terrorisme moet nog worden uitgewerkt en dit op basis van een prioriteitsbepaling van de risico's en het toekennen van de nodige middelen, met name binnen Justitie...”**

Jean-Claude DELEPIERE

II. SAMENSTELLING VAN DE CFI²

Voorzitter:	Dhr. Jean-Claude DELEPIÈRE
Vicevoorzitter:	Dhr. Philippe de MÛELENAERE
Plaatsvervangende voorzitters:	HH. Boudewijn VERHELST Philippe de KOSTER
Leden:	HH. Michel J. DE SAMBLANX Luc BATSELIER Johan DENOLF Fons BORGINON
Secretaris-generaal:	Dhr. Kris MESKENS

² Toestand op 31/12/2014

III. STATISTIEKEN

1. KERNCIJFERS

1.1. Aantal meldingen

Eenzijds ontvangt de CFI “subjectieve” meldingen⁽¹⁾ overeenkomstig de wet van 11 januari 1993. Deze meldingen berusten op een vermoeden van witwassen of financiering van terrorisme.

Anderzijds ontvangt de CFI “objectieve” meldingen⁽¹⁾, deze meldingen zijn onder meer gebaseerd op wettelijke indicatoren.

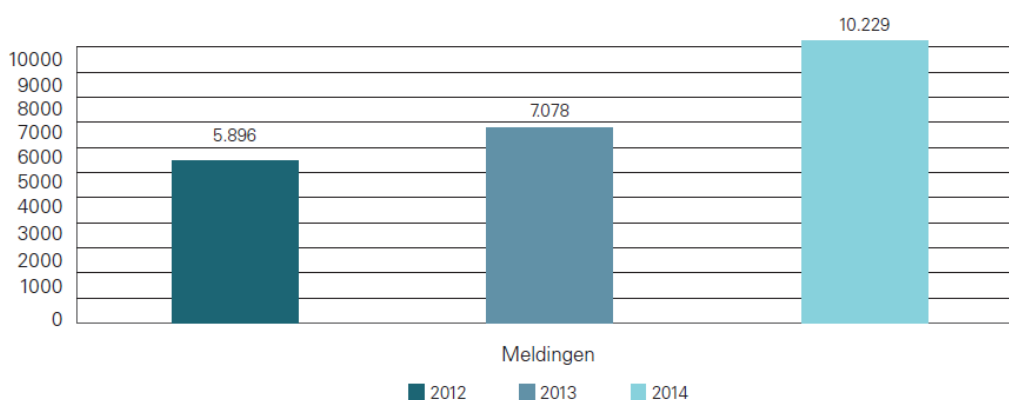
Het gaat onder meer om meldingen van de Administratie der Douane en Accijnzen (grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen), casino’s³, notarissen⁴ en vastgoedmakelaars⁵. Deze melder⁽¹⁾ zijn verplicht de CFI van objectieve feiten op de hoogte te brengen, ook al hebben ze geen vermoedens. Sommige meldingen van betalingsinstellingen of wisselkantoren vallen eveneens in deze categorie.

Het aantal meldingen bleef tussen 2009 en 2011 vrij stabiel maar steeg sterk tussen 2012 en 2014.

Om meldingen doeltreffend te behandelen deelt de CFI elke melding in naar belang (betrokken bedrag, aard van de verrichtingen, politiek prominente personen bij de betrokkenen,...) en prioriteit (dringend wanneer nog fondsen kunnen worden geblokkeerd of in beslag kunnen worden genomen of bij een lopend gerechtelijk onderzoek). Deze twee criteria bepalen dan de omvang van de opzoeken die zullen worden verricht en de snelheid waarmee ze zullen worden uitgevoerd. Door dossiers op deze wijze te selecteren kan de CFI grote verschillen in het aantal meldingen opvangen.

	2012	2013	2014
Aantal subjectieve meldingen	5.896	7.078	10.229
Aantal objectieve meldingen	15.104	15.888	17.538
Totaal	21.000	22.966	27.767

⁽¹⁾ Cf. lexicon

³ Overeenkomstig de indicatoren van het Koninklijk Besluit van 6 mei 1999 tot uitvoering van artikel 26, § 2, tweede lid, van de wet van 11 januari 1993.

⁴ Overeenkomstig artikel 20 van de wet van 11 januari 1993.

⁵ Overeenkomstig artikel 20 van de wet van 11 januari 1993.

1.2. Aantal geopende en doorgemelde dossiers

Een groot aantal meldingen heeft betrekking op afzonderlijke verrichtingen in verband met dezelfde zaak.

Verskillende meldingen van één enkele melder kunnen op dezelfde zaak betrekking hebben. Bovendien kan dezelfde zaak meldingen van verschillende afzonderlijke instellingen omvatten. De CFI bundelt de meldingen die betrekking hebben op één zaak in één dossier⁽¹⁾.

De ontvangen meldingen werden in 2014 in 6.978 dossiers gebundeld.

In deze periode meldde de CFI 1.131 dossiers door aan de gerechtelijke overheden wegens ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme.

	2012	2013	2014
Aantal nieuwe dossiers geopend wegens vermoedens van witwassen of financiering van terrorisme	4.002	5.063	6.978
Aantal doorgemelde dossiers ⁽¹⁾	1.506	1.168	1.131
Bedragen ^{(2) (4)} aangegeven in de doorgemelde dossiers	2.254,91	796,79	786,05
Aantal doorgemelde meldingen ⁽³⁾	5.454	5.061	5.183
Bedragen ⁽²⁾ aangegeven in de doorgemelde meldingen ^{(3) (4)}	2.540,96	1.179,76	1.687,23

⁽¹⁾ Cf. lexicon

⁽²⁾ Bedragen in miljoen EUR

⁽³⁾ De CFI meldt geen afschriften van meldingen door maar enkel informatie met betrekking tot de verdachte verrichtingen die hierin vermeld worden, aangevuld met haar analyse.

⁽⁴⁾ Het bedrag met betrekking tot de meldingen en dossiers die door de CFI in 2012 aan de gerechtelijke overheden werden doorgemeld wordt beïnvloed door de doormelding van verschillende dossiers met betrekking tot de contante verkoop van grote hoeveelheden goud voor meer dan 1 miljard EUR.

1.3. Aantal maal dat door de CFI verzet werd aangetekend

In 2014 verzette de CFI zich 19 maal tegen de uitvoering van een verrichting voor een totaalbedrag van 8,71 miljoen EUR.

In andere dossiers waarin geen verzet hoefde te worden aangetekend, deelde de CFI het Centraal Orgaan voor de Inbeslagneming en de Verbeurdverklaring mee dat er nog grote bedragen in beslag konden worden genomen, zo kon een bedrag van 53,08 miljoen EUR gerechtelijk in beslag worden genomen (cf. 4.10).

	2012	2013	2014
Aantal verzetten ⁽¹⁾	36	25	19
Totaalbedrag verzetten ⁽²⁾	11,81	12,34	8,71

⁽¹⁾ Cf. lexicon

⁽²⁾ Bedragen in miljoen EUR

2. BRON VAN MEDEDELINGEN AAN DE CFI

2.1. Aantal mededelingen aan de CFI van meldingsplichtigen

	2012	2013	2014	% 2014
Wisselkantoren en agenten die als betalingsinstellingen optreden (<i>money remittance</i>) ⁽¹⁾	11.716	11.657	12.504	45,03
Kredietinstellingen	4.768	5.690	6.955	25,05
De Post – bpost	800	1.085	1.392	5,01
Notarissen	587	967	1.373	4,94
Uitbaters van casino's ⁽²⁾	916	919	1.110	4,00
Nationale Bank van België	80	46	516	1,86
Externe accountants, externe belastingsconsulenten, externe erkende boekhouders, externe erkende boekhouders-fiscalisten	99	139	133	0,48
Levensverzekeringsondernemingen	84	196	129	0,46
Vastgoedmakelaars	22	67	72	0,26
Ondernemingen voor consumentenkrediet	1	22	71	0,26
Bedrijfsrevisoren	23	48	68	0,24
Gerechtsdeurwaarders	4	8	27	0,10
Beursvennootschappen	20	22	19	0,07
Verzekeringbemiddelaars	10	18	9	0,03
Hypothecaire ondernemingen	17	12	7	0,03
Advocaten	10	9	7	0,03
Beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging	5	20	6	0,02
Betalingsinstellingen die als beheerders van kredietkaarten optreden ⁽³⁾	7	6	4	0,01
Handelaars in diamant	1	1	2	0,01
Bijkantoren van beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging in de EER	1	0	1	-
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EER	1	0	1	-
Makelaars in bank- en beleggingsdiensten	2	5	0	-
Bewakingsondernemingen	1	2	0	-
Vereffeninginstellingen	1	1	0	-
Leasingondernemingen	1	0	0	-
Vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies	1	0	0	-
Bijkantoren van beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging buiten de EER	0	0	0	-

	2012	2013	2014	% 2014
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	-
Deposito- en Consignatiekas	0	0	0	-
Bijkantoren van beleggingsondernemingen buiten de EER	0	0	0	-
Marktondernemingen	0	0	0	-

(1) Sinds de inwerkingtreding van het KB van 2 juni 2012 tot aanpassing van de lijst van ondernemingen onderworpen aan de wet van 11 januari 1993.

(2) De 1.110 meldingen in 2014 slaan op 1.301 verrichtingen voor een totaalbedrag van 25,08 miljoen EUR. Criterium 3 van het KB van 6 mei 1999 (opstellen van indicatoren voor casino's) komt het vaakst voor met 1.278 verrichtingen voor een totaalbedrag van 24,87 miljoen EUR.

(3) Sinds de inwerkingtreding van de wet van 21 december 2009 betreffende het statuut van de betalingsinstellingen, de toegang tot het bedrijf van betalingsdienst aanbieder en de toegang tot betalingssystemen

2.2. Aantal verzoeken om inlichtingen ontvangen van buitenlandse meldpunten⁶

	2012	2013	2014	% 2014
Buitenlandse meldpunten ⁽¹⁾⁽²⁾	464	536	424	1,53

(1) Overeenkomstig artikel 22 §2 van de wet van 11 januari 1993.

(2) Cf. lexicon

2.3. Aantal mededelingen aan de CFI door Douane en Accijnzen, curatoren in een faillissement, het federaal parket en het Europees Bureau voor Fraudebestrijding van de Europese Commissie (OLAF)

	2012	2013	2014	% 2014
Douane en Accijnzen ⁽¹⁾	1.308	1.404	1.480	5,33
FOD Financiën ⁽²⁾⁽⁴⁾	13	34	1.420	5,11
FOD Economie ⁽²⁾	12	22	8	0,03
Curatoren in een faillissement ⁽²⁾	0	7	7	0,03
Andere administratieve diensten ⁽²⁾	1	1	2	0,01
OCAD ⁽²⁾	-	-	2	-
FOD Volksgezondheid ⁽²⁾	-	-	1	-
Veiligheid van de Staat ⁽²⁾	5	9	0	-
Federaal parket ⁽³⁾	0	0	0	-
Europees Bureau voor Fraudebestrijding van de Europese Commissie (OLAF) ⁽³⁾	0	0	0	-

(1) Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1889/2005 van 26 oktober 2005 en het KB van 5 oktober 2006 houdende maatregelen ter controle van het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen.

(2) Sinds de inwerkingtreding van de wet van 29 maart 2012 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993.

(3) Sinds de inwerkingtreding van de wet van 18 januari 2010 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993.

(4) In 2014 met inbegrip van de fiscale regularisatieattesten die in 2014 afgeleverd werden door het contactpunt regularisaties van de FOD Financiën overeenkomstig de fiscale regularisatielwet die op 15 juli 2013 van kracht werd.

⁶ Cf. lexicon

2.4. Aantal mededelingen aan de CFI door controleoverheden, toezichhoudende of tuchtoverheden

	2012	2013	2014	% 2014
Controleoverheden ⁽¹⁾⁽²⁾	19	13	16	0,06

⁽¹⁾ Overeenkomstig artikel 31 van de wet van 11 januari 1993.

⁽²⁾ Cf. lexicon

ALGEMEEN TOTAAL (2.1 – 2.4)	21.000	22.966	27.767	100
------------------------------------	---------------	---------------	---------------	------------

Commentaar bij de cijfers in delen 2.1. tot 2.4.

De toename van het aantal meldingen eind 2013 zette zich in 2014 verder. De CFI ontving in 2014 bijna 5000 mededelingen meer.

De stijging van het aantal meldingen vloeit voort uit een verhoogde samenwerking van de kredietinstellingen (+ 1.300 meldingen), de Nationale Bank van België (+ 516 meldingen), bpost (+ 300 meldingen), notarissen (+ 400 meldingen) en betalingsinstellingen (+ 1000 meldingen).

Ook het aantal mededelingen van de FOD Financiën nam aanzienlijk toe in 2014 (+ 1.400 mededelingen). Deze gevoelige stijging van het aantal mededelingen is voornamelijk het gevolg van de regularisatieprocedure die de regering tussen 15 juli en 31 december 2013 instelde.

De regularisatiewetgeving die het parlement in 2013 goedkeurde bepaalt dat de Dienst Voorafgaande beslissingen (DVB) in fiscale zaken van de FOD Financiën contactpunt regularisaties de CFI steeds een afschrift van de regularisatieattesten bezorgt.

Op basis van de attesten dient de CFI na te gaan of de geregulariseerde fondsen uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude voortkomen. Het doel van de wetgever bestond erin erop toe te zien dat de regularisatieprocedure niet gebruikt wordt om opbrengsten uit andere ernstige misdrijven wit te wassen. De geregulariseerde fondsen mochten immers uit andere ernstige misdrijven vermeld in de wet van 11 januari 1993 voortkomen, maar niet uit fiscale fraude. De aanvragers konden de regularisatieprocedure ook trachten te gebruiken om niet-regulariseerde bedragen op illegale wijze te repatriëren.

2.5. Aantal meldende ondernemingen en personen / totaal aantal meldingsplichtigen

<i>Financiële beroepen</i> ⁽¹⁾	2012	2013	2014	meld. ond. / pers.
Kredietinstellingen	65	72	66	104
Wisselkantoren, betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld	17	14	18	53
Levensverzekeringsondernemingen	13	11	16	30
Beursvennootschappen	6	6	8	32
Ondernemingen voor consumentenkrediet	1	5	6	85
Betalingsinstellingen die als uitgevers of beheerders van kredietkaarten optreden	2	5	3	18
Hypothecaire ondernemingen	4	5	3	108
Beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging	1	1	2	12
Verzekeringsbemiddelaars	3	3	2	9.529
De Post – bpost	1	1	1	1
Nationale Bank van België	1	1	1	1
Bijkantoren van beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging in de EER ⁽²⁾	1	0	1	8
Bijkantoren van beleggingsondernemingen in de EER	1	0	1	12
Makelaars in bank- en beleggingsdiensten	1	1	0	15
Vereffeninginstellingen ⁽²⁾	1	1	0	1
Leasingondernemingen	1	0	0	116
Vennootschappen voor vermogensbeheer en beleggingsadvies	1	0	0	20
Deposito- en Consignatiekas	0	0	0	1
Bijkantoren van beleggingsondernemingen buiten de EER	0	0	0	0
Marktondernemingen	0	0	0	1
Bijkantoren van beheersvennootschappen van instellingen voor collectieve belegging buiten de EER ⁽²⁾	0	0	0	3
Instellingen voor collectieve belegging	0	0	0	53
Totaal	120	126	128	

(1) Cf. lexicon

(2) Sinds de inwerkingtreding van de wet van 18/01/2010 tot wijziging van de wet van 11/01/1993.

<i>Niet-financiële beroepen</i> ⁽¹⁾	2012	2013	2014	meld. ond. / pers.
Notarissen	224	312	376	1.172
Boekhoudkundige en fiscale beroepen	39	67	82	10.416
Vastgoedmakelaars	9	39	40	8.800
Bedrijfsrevisoren	11	19	22	1.050
Gerechtsdeurwaarders	3	6	11	550
Casino's	9	9	9	9
Advocaten	7	5	4	16.344
Handelaren in diamant	1	1	1	1.800
Bewakingsondernemingen	1	1	0	8
Totaal	304	459	545	

⁽¹⁾ Cf. lexicon

2.6. Geografische verdeling van de mededelingen

Onderstaande tabel⁽¹⁾ geeft de evolutie weer van de afgelopen drie jaar van de verdeling van het aantal meldingen per gerechtelijk arrondissement in functie van de plaats waar de hoofdverrichting zich voordeed.

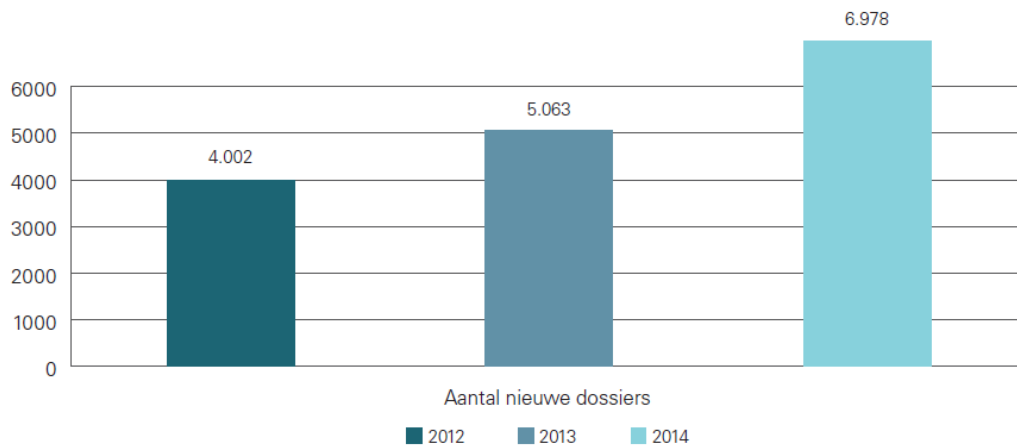
Gerechtelijk arrondissement	2012	2013	2014	% 2014
Brussel - Halle Vilvoorde	10.382	11.601	14.562	53,45
Antwerpen	3.641	3.693	4.178	15,33
Antwerpen	3.339	3.353	3.698	13,57
Turnhout	161	188	273	1,00
Mechelen	141	152	207	0,76
Oost-Vlaanderen	1.228	1.357	1.847	6,78
Gent	905	946	1.242	4,56
Dendermonde	277	310	468	1,72
Oudenaarde	46	101	137	0,5
West-Vlaanderen	1.201	1.296	1.457	5,35
Brugge	826	769	823	3,02
Kortrijk	314	439	531	1,95
Veurne	33	45	54	0,20
Ieper	28	43	49	0,18
Henegouwen	1.067	1.314	1.423	5,22
Charleroi	606	739	842	3,09
Bergen	336	427	422	1,55
Doornik	125	148	159	0,58
Luik	1.245	1.189	1.411	5,18
Luik	931	902	1.059	3,89
Verviers	284	219	267	0,98
Hoei	30	68	85	0,31
Limburg	725	805	962	3,54
Hasselt	410	430	568	2,09
Tongeren	315	375	394	1,45
Namen	304	351	422	1,55
Namen	256	287	333	1,22
Dinant	48	64	89	0,33
Leuven	204	224	402	1,48
Waals-Brabant	235	266	348	1,28
Luxemburg	66	105	165	0,60
Aarlen	38	52	85	0,31
Neufchâteau	16	35	54	0,20
Marche-en-Famenne	12	18	26	0,09
Eupen	27	44	65	0,24
Totaal	20.325	22.245	27.242	100

⁽¹⁾ In deze tabel zijn de verzoeken van buitenlandse meldpunten en de verrichtingen via het internet niet vervat.

3. DOSSIERS

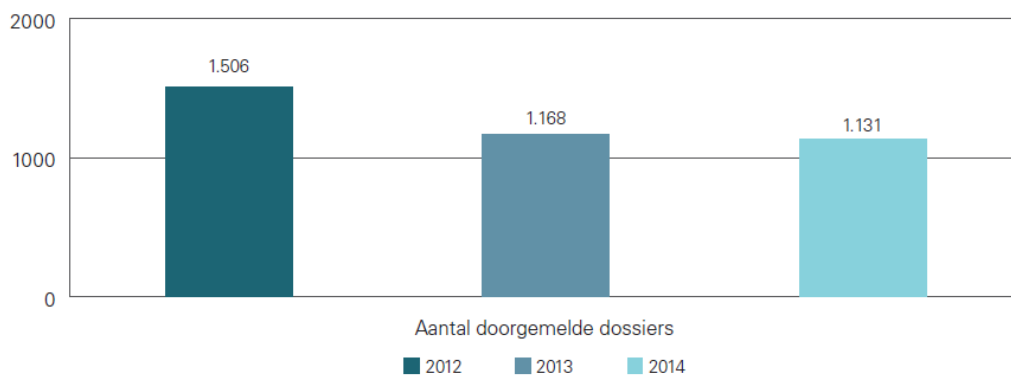
3.1. Evolutie van het aantal nieuwe dossiers per referentieperiode

Na een eerste ontleding van de ontvangen mededelingen werden in 2014 6.978 nieuwe dossiers geopend. Dit is een sterke stijging (37 %) in vergelijking met 2013.

3.2. Evolutie van het aantal doorgemelde dossiers

In 2014 werden 1.131 dossiers doorgemeld aan de parketten, nadat het onderzoek door de CFI ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme in de zin van de wet van 11 januari 1993 aan het licht hadden gebracht. De doormeldingen betroffen dossiers die zowel in 2014 als voordien werden geopend.

Een gedetailleerde analyse per onderliggend misdrijf is terug te vinden op bladzijde 32.

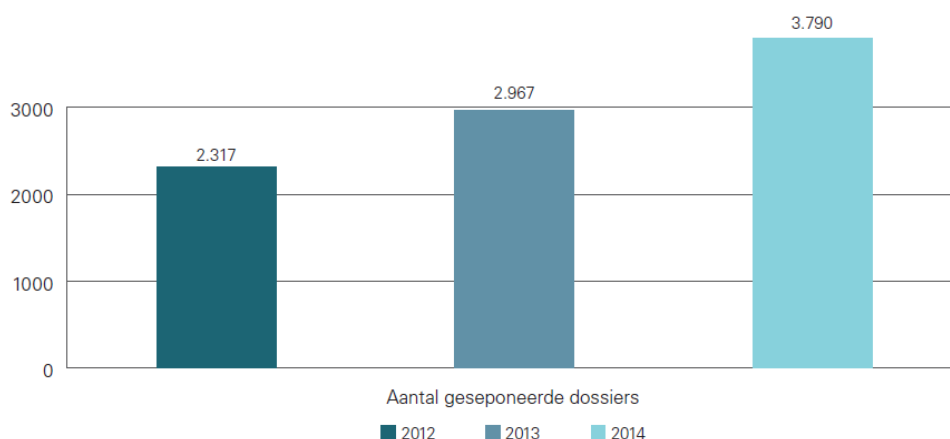

3.3. Evolutie van het aantal geseponeerde dossiers

De CFI seponeerde tussen 1 januari 2014 en 31 december 2014 3.790 dossiers (geopend op basis van een vermoeden van witwassen of financiering van terrorisme) wegens het ontbreken van ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme in de zin van de wet van 11 januari 1993. Hoewel dit een sterke toename van seponeringen lijkt, volgt het aantal geseponeerde dossiers echter dezelfde stijgende lijn als het aantal ontvangen dossiers.

Aantal geseponeerde dossiers ⁽¹⁾	
2012	2.317
2013	2.967
2014	3.790

⁽¹⁾ Cf. lexicon

In het kader van de terugkoppeling van informatie lichtte de CFI de betrokken instellingen hiervan in met de verduidelijking dat deze seponeringen voorlopig zijn (dossiers kunnen door de CFI worden heropend) en hen niet vrijstellen van bijkomende meldingen indien zich nieuwe verdachte verrichtingen zouden voordoen.

3.4. Evolutie van het aantal openstaande dossiers

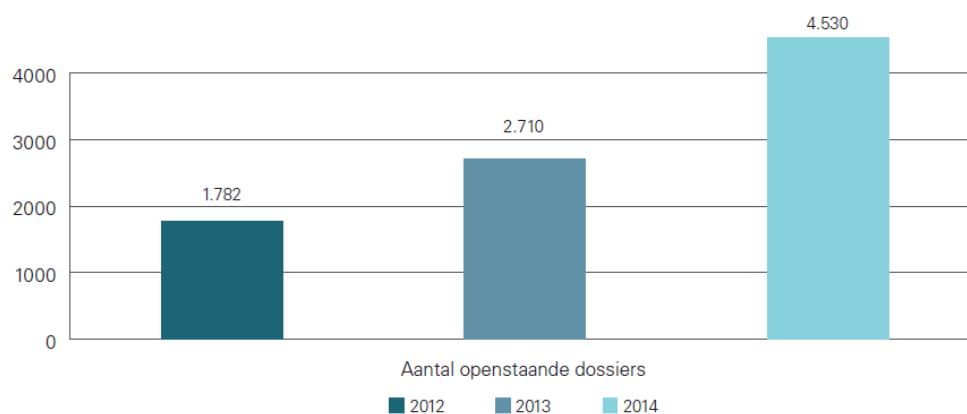
Op 31 december 2014 waren er nog 4.530 openstaande dossiers op basis van een melding, geopend in 2014 en voordien.

Bijna twee derde (of 65%) van de 4.530 openstaande dossiers op 31/12/2014 waren minder dan zes maanden oud, 40% was minder dan drie maanden oud. Dit betekent dat meer dan een op drie openstaande dossiers op 31/12/2014 in de laatste drie maanden van 2014 werden geopend.

Slechts 227 van de openstaande dossiers op 31/12/2014 waren meer dan 18 maanden oud. De ingewikkeldheid en de internationale omvang van de constructies en werkwijzen in deze dossiers verklaren waarom deze 227 dossiers na 18 maanden nog openstaande dossiers waren.

Aantal openstaande dossiers ⁽¹⁾	
op 31/12/2012	1.782
op 31/12/2013	2.710
op 31/12/2014	4.530

⁽¹⁾ Cf. lexicon

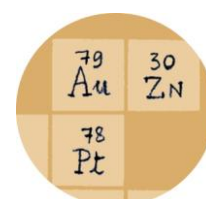

3.5. Verdeling van de dossiers volgens de aard van de belangrijkste verrichting

Verrichtingen ⁽¹⁾	2012	2013	2014	% 2014
Fiscale regularisatie	-	-	1.390	20,86
Internationale overschrijvingen	639	884	1.304	19,57
Opnames	703	948	966	14,50
Stortingen op rekening	677	834	884	13,27
Binnenlandse overschrijvingen	362	515	637	9,56
Geldverzending	448	319	265	3,98
Kredieten	92	79	127	1,91
Onroerende goederen	52	58	90	1,35
Effecten	40	65	79	1,19
Gebruik van cheques	73	56	56	0,84
Grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen ⁽²⁾	5	2	6	0,08
Casino's	11	13	1	0,01
Andere	624	913	859	12,88
Totaal	3.726	4.686	6.664	100

⁽¹⁾ In deze tabel zijn de verzoeken van buitenlandse meldpunten niet vervat.

⁽²⁾ Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1889/2005 van 26 oktober 2005 en het KB van 26 januari 2014 houdende maatregelen ter controle van het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen.

2014

- 21% Fiscale regularisatie
- 20% Internationale overschrijvingen
- 14% Opnames
- 13% Stortingen op rekening
- 10% Binnenlandse overschrijvingen
- 4% Geldverzending
- 2% Kredieten
- 1% Onroerende goederen
- 1% Effecten
- 1% Gebruik van cheques
- Grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen
- Casinoverrichtingen
- 12,88% Andere

4. DOORMELDINGEN

De CFI bundelt de meldingen van verdachte verrichtingen die betrekking hebben op één zaak. In geval van ernstige aanwijzingen van witwassen of van financiering van terrorisme wordt dit dossier doorgemeld aan de bevoegde procureur des Konings of de federale procureur.

In 2014 meldde de CFI 1.131 nieuwe dossiers door aan de gerechtelijke overheden voor een totaalbedrag van 786,05 miljoen EUR.

Indien de CFI na de doormelding⁷ van een dossier nieuwe meldingen (aanvullende meldingen⁸) ontvangt met verrichtingen die verband houden met dezelfde zaak en er nog steeds aanwijzingen zijn van witwassen of van financiering van terrorisme, dan meldt de CFI deze nieuwe verdachte verrichtingen door in een aanvullend verslag.

In totaal meldde de CFI in 2014 5.183 meldingen (nieuwe dossiers en aanvullende doormeldingen) door aan de gerechtelijke overheden voor een totaalbedrag van 1.687,23 miljoen EUR.

Deze doorgemelde dossiers en meldingen worden hieronder onderverdeeld per categorie van meldende instelling, aard van verrichting en onderliggend misdrijf.

4.1. Aantal nieuwe doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling

Evolutie van het aantal nieuwe aan de parketten doorgemelde dossiers per categorie van meldende instelling in de afgelopen 3 jaar

	2012	2013	2014	% 2014
Kredietinstellingen	934	733	760	67,20
Wisselkantoren en agenten van betalingsinstellingen	241	159	145	12,82
De Post – bpost	207	160	144	12,73
Buitenlandse meldpunten	52	47	19	1,68
Notarissen	14	7	11	0,97
Casino's	11	13	5	0,44
Douane	5	2	4	0,35
Andere	42	47	43	3,81
Totaal	1.506	1.168	1.131	100

⁷ Cf. lexicon

⁸ Cf. lexicon

2014

67% Kredietinstellingen

13% Wisselkantoren

13% De Post

2% Buitenlandse meldpunten

1% Notarissen

- Casino's

- Douane

4% Andere

4.2. Door de CFI aangegeven bedragen in de doorgemelde dossiers

Evolutie van de bedragen⁽¹⁾ in de doorgemelde dossiers in de afgelopen 3 jaar

	2012	2013	2014	% 2014
Kredietinstellingen	1.910,00	450,66	657,39	83,63
Bedrijfsrevisoren	30,56	-	35,16	4,47
Notarissen	19,62	6,03	22,55	2,87
Wisselkantoren en agenten van betalingsinstellingen	42,93	21,89	17,06	2,17
FOD Financiën	0,18	85,47	15,17	1,93
De Post – bpost	17,55	12,89	10,35	1,32
Buitenlandse meldpunten	219,17	178,13	9,72	1,24
Levensverzekeringsondernemingen	2,14	1,86	5,68	0,72
Douane	1,68	13,72	3,62	0,46
Boekhouders en fiscalisten	5,38	17,40	2,85	0,36
Casino's	3,80	2,33	0,32	0,04
Andere	1,90	6,41	6,18	0,79
Totaal	2.254,91	796,79	786,05	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

Verdeling van de doormeldingen aan de parketten in 2012, 2013 en 2014

	2012		2013		2014	
	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾
Kredietinstellingen	1.993	2.133,59	1948	759,92	1.895	1.422,62
Wisselkantoren	2.745	48,80	2.238	54,71	2.679	139,05
Bedrijfsrevisoren	5	32,90	2	0,39	4	35,19
Buitenlandse meldpunten	109	258,06	109	201,93	82	32,80
Notarissen	52	22,83	40	7,20	34	23,74
De Post – bpost	340	22,93	270	18,50	266	12,78
Levensverzekerings-ondernemingen	23	2,92	13	3,77	14	6,69
Douane	44	2,34	19	14,24	39	4,01
Boekhouders en fiscalisten	25	6,86	45	17,54	21	3,54
Casino's	57	5,29	321	3,72	74	3,46
Andere	61	4,44	39	10,42	56	2,72
FOD Financiën	1	0,18	5	86,36	12	0,43
Nationale Bank van België	21	0,63	12	1,06	7	0,20
Totaal	5.454	2.540,96	5.061	1.179,76	5.183	1.687,23

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

De bovenstaande bedragen worden gevormd door de optelsom van pure witwasverrichtingen en al dan niet fictieve handelsverrichtingen. Bij deze verrichtingen (onder meer in dossiers in verband met btw-carrrouselfraude) is het bijzonder moeilijk precies vast te stellen welk deel wordt witgewassen en welk deel al dan niet fictieve handelsverrichtingen zijn.

4.3. Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens de aard van de verrichting

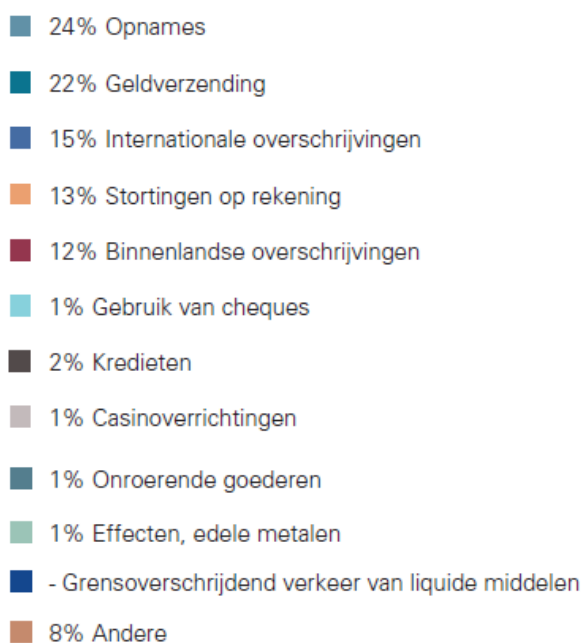
Belangrijkste verrichtingen in de doorgemelde dossiers – Evolutie in de afgelopen 3 jaar⁽¹⁾

Aard van de verrichtingen	2012	2013	2014	% 2014
Opmames	324	292	269	24,19
Geldverzending	369	278	243	21,85
Internationale overschrijvingen	207	139	164	14,75
Stortingen op rekening	184	137	146	13,13
Binnenlandse overschrijvingen	137	134	138	12,41
Kredieten	32	17	21	1,89
Gebruik van cheques	27	12	15	1,35
Onroerende goederen	16	9	11	0,99
Casino's verrichtingen	11	13	5	0,45
Effecten, edele metalen	14	4	5	0,45
Grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen ⁽²⁾	5	1	4	0,36
Andere	128	85	91	8,18
Totaal	1.454	1.121	1.112	100

⁽¹⁾ In deze tabel zijn de verzoeken van buitenlandse meldpunten niet vervat.

⁽²⁾ Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1889/2005 van 26 oktober 2005 en het KB van 26 januari 2014 houdende maatregelen ter controle van het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen.

2014

Verdeling van de doormeldingen in 2012, 2013 en 2014 volgens de aard van de verrichting⁽¹⁾

Uit onderstaande tabel blijkt dat het doorgemelde bedrag in 2012 sterk werd beïnvloed door de doormelding van 8 dossiers met betrekking tot de verkoop van goud (gevolgd door opnames in contanten).

Aard van de verrichtingen	2012		2013		2014	
	Aantal	Bedrag ⁽²⁾	Aantal	Bedrag ⁽²⁾	Aantal	Bedrag ⁽²⁾
Internationale overschrijvingen	451	485,33	471	305,36	411	561,89
Opnames	601	134,29	629	213,80	633	223,50
Binnenlandse overschrijvingen	299	117,38	293	104,42	360	115,91
Geldverzending	2.744	37,05	2.240	59,25	2.724	26,70
Stortingen op rekening	315	108,83	311	58,41	305	79,36
Kredieten	98	18,12	75	20,37	48	7,22
Gebruik van cheques	51	19,49	32	19,00	34	18,81
Onroerende goederen	53	23,07	39	7,75	28	5,13
Casinoverrichtingen	57	5,29	320	3,72	74	3,46
Grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen ⁽³⁾	44	2,34	19	0,57	39	4,01
Effecten	16	1,37	10	0,45	18	18,94
Opnames / verkoop edele metalen	8	984,66	-	-	7	0,99
Andere	608	345,68	513	184,73	420	588,51
Totaal	5.345	2.282,9	4.952	977,84	5101	1.654,43

⁽¹⁾ In deze tabel zijn de verzoeken van buitenlandse meldpunten niet vervat.

⁽²⁾ Bedragen in miljoen EUR

⁽³⁾ Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1889/2005 van 26 oktober 2005 en het KB van 26 januari 2014 houdende maatregelen ter controle van het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen.

4.4. Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens het witwasstadium

Het aandeel van elk witwasstadium⁹ in het witwasproces verandert jaar na jaar. Witwassers passen hun werkwijzen aan naarmate het preventieve¹⁰ stelsel ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme uitbreidt en doeltreffender wordt.

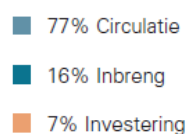
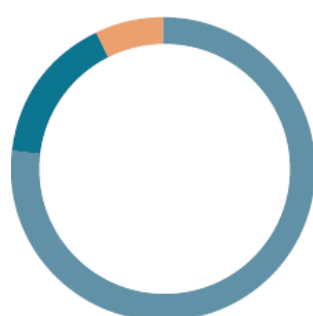
De CFI stelde in de loop der tijd vast dat witwassers hun inbrengverrichtingen beperken in landen met doeltreffende witwasbestrijding (zoals België) en in deze landen circulatie- en investeringsverrichtingen uitvoeren. De cijfers van 2014 hieronder bevestigen deze vaststelling, ook al steeg het aantal inbrengdossiers in 2014.

	Aantal doorgemelde dossiers				Doorgemelde bedragen ⁽¹⁾			
	2013	% 2013	2014	% 2014	2013	% 2013	2014	% 2014
Inbreng ⁽²⁾	154	13,18	182	16,09	69,05	8,67	55,32	7,04
Circulatie ⁽²⁾	905	77,48	873	77,19	574,70	72,13	669,20	85,13
Investering ⁽²⁾	108	9,25	75	6,63	152,84	19,18	61,38	7,81
Poging tot witwassen	1	0,09	1	0,09	0,20	0,02	0,15	0,02
Totaal	1.168	100	1.131	100	796,79	100	786,05	100

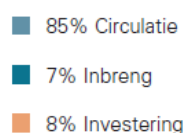
⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

⁽²⁾ Cf. lexicon

Aantal 2014

Bedrag 2014

⁹ Cf. lexicon

¹⁰ Cf. lexicon

4.5. Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens het belangrijkste onderliggend misdrijf – Evolutie in de afgelopen 3 jaar

Onderliggend misdrijf	2012	2013	2014	% 2014
Oplichting	426	320	278	24,58
Misbruik van vennootschapsgoederen	170	165	227	20,07
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	194	134	105	9,28
Ernstige (en georganiseerde) fiscale fraude, al dan niet georganiseerd ⁽¹⁾	59	52	84	7,43
Illegale drughandel	118	88	80	7,07
Handel in clandestiene werkrachten	86	83	78	6,90
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	164	116	61	5,39
Exploitatie van prostitutie	36	41	54	4,77
Georganiseerde misdaad	87	44	44	3,89
Terrorisme en financiering van terrorisme, met inbegrip van financiering van proliferatie	20	25	37	3,27
Mensenhandel	54	37	29	2,56
Misbruik van vertrouwen	31	21	22	1,95
Verduistering en corruptie	15	9	12	1,06
Diefstal of afpersing	32	19	12	1,06
Andere	14	14	8	0,71
Totaal	1.506	1.168	1.131	100

⁽¹⁾ Sinds de inwerkingtreding van de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993.

2014

In 2014 waren oplichting, misbruik van vennootschapsgoederen en misdrijven in verband met de staat van faillissement de meest voorkomende onderliggende misdrijven in de doorgemelde dossiers. Deze drie onderliggende misdrijven alleen al vormden meer dan de helft van de doorgemelde dossiers.

Oplichtingen

Ook al bleef het aantal dossiers in verband met witwassen van geld uit oplichting in 2014 dalen, bleef dit niettemin om verschillende redenen een verontrustend verschijnsel. Verrichtingen met “hacking” en “phishing scams” kwamen nog steeds voor, de CFI stelde in 2014 echter vast dat bedragen van de oplichtingen stegen en de misdadigers steeds professioneler te werk gingen (cf. 2.4.). Met betrekking tot de bedragen die aan de gerechtelijke overheden werden doorgemeld komt oplichting op de tweede plaats met een totaalbedrag van 107 miljoen EUR, of bijna 14% van het totale bedrag dat door de CFI in 2014 werd doorgemeld (786,05 miljoen EUR).

Ernstige fiscale fraude

Ook met betrekking tot ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, stellen we een sterke stijging van meer dan 50 % van het aantal doorgemelde dossiers vast (84 dossiers in 2014 in vergelijking met 52 dossiers in 2013 en 59 in 2012). Deze stijging van het aantal dossiers is eerst en vooral het gevolg van de invoering van een nieuwe, bredere en mindere beperkende definitie van ernstige fiscale fraude. Tevens moet worden gewezen op een artikel in de regularisatiewet die in 2013 werd goedgekeurd dat de Dienst Voorafgaande Beslissingen in fiscale zaken (DVB) contactpunt regularisaties ertoe verplicht de CFI een afschrift te bezorgen van alle attesten die afgeleverd werden voor regularisatieaanvragen die tussen 15 juli 2013 en 31 december 2013 werden ingediend. In 2014 werden bijna 1.350 nieuwe dossiers geopend en door de CFI onderzocht nadat een regularisatieattest werd afgeleverd. Sommige van deze dossiers werden aan de gerechtelijke overheden doorgemeld. Indien de CFI namelijk vaststelt dat een regularisatie werd ingediend om witwasverrichtingen die geen verband houden met geregulariseerde fiscale fraude te verhullen, is de CFI verplicht het parket hiervan op de hoogte te brengen.

Menselijke uitbuiting

De gebeurtenissen van de afgelopen maanden rond illegale migratiestromen, onder meer tussen Libië en Afrika, bevestigen dat mensenhandel zeer aantrekkelijk en winstgevend blijft voor de organisatoren ervan. Menselijke uitbuiting, in welke vorm dan ook, is nog steeds een belangrijke en verontrustende zaak en dit is ook in de cijfers van de CFI terug te vinden.

Menselijke uitbuiting kan verband houden met drie onderliggende witwasmisdrijven, zoals vermeld in artikel 5 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme: mensenhandel, handel in clandestiene werkkrachten en exploitatie van prostitutie. In 2014 werden 161 dossiers voor een totaalbedrag van bijna 75 miljoen EUR aan de gerechtelijke overheden doorgemeld in verband met handel in clandestiene werkkrachten (78 dossiers), exploitatie van prostitutie (54 dossiers) en mensenhandel (29 dossiers).

4.6. Door de CFI aangegeven bedragen in de doorgemelde dossiers volgens het belangrijkste onderliggend misdrijf

Evolutie in de afgelopen 3 jaar⁽¹⁾

Onderliggend misdrijf	2012	2013	2014	% 2014
Ernstige (en georganiseerde) fiscale fraude, al dan niet georganiseerd ⁽²⁾	190,25	424,57	344,61	43,84
Oplichting	429,35	29,44	107,71	13,70
Misbruik van vennootschapsgoederen	55,99	93,50	77,03	9,80
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	264,38	41,56	52,30	6,65
Handel in clandestiene werkkrachten	45,31	51,41	48,35	6,15
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	76,69	62,88	46,52	5,92
Georganiseerde misdaad	1.048,60	24,87	42,40	5,39
Mensenhandel	16,43	12,99	17,69	2,25
Illegale drughandel	12,51	9,45	11,23	1,43
Verduistering en corruptie	84,32	6,06	8,90	1,13
Misbruik van vertrouwen	7,95	6,39	8,90	1,13
Exploitatie van prostitutie	5,10	6,36	8,19	1,04
Terrorisme en financiering van terrorisme, met inbegrip van financiering van proliferatie	1,90	2,57	6,82	0,87
Fraude ten nadele van de financiële belangen van de E.U.	1,74	-	3,09	0,39
Diefstal of afpersing	2,69	1,08	1,48	0,19
Andere	11,70	23,66	0,83	0,11
Totaal	2.254,91	796,79	786,05	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

⁽²⁾ Sinds de inwerkingtreding van de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993.

Verdeling volgens onderliggend misdrijf van doormeldingen in 2012, 2013 en 2014

Onderliggend misdrijf	2012		2013		2014	
	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾	Aantal	Bedrag ⁽¹⁾
Ernstige (en georganiseerde) fiscale fraude, al dan niet georganiseerd ⁽²⁾	228	276,89	591	557,94	371	562,67
Georganiseerde misdaad	358	1.072,23	349	35,57	442	550,75
Oplichting	1.209	437,99	722	68,27	965	125,33
Illegale handel in wapens, goederen en koopwaren	734	327,61	536	86,73	404	90,28
Handel in clandestiene werkrachten	468	69,65	504	84,88	487	90,11
Misbruik van vennootschapsgoederen	315	72,35	453	134,71	456	86,00
Misdrijf i.v.m. staat faillissement	424	112,19	439	94,86	285	70,28
Illegale drughandel	526	19,34	443	13,24	422	25,11
Mensenhandel	364	18,88	256	21,69	290	23,60
Verduistering en corruptie	88	91,69	66	19,55	38	17,84
Misbruik van vertrouwen	83	13,32	61	8,81	55	14,40
Exploitatie van prostitutie	354	7,45	272	8,93	569	10,43
Terrorisme en financiering van terrorisme, met inbegrip van financiering van proliferatie	130	4,18	126	7,07	154	9,21
Verlenen van beleggingsdiensten, diensten van valutahandel of van geldoverdracht zonder vergunning	15	7,65	15	7,72	13	5,23
Fraude ten nadele van de financiële belangen van de E.U.	2	1,74	2	0,91	4	3,11
Diefstal of afpersing	132	2,77	122	2,32	108	1,53
Ernstige milieucriminaliteit	-	-	26	3,57	3	1,05
Andere	24	5,03	78	22,99	117	0,29
Totaal	5.454	2.540,96	5.061	1.179,76	5.183	1.687,23

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

⁽²⁾ Sinds de inwerkingtreding van de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993.

4.7. Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens de nationaliteit van de belangrijkste betrokkene

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer volgens de nationaliteit van de belangrijkste betrokkene in de doorgemelde dossiers in 2012, 2013 en 2014.

Nationaliteit	2012	2013	2014	% 2014
Belgische	881	594	607	53,67
Franse	69	47	59	5,22
Nederlandse	70	51	47	4,16
Roemeense	15	16	39	3,45
Bulgaarse	14	15	23	2,03
Portugese	33	21	22	1,95
Braziliaanse	21	21	21	1,86
Marokkaanse	27	18	17	1,50
Turkse	25	30	16	1,41
Albanese	7	9	14	1,24
Italiaanse	26	21	12	1,06
Congolese (DRC)	29	22	12	1,06
Britse	16	6	11	0,97
Pakistaanse	7	5	10	0,88
Kameroense	15	17	10	0,88
Poolse	7	5	10	0,88
Duitse	11	9	8	0,71
Nigeriaanse	17	5	6	0,53
Spaanse	8	4	6	0,53
Algerijnse	5	5	4	0,35
Chinese	5	5	4	0,35
Hongaarse	-	1	4	0,35
Russische	19	11	4	0,35
Syrische	2	-	4	0,35
Andere	177	230	161	14,26
Totaal	1.506	1.168	1.131	100

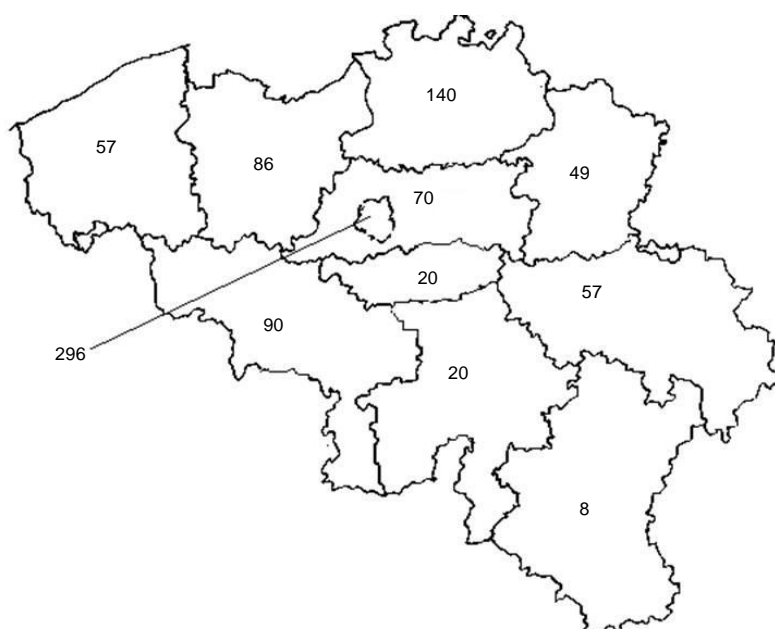
4.8. Verdeling van de doorgemelde dossiers volgens verblijfplaats van de belangrijkste betrokkene

Onderstaande tabellen geven de verdeling weer volgens verblijfplaats van de belangrijkste betrokkene in de dossiers doorgemeld in 2014¹¹.

4.8.1. Verblijfplaats in België

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van de 893 doorgemelde dossiers waarbij de belangrijkste betrokkene zijn verblijfplaats had in België.

	Aantal dossiers	%
Brussel	296	33,15
Antwerpen	140	15,68
Henegouwen	90	10,08
Oost-Vlaanderen	86	9,63
Vlaams-Brabant	70	7,84
Luik	57	6,38
West-Vlaanderen	57	6,38
Limburg	49	5,49
Waals-Brabant	20	2,24
Namen	20	2,24
Luxemburg	8	0,89
Totaal	893	100

¹¹ In deze tabellen zijn de verzoeken van buitenlandse meldpunten en de verrichtingen via het internet niet vervat.

4.8.2. Verblijfplaats in het buitenland

Onderstaande tabel geeft de verdeling weer van de 156 doorgemelde dossiers in 2014 waarbij de belangrijkste betrokkene zijn verblijfplaats had in het buitenland.

Land van verblijf	van 01/01/14 tot 31/12/14	%
Frankrijk	37	23,72
Nederland	20	12,82
Verenigd Koninkrijk	10	6,41
Roemenië	9	5,76
Duitsland	7	4,48
Nigeria	6	3,84
Luxemburg	5	3,20
Spanje	4	2,56
Verenigde Staten	4	2,56
Italië	4	2,56
Ivoorkust	4	2,56
Bulgarije	3	1,92
Verenigde Arabische Emiraten	2	1,29
Hongarije	2	1,29
Turkije	2	1,29
Israël	2	1,29
Marokko	2	1,29
Maleisië	2	1,29
Albanië	2	1,29
Benin	2	1,29
Ghana	2	1,29
Andere	25	16,00
Totaal	156	100

De voornaamste betrokkenen hebben hoofdzakelijk de Belgische (53,67 %), Franse en Nederlandse nationaliteit. Vele betrokkenen wonen in Oost-Europa of Afrika of zijn onderdanen uit deze gebieden.

4.9. Verdeling per parket van de tussen 01/01/2010 en 31/12/2014 doorgemelde dossiers en het door de gerechtelijke overheden gegeven gevolg¹²

Parket	Totaal	%	Ver⁽¹⁾	VCR	GO	BV	Over	ZG	VO
Brussel	2.278	35,55	21	10	62	2	21	1.202	960
Antwerpen	1.125	17,56	20	18	35	5	1	543	503
Antwerpen	878	13,7	19	12	29	4	0	441	373
Turnhout	158	2,47	1	5	5	1	1	96	49
Mechelen	89	1,39	0	1	1	0	0	6	81
Oost-Vlaanderen	598	9,32	10	9	19	0	0	217	343
Gent	313	4,88	8	7	6	0	0	130	162
Dendermonde	220	3,43	2	2	12	0	0	56	148
Oudenaarde	65	1,01	0	0	1	0	0	31	33
Henegouwen	580	9,05	5	4	22	0	5	97	447
Charleroi	276	4,31	0	1	9	0	2	41	223
Bergen	182	2,84	1	0	8	0	0	35	138
Doornik	122	1,9	4	3	5	0	3	21	86
West-Vlaanderen	372	5,80	13	11	15	2	6	133	192
Brugge	181	2,82	4	8	9	1	1	56	102
Kortrijk	138	2,15	5	1	4	1	4	62	61
Veurne	30	0,47	0	1	2	0	1	10	16
Ieper	23	0,36	4	1	0	0	0	5	13
Luik	361	5,63	5	7	25	0	2	130	192
Luik	272	4,24	3	6	22	0	2	101	138
Verviers	57	0,89	1	0	1	0	0	19	36
Hoei	32	0,5	1	1	2	0	0	10	18
Limburg	341	5,32	11	7	14	0	0	156	153
Hasselt	189	2,95	6	4	3	0	0	107	69
Tongeren	152	2,37	5	3	11	0	0	49	84
Federaal parket	202	3,15	0	3	6	1	2	42	148
Namen	142	2,21	1	2	12	0	0	26	101
Namen	111	1,73	1	1	8	0	0	16	85
Dinant	31	0,48	0	1	4	0	0	10	16
Leuven	133	2,08	1	3	5	0	0	29	95
Waals-Brabant	116	1,81	0	0	1	0	0	18	97
Luxemburg	85	1,35	1	1	5	0	2	12	64
Aarlen	46	0,72	0	0	0	0	2	7	37
Neufchâteau	21	0,34	1	0	1	0	0	4	15
Marche-en-Famenne	18	0,29	0	1	4	0	0	1	12
Halle-Vilvoorde	41	0,64	1	0	0	0	0	0	40
Eupen	34	0,53	0	0	1	0	6	5	22
Total	6.408	100	89	75	222	10	45	2.610	3.357

⁽¹⁾ Tegen bepaalde vonnissen werd hoger beroep aangetekend.

Legende:

Ver : Veroordeling
VCR : Verwijzing naar correctionele rechtbank
GO : Gerechtelijk onderzoek
BV : Buitenvervolginstelling
Over : Dossiers door de Belgische gerechtelijke overheden overgemaakt aan een buitenlandse gerechtelijke overheid
ZG : Zonder gevolg na vooronderzoek door het parket
VO : Vooronderzoek

¹² Deze tabel werd opgesteld op basis van informatie en afschriften van vonnissen die op 15/01/2014 in het bezit van de CFI waren en die overeenkomstig artikel 33 § 6 spontaan aan de CFI werden meegegeed.

In een aantal dossiers beslisten de gerechtelijke overheden financiële minnelijke schikkingen te sluiten. Sinds augustus 2011 werden 17 verruimde minnelijke schikkingen gesloten voor witwassen als enig misdrijf of verwant misdrijf. In een dossier werd bijvoorbeeld een minnelijke schikking van 23 miljoen EUR gesloten, alsook akkoorden over de inning van fiscale geldboetes.

4.10. Verzetten CFI – gerechtelijke inbeslagnemingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bedragen die de CFI in 2014 blokkeerde, per parket waarheen het dossier werd doorgemeld.

Naast de door de CFI geblokkeerde bedragen vermeldt de tabel de bedragen die het gerecht in 2014 in beslag nam in dossiers die de CFI als “dringende dossiers” doormeldde.

“Dringende” dossiers zijn dossiers waarin de CFI besliste tot verzet over te gaan, alsook dossiers waar geen sprake is van verzet maar waar op het tijdstip van doormelding nog grote bedragen in beslag konden worden genomen.

Arrondissement	Verzetten CFI Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Gerechtelijke inbeslagnemingen Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾
Brussel	3.649.899,97	49.332.746,26⁽²⁾
Antwerpen	368.002,30	2.082.603,24
Antwerpen	368.002,30	2.082.603,24
Halle-Vilvoorde	857.165,13	856.283,64
Luik	-	290.120,10
Luik	-	290.120,10
Oost-Vlaanderen	45.014,51	265.425,59
Gent	-	220.425,59
Oudenaarde	45.014,51	45.000,00
Limburg	-	201.840,28
Hasselt	-	201.840,28
West-Vlaanderen	27.000,00	27.010,00
Brugge	27.000,00	27.010,00
Leuven	17.588,22	20.000,00
Leuven	17.588,22	20.000,00
Waals-Brabant	3.330.000,00	-
Henegouwen	391.956,34	-
Doornik	391.956,34	-
Federaal parket	23.000,00	-
Totaal	8.709.626,47	53.076.029,11

⁽¹⁾ Bedragen in EUR

⁽²⁾ Cf. Hoofdstuk IV – 2.1.3 en 2.4.3

4.11. Gerechtigelijk gevolg – boetes en verbeurdverklaringen

Onderstaande tabel¹³ geeft de verdeling weer van de boetes en verbeurdverklaringen uitgesproken door rechtbanken en hoven per parket in de dossiers die de afgelopen 5 jaar (2010 tot 2014) werden doorgemeld en waarover de CFI werd ingelicht. Bij de analyse van deze cijfers dient echter rekening te worden gehouden met het feit dat voor een groot aantal doorgemelde dossiers de bewijsgraving langer dan vijf jaar in beslag kan nemen. Dit is onder meer het geval bij dossiers die verband houden met economische en financiële criminaliteit, die meer dan 50 % van de doorgemelde dossiers uitmaken. Tegen bepaalde vonnissen werd overigens hoger beroep aangetekend.

Arrondissement	Boetes 2010 tot 2014 ⁽¹⁾	Verbeurdverklaringen 2010 tot 2014 ⁽¹⁾	Totaal ⁽¹⁾
Brussel	7.807.170,00	60.400.512,00	68.207.682,00
Antwerpen	261.284,00	58.691.417,00	58.952.701,00
Antwerpen	151.159,00	45.299.224,00	45.450.383,00
Turnhout	81.800,00	13.392.193,00	13.473.993,00
Mechelen	28.325,00	-	28.325,00
Henegouwen	314.752,00	30.807.429,00	31.122.181,00
Bergen	99.702,00	28.928.846,00	29.028.548,00
Doornik	118.250,00	1.664.870,00	1.783.120,00
Charleroi	96.800,00	213.713,00	310.513,00
Oost-Vlaanderen	842.825,00	12.483.852,00	13.326.677,00
Gent	778.975,00	10.239.138,00	11.018.113,00
Dendermonde	58.350,00	2.244.714,00	2.303.064,00
Oudenaarde	5.500,00	-	5.500,00
West-Vlaanderen	117.250,00	10.935.958,00	11.053.208,00
Veurne	5.500,00	529.419,00	534.919,00
Ieper	-	9.575,00	9.575,00
Brugge	106.250,00	10.396.964,00	10.503.214,00
Kortrijk	5.500,00	-	5.500,00
Limburg	706.370,00	6.833.199,00	7.539.569,00
Hasselt	217.800,00	4.033.379,00	4.251.179,00
Tongeren	488.570,00	2.799.820,00	3.288.390,00
Namen	30.425,00	8.828.308,00	8.858.733,00
Namen	2.375,00	8.783.600,00	8.785.975,00
Dinant	28.050,00	44.708,00	72.758,00
Luik	151.300,00	4.792.827,00	4.944.127,00
Luik	145.800,00	4.515.578,00	4.661.378,00
Hoei	-	186.749,00	186.749,00
Verviers	5.500,00	90.500,00	96.000,00
Waals-Brabant	60.982,00	551.991,00	612.973,00

¹³ Deze tabel werd opgesteld op basis van informatie en afschriften van vonnissen die op 15/01/2014 in het bezit van de CFI waren en die overeenkomstig artikel 33 § 6 spontaan aan de CFI werden meegedeeld.

Leuven	214.500,00	205.895,00	420.395,00
Eupen	5.500,00	73.045,00	78.545,00
Luxemburg	22.000,00	-	22.000,00
Marche-en-Famenne	22.000,00	-	22.000,00
Totaal	10.534.358,00	194.604.433,00	205.138.791,00

⁽¹⁾ Bedragen in EUR

IV. TRENDS OP HET VLAK VAN WITWASSEN EN FINANCIERING VAN TERRORISME

1. Inleiding

Op basis van het operationele werk van de analisten en na typologische¹⁴ en strategische¹⁵ analyse van de in 2014 doorgemelde dossiers werden een aantal trends op het vlak van witwassen en financiering van terrorisme vastgesteld.

De beschrijving van de trends inzake witwassen en financiering van terrorisme bevat voor de meest relevante onderliggende misdrijven een overzicht van de specifieke statistieken, en ten slotte één of meerdere casussen als illustratie. Voor financiering van terrorisme werden de financiële stromen schematisch voorgesteld.

Er werden in 2014 nieuwe witwastechnieken en –werkwijzen vastgesteld, die verderop in dit hoofdstuk worden beschreven. Een van de meest voorkomende technieken was de zogenaamde “compensatietechniek”.

De compensatie kan zich op nationaal of internationaal gebied afspelen. Internationale compensatie is op preventief en strafrechtelijk vlak moeilijker op te sporen omdat de betrokkenen zich doorgaans in verschillende landen bevinden en daardoor de onderzoekers moeilijker maken om de verrichtingen effectief te begrijpen.

In casussen in deel 2.5.3 hieronder komen misdadigers uit compleet verschillende sectoren samen en besluiten de opbrengsten uit hun verschillende criminele activiteiten wit te wassen. In dergelijke ingewikkelde dossiers worden verschillende misdrijven vermengd die daardoor als georganiseerde misdaad kunnen worden beschouwd.

De “compensatietechniek” brengt misdadigers die over contanten beschikken en die kwijt willen geraken samen met misdadigers die contanten nodig hebben en zonder al te veel op te vallen aan contanten willen komen.

De CFI krijgt al verschillende jaren met een omvangrijk en verontrustend verschijnsel te maken, namelijk de uitbuiting van clandestiene werkkrachten in de bouw- of industriële schoonmaaksector. Hoewel sommigen deze misdrijven als “sociale fraude” beschouwen, mag men niet uit het oog verliezen dat deze misdrijven enkel door de economische uitbuiting van migranten en mensenhandel mogelijk worden gemaakt. Economische uitbuiting is vaak ook gewelddadig en zorgt voor oneerlijke concurrentie in de bouw- of industriële schoonmaaksector.

Misdadigers of fraudeurs passen zich alsmaar aan aan de preventieve maatregelen die worden genomen. In de loop der jaren hebben ze hun financiële verrichtingen steeds ingewikkelder gemaakt om ze te verbergen en ook hun misdrijven en het witwassen van de opbrengst ervan te verhullen. De in 2014 gebruikte “compensatietechniek” is duidelijk een van de technieken die tegenwoordig door uitbuiters van clandestiene werkkrachten wordt gebruikt om hun criminele activiteiten van contanten te voorzien.

Door het toenemende gebruik van het internet werden elektronisch geld en elektronische betalingssystemen ook als nieuwe witwastechnieken gebruikt. Deel 2.4.3. hieronder beschrijft een omvangrijk dossier in verband oplichting via het internet en witwassen.

¹⁴ Cf. lexicon

¹⁵ Cf. lexicon

2. Specifieke misdrijven

2.1. Ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd

2.1.1. Statistieken

In 2014 meldde de CFI 84 dossiers door aan de gerechtelijke overheden wegens ernstige aanwijzingen van witwassen van geld voortkomend uit ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	59	52	84	7,43
Bedragen ⁽¹⁾	190,25	424,57	344,61	43,84

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

Hoewel het aantal dossiers sterk toenam, daalde het totaalbedrag van deze dossiers lichtjes in vergelijking met 2013, toen werd immers een dossier doorgemeld voor een totaalbedrag van zowat 85 miljoen EUR.

De wetwijziging die in juli 2013 plaatsvond (toen het begrip “ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd” werd ingevoerd in de wet van 11 januari 1993 door de wet van 15 juli 2013 houdende dringende bepalingen inzake fraudebestrijding¹⁶⁾) verklaart ook deels waarom in 2014 meer dossiers in verband met witwassen van geld voortkomend uit ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, werden doorgemeld. Met betrekking tot deze wetwijziging kan worden vermeld dat de twee beroepen die tegen deze wijziging werden ingediend onlangs door het Grondwettelijk Hof werden verworpen (cf. IV Andere activiteiten, deel 1).

De CFI meldde in 2014 ook een tiental dossiers door in verband met witwassen van geld voortkomend uit fiscale fraude ten nadele van een buurland van België, onder andere Frankrijk. In Frankrijk wordt vermogensbelasting geheven, waardoor vele belastingplichtigen een deel van hun vermogen in België komen parkeren om aan deze vermogensbelasting te ontsnappen. Frankrijk is echter niet het enige land, ook Duitsland en Rusland komen bij deze doormeldingen voor.

Verdeling volgens soort fraude in 2014

Het aantal dossiers in verband met btw-carrouselfraude nam in 2014 opnieuw toe. Kenmerkend voor deze dossiers is dat bij de btw-carrouselfraude vaak bedrijven betrokken zijn die tabak en telefoonkaarten verhandelen, deze producten worden vervolgens op de zwarte markt (voornamelijk in nachtwinkels) verkocht. Deel 2.1.3. hieronder bevat een casus (casus 3) van witwassen van geld voortkomend uit btw-fraude (telefoonkaarten).

Het moet worden vermeld dat de vastgestelde btw-fraude niet steeds ten nadele van de Belgische staat wordt gepleegd. In veel gevallen wordt de onterecht verkregen btw in het buitenland terugbetaald. De internationale overschrijvingen via België dienen enkel om de fraudeleuze btw-verrichtingen te verantwoorden ten aanzien van dat land.

¹⁶⁾ B.S., 19 juli 2013, in het bijzonder art. 2 en 5.

	Aantal dossiers		Bedragen ⁽¹⁾	
	2014	% 2014	2014	% 2014
Andere fiscale fraude	60	71,43	280,78	81,48
Btw-fraude	24	28,57	63,83	18,52
Totaal	84	100	344,61	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

Verdeling van de in 2014 voor btw-fraude doorgemelde dossiers volgens de aard van de goederen

	Aantal	Bedragen ⁽¹⁾
Tabak	3	19,82
Telefoonkaarten	7	15,26
Auto's en auto-onderdelen	6	13,18
Informatica, hifi en video	3	8,72
Voeding	1	3,07
Andere	4	3,78
Totaal	24	63,83

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.1.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. 38 % van de dossiers, die eveneens het hoogste bedrag aan witwassen vertegenwoordigen, werd doorgemeld aan het parket van Brussel.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Brussel	32	38,10	262,72	76,24
Antwerpen	14	16,66	30,14	8,75
Antwerpen	9	10,71	24,85	7,21
Turnhout	2	2,38	4,1	1,19
Mechelen	3	3,57	1,19	0,35
Oost-Vlaanderen	11	13,09	17,55	5,09
Gent	9	10,71	14,4	4,18
Dendermonde	2	2,38	3,15	0,91
Henegouwen	6	7,14	10,61	3,07
Doornik	3	3,57	8,69	2,52
Charleroi	1	1,19	1,49	0,43
Bergen	2	2,38	0,43	0,12
Waals-Brabant	3	3,57	5,4	1,57
Eupen	1	1,19	0,71	0,21

West-Vlaanderen	5	5,95	7,33	2,13
Kortrijk	2	2,38	5,57	1,62
Veurne	3	3,57	1,76	0,51
Limburg	4	4,76	4,79	1,39
Hasselt	3	3,57	4	1,16
Tongeren	1	1,19	0,79	0,23
Halle-Vilvoorde	3	3,57	3,23	0,94
Luik	2	2,38	0,88	0,26
Luik	2	2,38	0,88	0,26
Leuven	1	1,19	0,77	0,22
Federaal parket	1	1,2	0,12	0,03
Namen	1	1,2	0,36	0,1
Namen	1	1,2	0,36	0,1
Totaal	84	100	344,61	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.1.3. Casussen

Casus 1 – Doorsluisrekeningen, belastingparadijzen, trusts

De Rus X stond samen met de Rus Y aan de leiding van de Angolese vennootschap A. X en Y waren tevens de economisch begunstigen van vennootschap A. De onderneming A zou instaan voor het luchtvervoer van goederen (vliegtuigonderdelen, medicijnen en levensmiddelen) tussen Rusland en Angola.

X en Y hadden ook een andere vennootschap B, gevestigd op Cyprus, en trust C, gevestigd op het Eiland Man.

X, Y, A en B hadden verschillende bankrekeningen in België en hadden mettertijd een aanzienlijk vermogen opgebouwd, onder meer beleggingen.

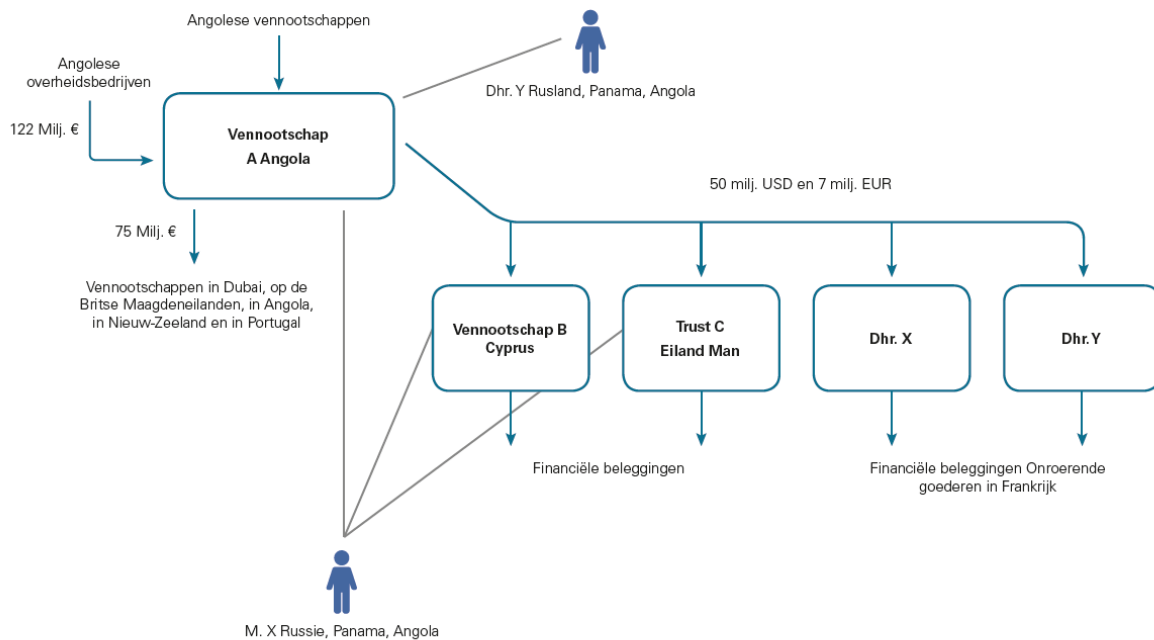
Er was geen duidelijke economische verantwoording om van rekeningen in België gebruik te maken. Op de rekening van vennootschap A in België werden enkel internationale overschrijvingen uitgevoerd.

De Belgische rekening van vennootschap A ontving tussen 2008 en 2014 hoofdzakelijk overschrijvingen van Angolese overheidsbedrijven en enkele Angolese privébedrijven voor een totaalbedrag van ongeveer 122 miljoen EUR. De fondsen werden vervolgens gebruikt voor internationale betalingen aan vennootschappen gevestigd in Dubai, de Britse Maagdeneilanden en Nieuw-Zeeland.

Er vond op de rekening van vennootschap A geen enkele financiële verrichting plaats die met mogelijke handelsactiviteiten verband hield. De zaakvoerders van A, X en Y hadden geen enkele band met België die het gebruik van Belgische bankrekeningen zou kunnen verantwoorden. Ze hadden adressen in Rusland, Panama en Angola, maar geen enkel adres in België.

Naast deze verrichtingen werden grote bedragen (meer dan 50 miljoen USD en ongeveer 7 miljoen EUR) overgeschreven van vennootschap A naar de Belgische privérekeningen van de twee zaakvoerders of naar privérekeningen van familieleden of naar rekeningen van vennootschap B of trust C. Het geld werd gebruikt om te beleggen of onroerende goederen in Frankrijk te kopen.

Nadat dit dossier aan de gerechtelijke overheden werd doorgemeld kon het parket van Brussel Belgische activa ter waarde van 35,8 miljoen EUR (cf. hoofdstuk III, tabel in deel 4.10) in beslag nemen.

Het feit dat een deel van de fondsen op de rekening van A naar privérekeningen werd doorgesluisd doet vermoeden dat de verrichtingen op de rekening van vennootschap niet allemaal verband hielden met zijn handelsactiviteiten maar de rekening van vennootschap A in België gebruikt werd als scherm tussen de oorsprong van de fondsen in Angola en hun uiteindelijke bestemming of gebruik.

De tussenkomst van schermvennootschappen met maatschappelijke zetel in een offshorecentrum, het gebruik van doorsluisrekeningen en de internationale dimensie van de financiële verrichtingen waardoor hun economische en financiële rechtvaardiging moeilijk kan worden begrepen, zijn allen indicatoren van ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd.

Casus 2 – Fiscale fraude, tussenkomst van vennootschappen in Delaware

In dit dossier werden aanzienlijke overschrijvingen uitgevoerd van Franse vennootschappen met rekeningen in Frankrijk naar de Belgische rekeningen van vennootschappen A en B met hoofdzetel in de Verenigde Staten (Delaware). Dhr. X en Dhr. Y, Fransen die in België woonden, waren respectievelijk volmachtouder van de rekening van A en B.

Tussen januari 2012 en maart 2013 (in iets meer dan een jaar tijd) ontving de Belgische rekening van vennootschap A internationale overschrijvingen van verschillende Franse vennootschappen onder leiding van X en Y. Een ervan, de Franse vennootschap D, onder leiding van X, werd in Frankrijk geschraapt.

De ontvangen fondsen werden vervolgens overgeschreven naar:

- vennootschap C Ltd in China;
- Dhr. X in Frankrijk en in Marokko;
- Dhr. Z en Mevr. W, in Frankrijk en in Spanje (later bleek dat Dhr. Z en Mevr. W met de Franse opdrachtgevende vennootschappen van de overschrijvingen naar A in verband konden worden gebracht).

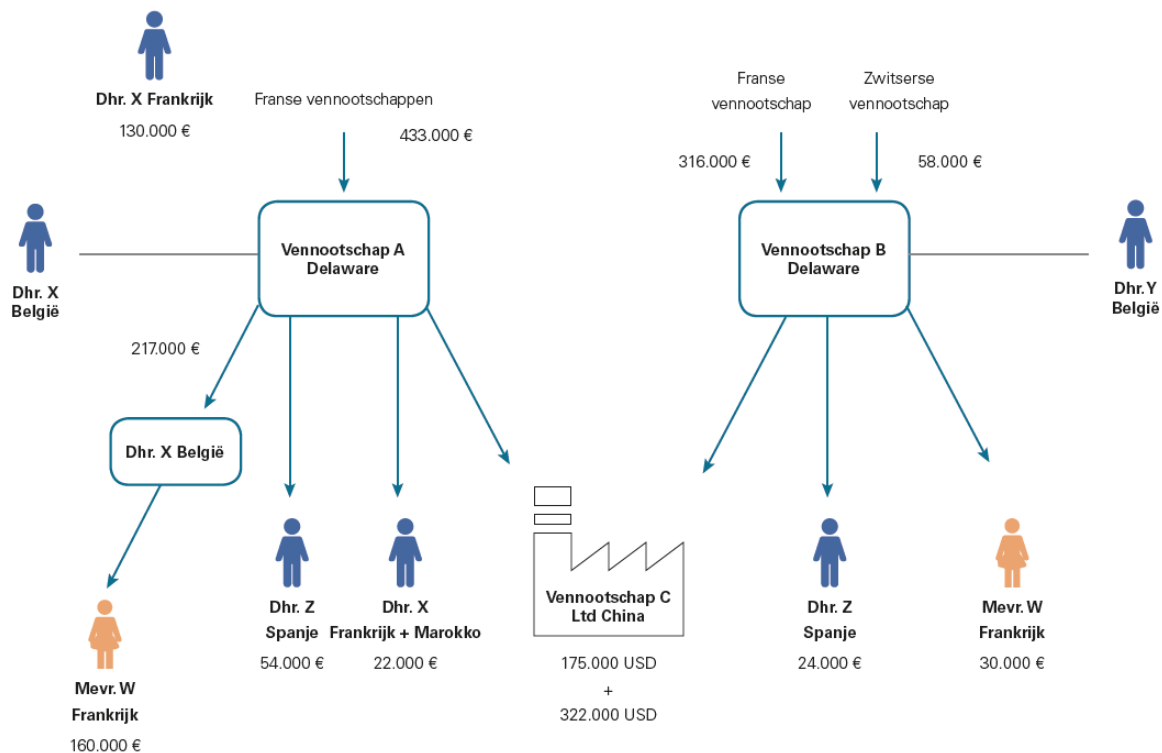
Voor deze laatstgenoemde financiële stroom naar natuurlijke personen in Frankrijk werden twee kanalen gebruikt om verrichtingen uit te voeren:

- vennootschap A voerde rechtstreeks internationale overschrijvingen uit naar natuurlijke personen in Frankrijk en Spanje;
- vennootschap A voerde internationale overschrijvingen uit naar dezelfde personen maar gebruikte hiervoor eerst de rekening van Dhr. X als doorsluisrekening.

In dezelfde periode ontving de Belgische rekening van vennootschap B internationale overschrijvingen voor een totaalbedrag van 396.000 EUR van een vennootschap in Frankrijk en een vennootschap in Zwitserland.

De fondsen werden vervolgens overgeschreven naar:

- twee Chinese vennootschappen (90 % werd naar de Chinese vennootschap C Ltd overgeschreven);
- Dhr. Z en Mevr. W, in Frankrijk en in Spanje

De bankrekeningen van vennootschappen A en B werden vermoedelijk gebruikt om fondsen van de voornoemde Franse vennootschappen te verduisteren. De overgeschreven bedragen werden afgerond en sommige verrichtingen waren omvangrijk.

Ook al hadden A en B niet dezelfde zaakvoerder of volmachtouder, op basis van de soortgelijke stromen op hun rekeningen en dezelfde begunstigden in Frankrijk (Z en W) en in China (de Chinese vennootschap C Ltd) kon worden afgeleid dat A en B bij hetzelfde soort witwasverrichtingen betrokken waren.

Dhr. Y was geen zaakvoerder van vennootschap B, hoewel hij wel volmacht had op de rekeningen van deze vennootschap. Het feit dat de creditverrichtingen op de rekening van deze vennootschap afkomstig waren van een Franse vennootschap onder leiding van Y versterkte het idee dat het om handelsverrichtingen van de Franse vennootschap en niet van vennootschap B ging.

Vennootschappen A en B hebben beiden hun maatschappelijke zetel op hetzelfde adres in de Amerikaanse staat Delaware. In deze staat zijn omwille van talrijke belastingvoordelen veel bedrijven gevestigd.

Het gebruik van vennootschappen in Delaware en rekeningen in België door X en Y had tot doel een constructie met schermvennootschappen (in dit geval twee Amerikaanse vennootschappen) die door X en anderen werd opgericht om de winsten te onttrekken aan deze Franse vennootschappen met dezelfde zaakvoerders, ten nadele van de vernoemde vennootschappen en de Franse belastingdienst.

Uit politionele informatie bleek dat Dhr. X gekend is voor fiscale fraude, verscheidene gevallen van oplichting, misbruik van vertrouwen, witwassen en misbruik van vennootschapsgoederen.

Kortom, de fondsen die door Franse vennootschappen werden overgeschreven naar de Belgische rekeningen van vennootschappen A en B en vervolgens naar X, W en Z hielden mogelijk verband met fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, en/of misbruik van vennootschapsgoederen.

Casus 3 – Btw-carrousel en telefoonkaarten

In minder dan drie maanden tijd werd de rekening van vennootschap A, een telecommunicatiebedrijf, uitsluitend gebruikt om internationale overschrijvingen te ontvangen van een Franse rekening op naam van vennootschap B, voor een totaalbedrag van meer dan 300.000 EUR. Een dergelijke stijging van het omzetcijfer op de rekening van een vennootschap die onlangs werd opgericht is kenmerkend voor verrichtingen die met btw-carrouselfraude verband houden.

De debetverrichtingen in deze periode waren overschrijvingen naar vennootschap C voor een totaal van meer dan 300.000 EUR. De fondsen bleven doorgaans niet lang op de rekening van A staan, die blijkbaar als doorsluisrekening werd gebruikt.

Uit fiscale informatie bleek dat vennootschap C, leverancier van telefoonkaarten in Frankrijk, voor btw-carrouselfraude gekend was. Volgens inlichtingen van het Franse antiwitwasmeldpunt Tracfin werd een onderzoek geopend met betrekking tot georganiseerde btw-oplichting en witwassen.

De meeste mededelingen bij de overschrijvingen naar vennootschap C verwezen naar de aankoop van telefoonkaarten. Het is echter bekend dat deze sector gevoelig is op het vlak van btw-fraude. De CFI meldde reeds vele dossiers door met tussenkomst van vennootschappen uit deze sector.

Gelet op de constructie die werd opgezet was het waarschijnlijk dat deze fraude ten nadele van de Franse schatkist vanuit Frankrijk werd georganiseerd, vennootschap A stond immers onder leiding van X, een Fransman zonder enige band met België. Op de rekening van vennootschap A vonden vrijwel enkel internationale overschrijvingen van en naar Frankrijk plaats. Zelfs de weinige opnames in contanten van de rekening werden in Frankrijk uitgevoerd. Er was dus geen officiële economische reden voor de tussenkomst van een Belgische vennootschap en het gebruik van een rekening in België.

2.2. Misdrijven in verband met de staat van faillissement en misbruik van vennootschapsgoederen

2.2.1. Statistieken

In 2014 meldde de CFI 332 dossiers door aan de gerechtelijke overheden voor het witwassen van geld in verband met misdrijven in verband met de staat van faillissement of misbruik van vennootschapsgoederen.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	364	299	332	29,35
Bedragen ⁽¹⁾	132,68	156,38	123,54	15,72

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.2.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met misdrijven in verband met de staat van faillissement of misbruik van vennootschapsgoederen volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer.

De meerderheid van de dossiers (30,42 %), die eveneens het hoogste bedrag aan witwassen vertegenwoordigen, werd door de CFI doorgemeld aan het parket van Brussel.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Brussel	101	30,42	44,84	36,30
Oost-Vlaanderen	44	13,26	18,22	14,75
Dendermonde	24	7,23	12,63	10,22
Gent	15	4,52	4,95	4,01
Oudenaarde	5	1,51	0,64	0,52
Henegouwen	38	11,44	14,97	12,12
Charleroi	18	5,42	6,05	4,90
Doornik	10	3,01	5,66	4,58
Bergen	10	3,01	3,26	2,64
Antwerpen	53	15,96	14,5	11,73
Antwerpen	42	12,65	10,77	8,71
Turnhout	4	1,20	2,44	1,98
Mechelen	7	2,11	1,29	1,04
Limburg	18	5,42	9,21	7,46
Hasselt	11	3,31	7,40	5,99
Tongeren	7	2,11	1,81	1,47
West-Vlaanderen	29	8,73	6,98	5,65
Ieper	2	0,60	0,21	0,17
Brugge	18	5,42	5,13	4,15

Kortrijk	7	2,11	1,06	0,86
Veurne	2	0,60	0,58	0,47
Halle-Vilvoorde	10	3,01	4,43	3,59
Luik	13	3,92	3,54	2,86
Luik	10	3,01	2,76	2,24
Hoei	2	0,60	0,61	0,49
Verviers	1	0,31	0,17	0,13
Namen	4	1,2	2,94	2,39
Dinant	2	0,60	2,70	2,19
Namen	2	0,60	0,24	0,20
Leuven	8	2,41	1,1	0,89
Luxemburg	3	0,91	0,87	0,71
Neufchâteau	2	0,60	0,75	0,61
Aarlen	1	0,31	0,12	0,10
Waals-Brabant	9	2,71	1,83	1,48
Eupen	2	0,61	0,11	0,07
Totaal	332	100	123,54	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.2.3. Casus

Casus 1

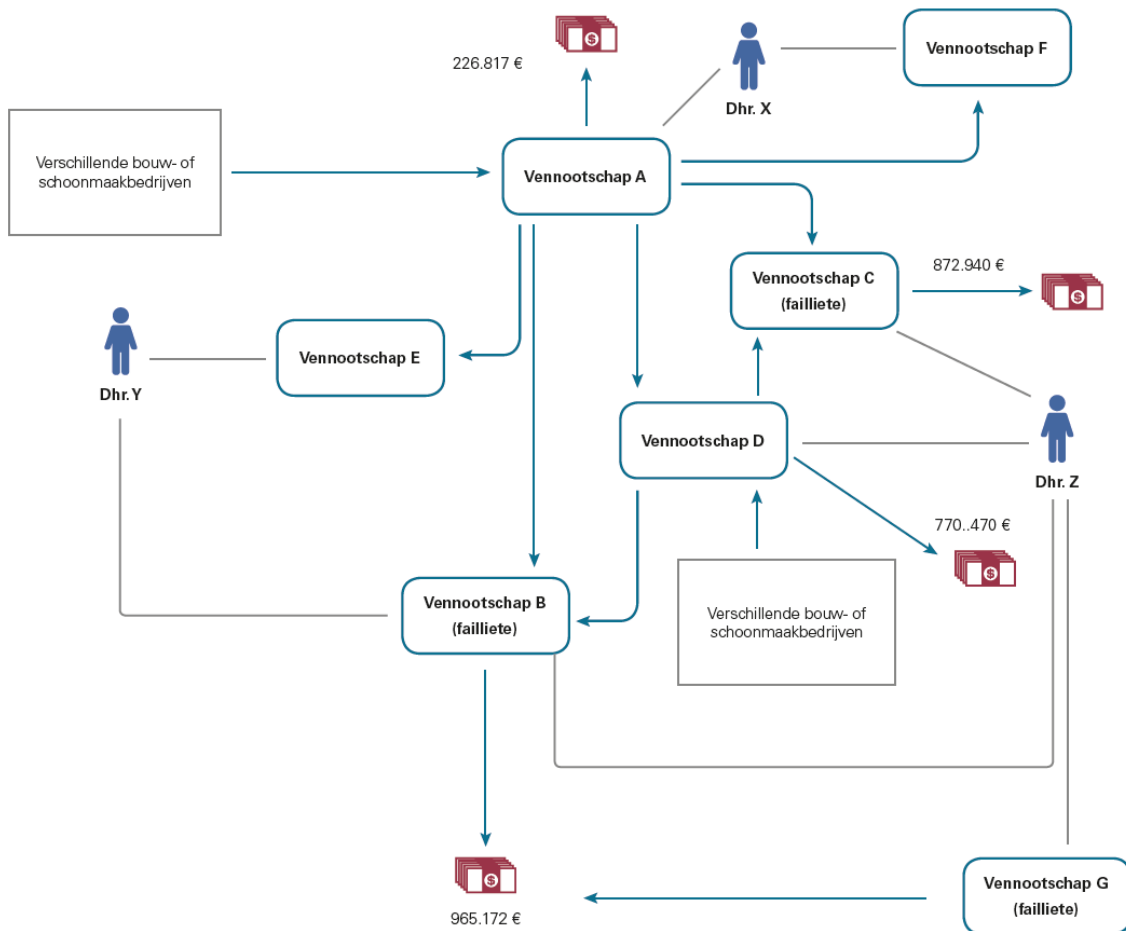
Dit eerste dossier draaide rond drie buitenlanders (X, Y en Z) die reeds vele jaren in België woonden. Deze personen waren bij niet minder dan negen bouw- en industriële schoonmaakbedrijven (A tot J) betrokken. Enkel A, C, I, H en J kwamen ook daadwerkelijk bij de vastgestelde financiële verrichtingen tussen.

Onderstaand schema verduidelijkt de actieve of inactieve mandaten die ze uitoefenen of in het verleden uitoefenden en de volmachten op de bankrekeningen in België. Hieruit blijkt dat deze betrokkenen aan het hoofd van verschillende vennootschappen rond vennootschap A stonden.

De rekeningen van al deze vennootschappen ontvingen overschrijvingen van andere bouw- en industriële schoonmaakbedrijven, gevolgd door veelvuldige opnames in contanten. Onderstaand schema toont aan dat er eveneens overschrijvingen tussen de verschillende vennootschappen van de groep plaatsvonden.

In totaal werd tussen 2012 en 2014 ongeveer 3 miljoen EUR in contanten opgenomen van de rekeningen van de verschillende vennootschappen.

Onderzoek toonde eveneens aan dat deze personen bij verschillende faillissementen betrokken waren. Enkele van deze vennootschappen werden kort nadat de financiële verrichtingen ophielden failliet verklaard.

Politionele informatie wees ook op vermoedens dat de vennootschappen onder leiding van de betrokkenen als dekmantel konden worden gebruikt om de PKK te financieren.

Door de samenhang tussen de verschillende vennootschappen van de groep en het gebruik van stromannen in het licht van de slechte financiële toestand van de (nog actieve) vennootschappen, bestond het vermoeden dat de geldbewegingen tussen de rekeningen van de vennootschappen en de opnames in contanten, een poging waren om fondsen aan de (schuldeisers van de) vennootschappen te onttrekken.

In de bouw- en industriële schoonmaaksector worden bij de uitbuiting van clandestiene werkkrachten geregeld onderaannemingen onder leiding van stromannen gebruikt. Deze vennootschappen worden snel failliet verklaard en vervangen door andere vennootschappen, om het gebruik van clandestiene werkkrachten te verantwoorden.

Op basis van politionele informatie was het ook niet uitgesloten dat minstens een deel van de in contanten opgenomen gelden, voor de financiering van terroristische activiteiten (PKK) werd gebruikt.

2.3. Illegale handel in goederen en koopwaren

2.3.1. Statistieken

In 2014 meldde de CFI 61 dossiers door met ernstige aanwijzingen van witwassen voortkomend uit illegale handel in goederen en koopwaren. De witwasverrichtingen in deze dossiers hadden een totale waarde van 52,30 miljoen EUR of 6,65 % van het totaalbedrag van alle doorgemelde bedragen in 2014.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	164	116	61	5,39
Bedragen ⁽¹⁾	264,38	41,56	52,30	6,65

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

Verdeling van de in 2014 doorgemelde dossiers volgens soort illegale handel in goederen en koopwaren

Soort handel	van 01/01/14 tot 31/12/14	Bedragen ⁽¹⁾
Mineralen, goud, edelstenen en juwelen	3	27,65
Telefoonkaarten	4	12,99
Auto's en auto-onderdelen	26	5,76
Voeding	1	1,38
Bouwmaterialen	2	1,29
Namaakgoederen	9	0,86
Vuurwerk	1	0,79
Telefonie, informatica, hifi en video	4	0,25
Textiel	2	0,12
Tabak, sigaretten en alcohol	2	0,09
Andere	7	1,12
Totaal	61	52,30

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.3.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met illegale handel in goederen en koopwaren volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. De meerderheid van de dossiers (23 en 24 %) werd door de CFI aan het parket van Brussel doorgemeld.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Antwerpen	15	24,59	30,34	58,01
Antwerpen	13	21,31	30,17	57,68
Turnhout	2	3,28	0,17	0,33
Henegouwen	7	11,48	12,28	23,46
Bergen	2	3,28	11,55	22,07
Charleroi	2	3,28	0,38	0,72
Doornik	3	4,92	0,35	0,67
Brussel	14	22,95	4,35	8,32
Oost-Vlaanderen	8	13,11	3,56	6,81
Gent	4	6,56	2,08	3,98

Oudenaarde	2	3,28	1,42	2,72
Dendermonde	2	3,27	0,06	0,11
Limburg	3	4,92	0,55	1,05
Hasselt	2	3,28	0,49	0,93
Tongeren	1	1,64	0,06	0,12
Luik	3	4,92	0,44	0,83
Luik	3	4,92	0,44	0,83
Halle-Vilvoorde	5	8,2	0,41	0,79
West-Vlaanderen	2	3,28	0,17	0,33
Ieper	1	1,64	0,16	0,30
Brugge	1	1,64	0,01	0,03
Leuven	2	3,27	0,12	0,24
Luxemburg	1	1,64	0,05	0,09
Aarlen	1	1,64	0,05	0,09
Namen	1	1,64	0,03	0,07
Namen	1	1,64	0,03	0,07
Totaal	61	100	52,30	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.3.3. Casussen

De handelsrekening van vennootschap A (werkzaam in België als bewerker van edelstenen) onder leiding van Dhr. X ontving verschillende internationale overschrijvingen voor een totaalbedrag van zowat 15 miljoen USD van vennootschap B gevestigd op een eiland in de Indische Oceaan. Ook vennootschap B werd door Dhr. X, de zaakvoerder van vennootschap A, beheerd. De mededelingen verwezen naar voorschotten aan Dhr. X.

Kort daarna ontving de rekening van vennootschap A een overschrijving van 20 miljoen USD van de Israëlische vennootschap C met een rekening in Zwitserland. C had ook banden met vennootschap A en Dhr. X.

Het eiland in de Indische Oceaan was niet gekend als wereldhandelscentrum voor edelstenen. Wel hadden meerdere handelaars in edelstenen er dochterondernemingen gespecialiseerd in het slijpen van edelstenen opgericht. Na controle bleek dat vennootschap A geen geslepen of onbewerkte edelstenen naar het eiland uitvoerde.

Dhr. X was gekend voor fiscale fraude, witwassen en criminele organisatie. Het betrof een onderzoek naar de handel in Afrikaanse embargodiamanten waarbij vennootschap A een sleutelentiteit zou zijn in deze illegale 'schaduwstructuur'. Mogelijk vonden de gelden die werden overgeboekt door vennootschap B en vennootschap C naar vennootschap A hun oorsprong in deze feiten.

3,5 miljoen USD werd overgeschreven naar de Verenigde Staten voor de aankoop van een onroerend goed door Dhr. X.

2.4. Oplichting

2.4.1. Statistieken

Op basis van het aantal doorgemelde dossiers is oplichting in 2014 net als de voorbije jaren het belangrijkste aan witwassen onderliggend misdrijf, het aantal ligt wel lager dan vorig jaar. De bedragen lagen echter hoger omdat de oplichtingen die in 2014 werden gepleegd op grotere individuele bedragen betrekking hadden (zie hieronder).

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	426	320	278	24,58
Bedragen ⁽¹⁾	429,35	29,44	107,71	13,70

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

Qua aantal doorgemelde dossiers is oplichting nog steeds een verontrustend verschijnsel. Oplichtingen als massafraude, Nigeriaanse oplichting of emotionele oplichting blijven actueel. Naast massafraude via het internet kwamen in 2014 ook andere meer complexe en ingewikkelde fraudevormen voor.

Tot 2013 stelde de CFI in de behandelde dossiers vast dat oplichting (meestal oplichting na *phishing* of *hacking* van bankgegevens) doorgaans op tamelijk kleine bedragen betrekking hadden. In 2014 was er echter in verschillende dossiers sprake van oplichting waarbij frauduleuze verrichtingen van meerdere miljoenen EUR werden uitgevoerd.

De CFI stelde vast dat oplichtingen steeds ingewikkelder en professioneler werden. Oplichters slagen er tegenwoordig in zich toegang te verschaffen tot de e-mailberichten van personeelsleden van grote bedrijven en verzamelden informatie over verwerkte financiële- of handelsverrichtingen. Vervolgens worden namens bestuurders of zaakvoerders van deze bedrijven frauduleuze e-mails (die net echt lijken) verstuurd opdat deze personeelsleden die vaak volmacht hebben op de rekeningen van de vennootschap snel omvangrijke (soms voor miljoenen EUR) overschrijvingen uitvoeren, die achteraf frauduleus blijken te zijn. Herhaalde telefoonoproepen zetten hen aan om deze verrichtingen uit te voeren.

De CFI meldde in 2014 een groot aantal dergelijke dossiers door.

Met behulp van het netwerk van contacten in het buitenland, kon de CFI in 2014 in deze dossiers een belangrijke rol spelen, vooral wanneer grote bedragen naar het buitenland werden overgeschreven die nog konden worden geblokkeerd of in beslag worden genomen. In sommige dossiers deed de CFI in 2014 een beroep op het netwerk van meldpunten en internationale administratieve samenwerking om fondsen voortkomend uit oplichting die naar het buitenland werden overgeschreven tijdelijk te blokkeren. Dit gebeurde soms in samenspraak met de politie die vaststelde dat de samenwerking tussen meldpunten soms sneller verliep dan de gerechtelijke samenwerking. Dit toont aan dat administratieve internationale samenwerking de internationale gerechtelijke samenwerking kan aanvullen en ondersteunen.

2.4.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met oplichting volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. 28 % van de dossiers werd aan het parket van Brussel doorgemeld.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Brussel	77	27,7	32,45	30,12
Leuven	8	2,88	19,17	17,8
Waals-Brabant	11	3,96	14,94	13,87
Antwerpen	36	12,95	12,02	11,16
Antwerpen	27	9,71	11,47	10,65
Turnhout	6	2,16	0,44	0,41
Mechelen	3	1,08	0,11	0,1
Luik	20	7,2	10,89	10,1
Verviers	6	2,16	10,55	9,79
Luik	12	4,32	0,29	0,27
Hoei	2	0,72	0,05	0,04
West-Vlaanderen	22	7,91	7,68	7,12
Kortrijk	8	2,88	6,15	5,71
Ieper	1	0,36	1,14	1,05
Brugge	12	4,32	0,38	0,35
Veurne	1	0,35	0,01	0,01
Oost-Vlaanderen	28	10,08	3,01	2,80
Dendermonde	12	4,32	2,27	2,11
Gent	13	4,68	0,58	0,54
Oudenaarde	3	1,08	0,16	0,15
Halle-Vilvoorde	11	3,96	2,13	1,98
Henegouwen	33	11,88	2,06	1,91
Doornik	7	2,52	0,46	0,43
Bergen	13	4,68	0,88	0,81
Charleroi	13	4,68	0,72	0,67
Limburg	11	3,95	1,62	1,5
Hasselt	7	2,52	1,54	1,43
Tongeren	4	1,43	0,08	0,07
Namen	6	2,15	0,61	0,57
Namen	5	1,8	0,6	0,56
Dinant	1	0,35	0,01	0,01
Federaal parket	5	1,8	0,53	0,5

Luxemburg	8	2,86	0,3	0,29
Neufchâteau	4	1,43	0,18	0,16
Aarlen	3	1,08	0,11	0,11
Marche-en-Famenne	1	0,35	0,01	0,02
Eupen	2	0,72	0,3	0,28
Totaal	278	100	107,73	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.4.3. Casussen

Casus 1 – Nieuwe betaalmethodes

Drie buitenlandse vennootschappen (A, B en C) actief in internethandel of elektronische handel openden rekeningen bij een Belgische vennootschap die e-gelddiensten of internetbetalingen verschafte.

Elk van deze drie rekeningen was met verschillende websites voor internethandel verbonden, soms wel tien verschillende met eenzelfde rekening.

Deze drie elektronische portemonnees ontvingen betalingen voor onlineaankopen van goederen of diensten (inning betalingen met kredietkaarten). De debetverrichtingen op deze twee rekeningen verliepen als volgt:

- in een periode van ongeveer zes maanden werd meer dan 900.000,00 EUR overgeschreven van de rekening van A Ltd naar de eigen rekening bij een bank in Hongkong;
- in een periode van ongeveer 2 jaar werd meer dan 1.750.000,00 EUR overgeschreven van de rekening van B Ltd naar de eigen rekening bij een bank in Bulgarije;
- in een periode van ongeveer 4 maanden werd bijna 150.000,00 EUR overgeschreven van de rekening van C Ltd naar de eigen rekening bij een bank in Bulgarije.

Gelet op de geldstromen tussen de vennootschappen A en B ging de CFI uit van een onderling verband. Hoewel A Ltd op het eerste gezicht andere webactiviteiten had dan B Ltd, kon uit het feit dat ze beiden hetzelfde Bulgaarse btw-nummer gebruikten worden afgeleid dat het hier duidelijk om onderling verbonden vennootschappen ging.

X, A Ltd en B Ltd maakten het voorwerp uit van een dossier inzake oplichting: X maakte datingsites waarop klanten 99 EUR of meer betaalden. De sites werden samengesteld met nepprofielen en het ging in feite om pure oplichting.

Het vermoeden was zeer groot dat de hierboven vermelde geldstromen van de rekeningen op naam van A Ltd, B Ltd en C Ltd naar hun rekeningen in Hongkong en Bulgarije verrichtingen waren om geld voortkomend uit oplichting wit te wassen.

Casus 2 – oplichting en aankoop van goud

In de periode van een maand kocht Dhr. X in naam van vennootschap A in totaal 40 kilo goud voor een bedrag van bijna 1.500.000,00 EUR. Deze gelden werden telkens, verspreid over meerdere verrichtingen, overgeschreven vanaf een rekening in Nederland op naam van vennootschap A. Volgens X zou het om langetermijninvesteringen gaan.

Volgens de bank van A in Nederland was er echter sprake van fraude. Factuur van vennootschap B gericht aan vennootschap C werd vermoedelijk onderschept en vervalst. Het bankrekeningnummer van

vennootschap B werd door dat van vennootschap A vervangen. Vennootschap C zou vervolgens 1.900.000,00 EUR op rekening van vennootschap A hebben overgeschreven.

Vennootschap A was een Nederlandse eenmanszaak die door Dhr. X in 2014 werd opgericht. De vennootschap zou zich bezighouden met studiebegeleiding, motivatietrainingen, coaching en begeleiding. Ze was op het persoonlijke adres van Dhr. X gevestigd.

Vennootschap A maakte geen reclame voor haar activiteiten op het internet. Het was dan ook onwaarschijnlijk dat deze pas opgerichte vennootschap op twee maanden tijd reeds dergelijke opbrengsten zou genereren en deze bovendien meteen wilde of kon beleggen.

Deze verrichtingen werden vermoedelijk uitgevoerd door Dhr. X, een stroman voor niet-geïdentificeerde derden om opbrengsten voortkomend uit oplichting wit te wassen.

Casus 3 – Oplichting en beleggingen

Dhr. X, een Belg, woonde achtereenvolgens in verschillende landen (België, Luxemburg, Frankrijk en de Bahama's) en openende onverwachts een rekening in België. Kort na de opening van deze rekening wenste hij bij de bank een bedrag van 10.000.000 EUR te beleggen. Dit bedrag werd kort erna gecrediteerd.

Uit onderzoek van de CFI bleek al snel dat de betrokkene politionele en gerechtelijke voorgaanden had, onder meer oplichting, verduistering van activa, valsheid in geschrifte, gebruik van valse stukken, private omkoping, misbruik van vertrouwen en organisatie van onvermogen.

De CFI meldde dit dossier onmiddellijk door aan de gerechtelijke overheden, met vermelding dat de rekening zeer binnenkort 10.000.000 EUR zou ontvangen.

In deze zaak kon het parket van Brussel overgaan tot de gerechtelijke inbeslagneming van 10.000.000 EUR die Dhr. X naar België had overgeschreven (cf. Hoofdstuk II – tabel in deel 4.10.) en gelet op de verzamelde informatie zeer waarschijnlijk uit oplichting voortkwam.

2.5. Handel in clandestiene werkrachten

2.5.1. Statistieken

In 2014 werden 78 dossiers doorgemeld wegens ernstige aanwijzingen van witwassen van geld voortkomend uit handel in clandestiene werkrachten, voor een totaalbedrag van 48,35 miljoen EUR.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	86	83	78	6,90
Bedragen ⁽¹⁾	45,31	51,41	48,35	6,15

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

In 2014 stelde de CFI een verandering vast in dossiers met betrekking tot uitbuiting van clandestiene werkrachten die met het Braziliaanse netwerk verband hielden.

Tot 2013 waren de belangrijkste verrichtingen in deze dossiers overschrijvingen van klanten gevolgd door opnames in contanten, om zo werknemers te betalen die tewerkgesteld waren door onderaannemers die gebruik maakten van niet-aangegeven werkrachten (die illegaal in België verbleven). De CFI stelde in 2014 echter vast dat deze dossiers steeds ingewikkelder worden.

Sinds 2014 wordt in dossiers in verband met uitbuiting van Braziliaanse clandestiene werkkrachten de “compensatietechniek” inzake witwassen regelmatig gedetecteerd.

COMPENSATIETECHNIEK

Bij deze nieuwe werkwijze worden misdadigers of fraudeurs die over veel contanten beschikken (waar ze geen weg mee weten en die ze willen witwassen zonder op te vallen) samengebracht met misdadigers of fraudeurs die contanten nodig hebben om hun criminele en illegale activiteiten te financieren en deze contanten niet kunnen afhalen zonder dat de bank dit verdacht zou vinden.

Met behulp van de “compensatietechniek” kunnen misdadigers probleemloos geld naar het buitenland overschrijven, ze hoeven geen contanten van het ene land naar het andere land over te brengen en zijn niet blootgesteld aan risico's die zulke verplaatsingen met zich meebrengen.

Voor handelaars die illegaal (in het zwart) goederen en koopwaren verhandelen en over grote hoeveelheden contanten beschikken is het moeilijk om onopgemerkt het bankstelsel te gebruiken, zij gaan bijgevolg op zoek naar misdadigers die liquide middelen nodig hebben.

Andere criminelen of andere fraudeurs ontvangen geld op hun bankrekening dat ze graag in contanten zouden willen omzetten, bijvoorbeeld om uitgebuide illegale werkkrachten te betalen.

Misdadigers of fraudeurs die van hun vuile contanten afwillen zonder dat hun bank in België dit opmerkt overhandigen deze aan misdadigers of fraudeurs die voor hun criminele of illegale activiteiten contanten nodig hebben, in ruil voor internationale overschrijvingen (doorgaans naar Azië, naar landen zoals Pakistan of China), uiteraard na betaling van een commissie. Deze internationale overschrijvingen zijn eigenlijk betalingen van goederen die de illegale handel in goederen en koopwaren en de zwarte markt in stand houden.

Deze techniek wordt geïllustreerd aan de hand van twee voorbeelden in deel 2.5.3 hieronder.

2.5.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met handel in clandestiene werkkrachten volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. Het merendeel van de dossiers (66,67 %), die eveneens het hoogste bedrag aan witwassen vertegenwoordigen, werd door de CFI aan het parket van Brussel doorgemeld.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Brussel	52	66,67	34,38	71,12
Oost-Vlaanderen	6	7,69	4,29	8,87
Gent	5	6,41	2,18	4,51
Dendermonde	1	1,28	2,11	4,36
West-Vlaanderen	1	1,28	2,32	4,81
Brugge	1	1,28	2,32	4,81

Henegouwen	5	6,41	2,32	4,79
Bergen	3	3,85	1,51	3,12
Charleroi	2	2,56	0,81	1,67
Antwerpen	5	6,41	2,1	4,34
Antwerpen	5	6,41	2,1	4,34
Waals-Brabant	3	3,85	1,48	3,06
Halle-Vilvoorde	3	3,85	0,83	1,72
Limburg	1	1,28	0,36	0,73
Tongeren	1	1,28	0,36	0,73
Luik	2	2,56	0,27	0,56
Luik	1	1,28	0,22	0,45
Hoei	1	1,28	0,05	0,11
Totaal	78	100	48,35	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.5.3. Casussen

De afgelopen jaren¹⁷ kregen de CFI en de politie te maken met verschillende dossiers waar zogenoemde “compensatie” als witwasmethode werd gebruikt om de preventieve maatregelen die financiële instellingen toepassen te omzeilen.

In de eerste casus hieronder, na ontleding van verschillende meldingen, werd de behoefte aan contanten van vennootschap A vervuld door het teveel aan contanten voortkomend uit illegale activiteiten van vennootschap B. De financiële instellingen van vennootschap A en vennootschap B stelden enkel overschrijvingen tussen rekeningen vast. De contanten die vermoedelijk van B aan A werden overhandigd werden niet door preventieve waakzaamheidsmaatregelen opgemerkt aangezien er geen gebruik werd gemaakt van het bankstelsel. Er werd een informeel systeem van geldoverdracht gebruikt (type *hawala*).

In dit dossier stelden we vast dat misdadigers uit compleet verschillende sectoren (bouwsector en handel in telefoonkaarten in casus 1) goed met elkaar kunnen samenwerken om hun illegale activiteiten verborgen te houden en de verrichtingen te verhullen die werden uitgevoerd om de opbrengst van deze activiteiten wit te wassen.

De twee onderstaande casussen werden aan de gerechtelijke overheden doorgemeld wegens ernstige aanwijzingen van witwassen van geld voortkomend uit de uitbuiting van clandestiene werkkrachten en illegale handel in goederen en koopwaren (telefoonkaarten of andere goederen).

De eerste casus heeft geen internationale dimensie, de contanten kwamen voort uit de verkoop van telefoonkaarten in België en werden overgemaakt naar Belgische vennootschappen die telefoonkaarten verhandelden (telecommunicatiebedrijven).

De tweede casus had wel een internationale dimensie, de goederen werden in het buitenland (onder meer in Pakistan en China) gekocht, vandaar de internationale overschrijvingen.

¹⁷ Zie het jaarverslag 2010

Casus 1: uitbuiting van clandestiene werkkrachten en illegale handel in goederen en koopwaren – binnenlandse compensatie

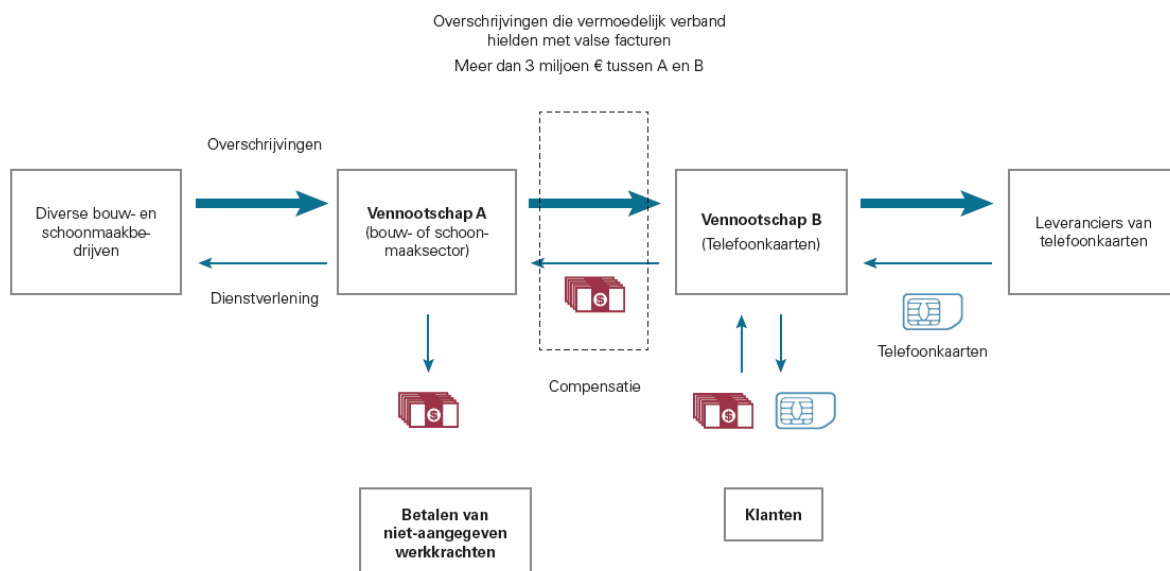
Vennootschap A, een bouw- en schoonmaakbedrijf, veranderde sinds de oprichting twaalfmaal van zaakvoerders of vennoten. Dat de zaakvoerder van deze vennootschap herhaaldelijk wijzigde zou erop kunnen wijzen dat de vennootschap door stromannen werd geleid.

In een jaar tijd werden de rekeningen van vennootschap A gecrediteerd door overschrijvingen van verscheidene bouw- en/of industriële schoonmaakbedrijven voor een totaalbedrag van meer dan 4 miljoen EUR. Het merendeel van deze fondsen werd naar vennootschap B, een bedrijf dat telefoonkaarten verhandelde, overgeschreven voor een totaalbedrag van meer dan 3 miljoen EUR.

In deze periode schreef vennootschap B een totaalbedrag van 3 miljoen EUR over naar leveranciers van telefoonkaarten.

De bouw- en industriële schoonmaaksector staan bekend als gevoelige sectoren op het vlak van uitbuiting van clandestiene werkkrachten. De afgelopen jaren werden de statuten van vennootschap A meermaals gewijzigd (voornamelijk nieuwe zaakvoerders), wat kenmerkend is voor dossiers in verband met uitbuiting van clandestiene werkkrachten. De CFI meldde de voorbije jaren een groot aantal dergelijke dossiers door. In deze dossiers werden na overschrijvingen van bouw- of industriële schoonmaakbedrijven naar de rekeningen van onderaannemers opnames in contanten uitgevoerd, vermoedelijk om clandestiene werkkrachten in België te betalen die door onderaannemers tewerkgesteld waren.

Ook de handel in telefoonkaarten is gevoelig op het vlak van illegale handel in goederen en koopwaren. De CFI meldde een groot aantal dossiers met handelaars in telefoonkaarten als betrokkenen door wegens ernstige aanwijzingen van witwassen van geld voortkomend uit illegale handel in goederen en koopwaren. Sommige tussenhandelaars van telefoonkaarten werden ervan verdacht een constructie te hebben opgezet om een groot aantal telefoonkaarten op de zwarte markt te verkopen met behulp van “gewillige” of fictieve klanten waardoor deze zwarte handel verborgen kon blijven.

Opzoekingen van de CFI toonden aan dat vennootschap A bij de RSZ niet als werkgever was ingeschreven. Vennootschap B kwam overigens reeds voor in een dossier dat de CFI doormeldde in verband met illegale handel in goederen en koopwaren en/of ernstige en georganiseerde fiscale fraude

waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang werden aangewend (telefoonkaarten)¹⁸.

Er was geen economische rechtvaardiging voor de overschrijvingen tussen vennootschap A en B, uit de mededelingen bij de betalingen op de rekeningen van A en B bleek bovendien dat vennootschap A en B in compleet verschillende sectoren handelden.

De overschrijvingen door vennootschap A naar B werden vermoedelijk gecompenseerd door contanten aan de zaakvoerder van vennootschap A te overhandigen opdat deze vennootschap clandestiene en/of niet-aangegeven werkkrachten kon betalen.

De verrichtingen tussen A en B konden bijgevolg met een “compensatietechniek” in verband worden gebracht.

Casus 2: uitbuiting van clandestiene werkkrachten – illegale handel in goederen en koopwaren - internationale compensatie

Een tweede casus draaide rond een aantal vennootschappen, hoofdzakelijk in de bouw- en industriële schoonmaaksector in België, doorgaans onder leiding van Portugezen of Brazilianen.

De activiteiten van deze vennootschappen en hun zaakvoerders werden aan de CFI gemeld. Op basis van banden tussen deze vennootschappen en zaakvoerders werden deze meldingen door de CFI samen behandeld.

In deze tweede casus werd opnieuw de “compensatietechniek” gebruikt, maar ditmaal op internationale schaal. Opsporing werd bemoeilijkt door de complexere verrichtingen en doordat contanten (informeel) werden overhandigd.

De verrichtingen in deze zaak (waarin verschillende meldingen en dossiers gebundeld zaten) waren tot drie belangrijke stromen te herleiden, met tussenkomst van tussenpersonen, personen die vuil geld willen witwassen, zaakvoerders van “lege” vennootschappen waaronder (verschillende) vennootschappen die de rekeningen van hun vennootschappen ter beschikking wilden stellen om witwasverrichtingen uit te voeren en die eveneens nood hadden aan contanten om clandestiene werkkrachten en buitenlandse vennootschappen (meestal in Azië) die bij illegale handel in goederen en koopwaren betrokken waren te betalen.

Stroom nummer 1:

Tussenpersonen of personen die geld van illegale herkomst willen witwassen bezorgden contanten aan zaakvoerders van Belgische bouw- of schoonmaakbedrijven, die meestal als onderaannemer werkten en vaak clandestiene werkkrachten tewerkstelden die in contanten werden betaald. Aangezien de ontvangen contanten niet volstonden om alle clandestiene werkkrachten te betalen, werden toch contanten opgenomen van de rekeningen in België van Belgische bouw- of schoonmaakbedrijven.

Er hoefden echter geen grote hoeveelheden contanten te worden opgenomen omdat de zaakvoerders van de Belgische bouw- of schoonmaakbedrijven de “compensatietechniek” gebruikten om clandestiene werkkrachten te betalen.

¹⁸ Dossier doorgemeld voor de wet van 15 juli 2013 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 met betrekking tot het begrip ernstige en georganiseerde fiscale fraude van kracht werd.

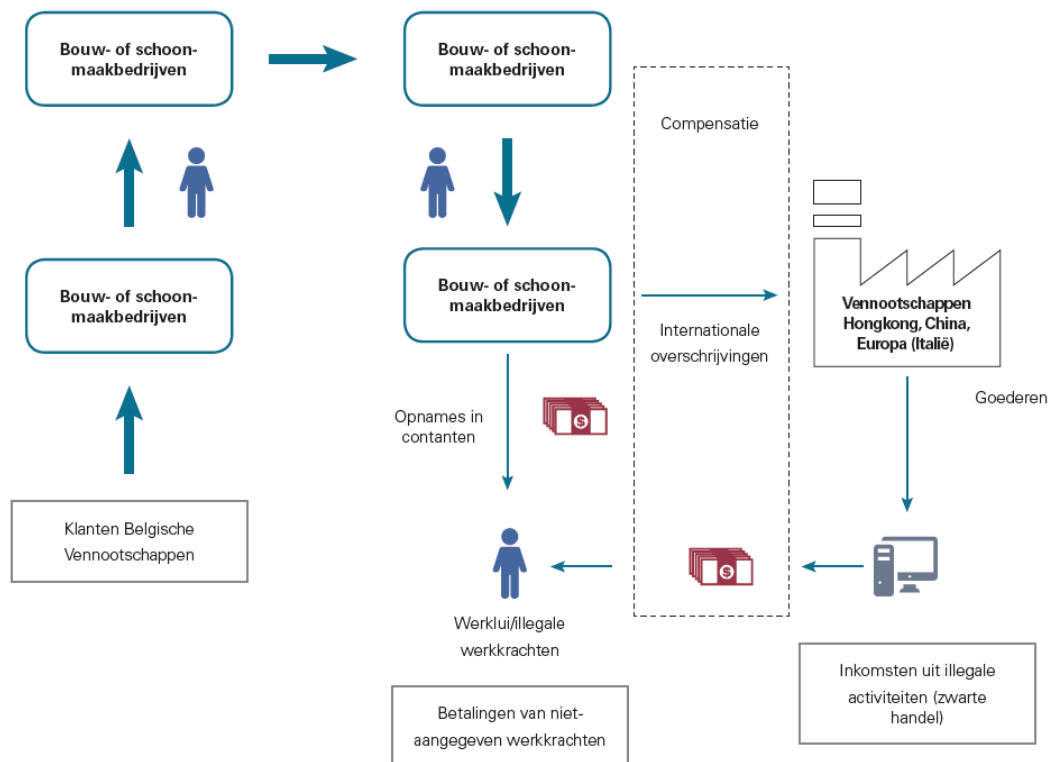
Stroom nummer 2:

De rekeningen van Belgische bouw- of schoonmaakbedrijven en de rekeningen van hun zaakvoerders ontvingen overschrijvingen van andere Belgische bedrijven in de bouw- of schoonmaaksector (klanten). Er werden ook veel overschrijvingen uitgevoerd tussen rekeningen van “lege” vennootschappen in de bouw- of schoonmaaksector, die ook aan de compensatie deelnamen.

Stroom nummer 3:

De rekeningen van Belgische bouw- of schoonmaakbedrijven en hun zaakvoerders werden gebruikt om contanten op te nemen (zie stroom 1) maar ook om overschrijvingen uit te voeren naar vennootschappen in het buitenland, hoofdzakelijk naar Hongkong en China (vermoedelijk aan de hand van valse facturen), maar ook naar Europese landen (Italië).

Deze internationale overschrijvingen stemden vermoedelijk overeen met de contanten die de tussenpersonen of personen die de opbrengst van hun misdrijven of illegale activiteiten wensten wit te wassen opnamen, eventueel na aftrek van een commissie. Deze internationale overschrijvingen hielden vermoedelijk verband met de aankoop van goederen voor rekening van “tussenpersonen” en hun opdrachtgever(s) of zijn bedoeld om de stromen ingewikkelder te maken.

Het totaalbedrag dat naar het buitenland werd overgeschreven (8,7 miljoen EUR voor 2013 en 2014 alleen al) was vermoedelijk slechts een deel van de “compensatietechniek” die door deze vennootschappen werd toegepast.

Een van de vennootschappen in Hongkong verkocht computers en had dus geen enkele band met de bouw- of schoonmaaksector. Twee vennootschappen die in totaal aanzienlijke bedragen ontvingen werden verschillende jaren geleden bovendien ontbonden. Er konden dus vragen worden gesteld bij de economische werkelijkheid van de overschrijvingen naar deze vennootschappen. Het was opvallend dat deze vennootschappen via bankrekeningen in Hongkong nog steeds actief zijn. De maatschappelijke

zetel van vele van deze vennootschappen was bovendien in dezelfde straat of zelfs op hetzelfde adres gevestigd.

De sector van de belangrijkste begunstigden van de overschrijvingen naar Italië was ook compleet verschillend van de Belgische bouw- of schoonmaakbedrijven.

De Belgische bedrijven die fondsen naar Azië overschreven gaven aan de douane voor 2013 en 2014 geen invoerverrichtingen aan. Aangezien de veronderstelling dat er invoerverrichtingen via een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte plaatsvonden niet kon worden uitgesloten, bestond het risico dat goederen deze ruimte (en meer bepaald België) op illegale wijze binnenkwamen.

Naast de verschillende banden tussen verschillende vennootschappen en zaakvoerders bleek ook dat verschillende betrokkenen politionele of gerechtelijke voorgaanden hadden.

Verschillende Braziliaanse betrokkenen maakten allen gebruik van valse identiteitsdocumenten om in België “verdachte” financiële verrichtingen uit te voeren of vennootschappen te besturen. Dit versterkte de veronderstelling van een gestructureerd netwerk dat met illegale handel in en uitbuiting van clandestiene werkkrachten verband hield.

De vennootschappen die bij de verrichtingen betrokken waren hadden doorgaans een soortgelijk profiel. Doorgaans ging het om vennootschappen in dezelfde sector (bouw- en schoonmaaksector) en de zaakvoerders hadden meestal dezelfde nationaliteit (kenmerkend voor het Braziliaanse netwerk). De vennootschappen hadden ook financiële problemen en waren vaak verlieslatend. De vennootschappen werden jaren geleden opgericht, de statuten vermeldden echter dat de zaakvoerder of de verdeling van de aandelen werd gewijzigd toen de verdachte verrichtingen werden uitgevoerd. In sommige gevallen werden deze vennootschappen overigens door dezelfde zaakvoerders geleid.

Gelet op al deze elementen in dit dossier, het aantal verrichtingen, de mate van organisatie van stromen en de ingewikkelde witwastechniek, kan worden afgeleid dat de verdachte verrichtingen, met name de overschrijvingen naar het buitenland en opnames in contanten van allerlei rekeningen verband hielden met een criminele structuur rond handel in clandestiene werkkrachten en andere onderliggende misdrijven waarbij contanten werden gebruikt.

2.6. Illegale drughandel

2.6.1. Statistieken

De CFI meldde in 2014 80 dossiers door in verband met illegale drughandel voor een totaalbedrag van 11,23 miljoen EUR.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	118	88	80	7,07
Bedragen ⁽¹⁾	12,51	9,45	11,23	1,43

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

De opgespoorde bedragen in dossiers in verband met drughandel daalden de afgelopen jaren, ook al nam het druggebruik allesbehalve af. In 2002 bedroeg het totaalbedrag van vastgestelde witwasverrichtingen nog 50 miljoen EUR per jaar.

Er werd eerder reeds vastgesteld dat deze verrichtingen sinds de invoering van de euro steeds moeilijker vast te stellen zijn. Ook de toename van het aantal drughandelaars en de opsplitsing van hun verrichtingen spelen hierbij een rol.

De toevlucht tot een ondergrondse economie met gebruik van contanten is wellicht ook een aannemelijke verklaring voor de daling van de vaststellingen door de “compliance officers” van de gangbare financiële instellingen. Het is ook waarschijnlijk dat contanten voortkomend uit drughandel aan de hand van de “compensatietechniek” worden witgewassen, zoals in de twee casussen in deel 2.5.3 hieronder.

2.6.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met illegale drughandel volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer.

De meerderheid van de dossiers werd door de CFI aan het parket van Antwerpen en Brussel (21,25 en 27,50 %) doorgemeld. De grootste bedragen werden naar Antwerpen en Limburg doorgemeld.

	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Antwerpen	17	21,25	2,70	24,01
Antwerpen	15	18,75	2,58	22,96
Turnhout	1	1,25	0,07	0,63
Mechelen	1	1,25	0,05	0,42
Limburg	10	12,5	2,68	23,87
Tongeren	5	6,25	2,07	18,4
Hasselt	5	6,25	0,61	5,47
Brussel	22	27,50	2,19	19,47
West-Vlaanderen	5	6,25	1,76	15,68
Brugge	4	5,00	1,25	11,17
Kortrijk	1	1,25	0,51	4,51
Henegouwen	10	12,5	0,94	8,39
Charleroi	4	5,00	0,65	5,80
Bergen	6	7,50	0,29	2,59
Halle-Vilvoorde	3	3,75	0,34	3,03
Luik	5	6,25	0,32	2,85
Verviers	3	3,75	0,27	2,36
Luik	2	2,5	0,05	0,49
Oost-Vlaanderen	3	3,75	0,16	1,42
Gent	1	1,25	0,11	0,94
Dendermonde	1	1,25	0,05	0,44
Oudenaarde	1	1,25	-	0,04
Leuven	2	2,50	0,08	0,69

Federaal parket	1	1,25	0,05	0,47
Waals-Brabant	1	1,25	0,01	0,11
Luxemburg	1	1,25	-	0,01
Marche-en-Famenne	1	1,25	-	0,01
Totaal	80	100	11,23	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.6.3. Casus

X was zaakvoerder van A bvba, een vennootschap die (tweedehands)wagens verkocht en verhuurde, gespecialiseerd in luxewagens.

Op de rekening van A bvba werd op een kleine twee jaar tijd een omzet van meer dan 500.000 EUR gevormd. Hiervan werd meer dan 200.000 EUR in contanten gestort. Dat een groot deel van de betalingen van de aankoop en verhuur van (tweedehands)wagens in contanten gebeurde, deed vermoeden dat de betalingen deel uitmaakten van een constructie om via de bvba geld wit te wassen. De overige 300.000 EUR werd verder gevormd door inkomende overschrijvingen met verwijzing naar de verhuur of verkoop van wagens.

Het faillissement van A bvba werd in 2013 geopend. Opvallend was dat in de laatste twee jaar voor het faillissement, regelmatig contanten van de rekening van bvba A werden opgenomen. In totaal ging het om bijna 250.000 EUR. Via bankcheques werd meer dan 40.000 EUR aan zaakvoerder X overgemaakt. Op diens persoonlijke rekening werden bovendien regelmatig contanten gestort. Tevens werden een inkomende en uitgaande overschrijving geregistreerd via zijn privérekening, die duidelijk binnen de activiteit van A bvba paste. Voornoemde verrichtingen deden sterk vermoeden dat gelden werden onttrokken uit A bvba voor de opening van het faillissement.

X en A bvba waren politieel gekend inzake witwassen, drughandel, verdachte handelingen, criminele organisatie. Vermoedelijk werd de vennootschap door criminelen gebruikt om hun criminele inkomsten wit te wassen. Ze investeerden hun geld in de vennootschap en konden gebruikmaken van luxewagens die op naam van A bvba en niet op hun persoonlijke naam ingeschreven werden. De wagens werden ter beschikking gesteld van het criminele milieu, het zou onder andere een geliefd huurbedrijf zijn voor de verkopers van verdovende middelen.

2.7. Georganiseerde misdaad

2.7.1. Statistieken

In 2014 meldde de CFI hetzelfde aantal dossiers door in verband met georganiseerde misdaad als in 2013. De bedragen in deze dossiers stegen licht in vergelijking met 2013.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	87	44	44	3,89
Bedragen ⁽¹⁾	1.048,60	24,87	42,40	5,39

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

De sterke stijging in 2012 was een gevolg van de doormelding van verschillende dossiers in verband met witwasverrichtingen via de goudsector (cf. punt 2.7.4. van het activiteitenverslag 2012 van de CFI).

2.7.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met georganiseerde misdaad volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. De meerderheid van de dossiers werd door de CFI aan het parket van Brussel (29,55%) doorgemeld, de hoogste bedragen werden echter aan het parket van Limburg en Antwerpen doorgemeld.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Limburg	4	9,09	24,19	57,04
Tongeren	1	2,27	21,56	50,84
Hasselt	3	6,82	2,63	6,20
Antwerpen	7	15,91	6,58	15,52
Antwerpen	7	15,91	6,58	15,52
Waals-Brabant	2	4,55	5,12	12,07
Brussel	13	29,55	3,92	9,25
Henegouwen	7	15,92	1,47	3,47
Charleroi	3	6,82	1,17	2,76
Bergen	4	9,10	0,30	0,71
Federaal parket	5	11,36	0,47	1,11
Halle-Vilvoorde	1	2,27	0,28	0,66
Namen	1	2,27	0,16	0,37
Namen	1	2,27	0,16	0,37
Leuven	1	2,27	0,08	0,20
Luik	2	4,54	0,08	0,20
Verviers	1	2,27	0,08	0,20
Luik	1	2,27	-	-
Oost-Vlaanderen	1	2,27	0,05	0,11
Oudenaarde	1	2,27	0,05	0,11
Totaal	44	100	42,40	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.7.3. Casussen

Casus 1 – Investerings in onroerende goederen en kunst

Dit dossier draaide rond de financiële activiteiten in België van een Russisch zakenman, Dhr. X, met tussenkomst van een aantal vennootschappen, offshores en natuurlijke personen, waaronder de Belg Dhr. Y.

In dit dossier werden verschillende witwastechnieken gebruikt: omvangrijke aankopen van onroerende goederen in België en in Zuid-Frankrijk, gebruik van ondoorzichtige structuren in offshorecentra ; nauwe banden tussen de betrokkenen en politiek prominente personen in Rusland en België; gebruik van de kunstwereld om witwasverrichtingen uit te voeren,....

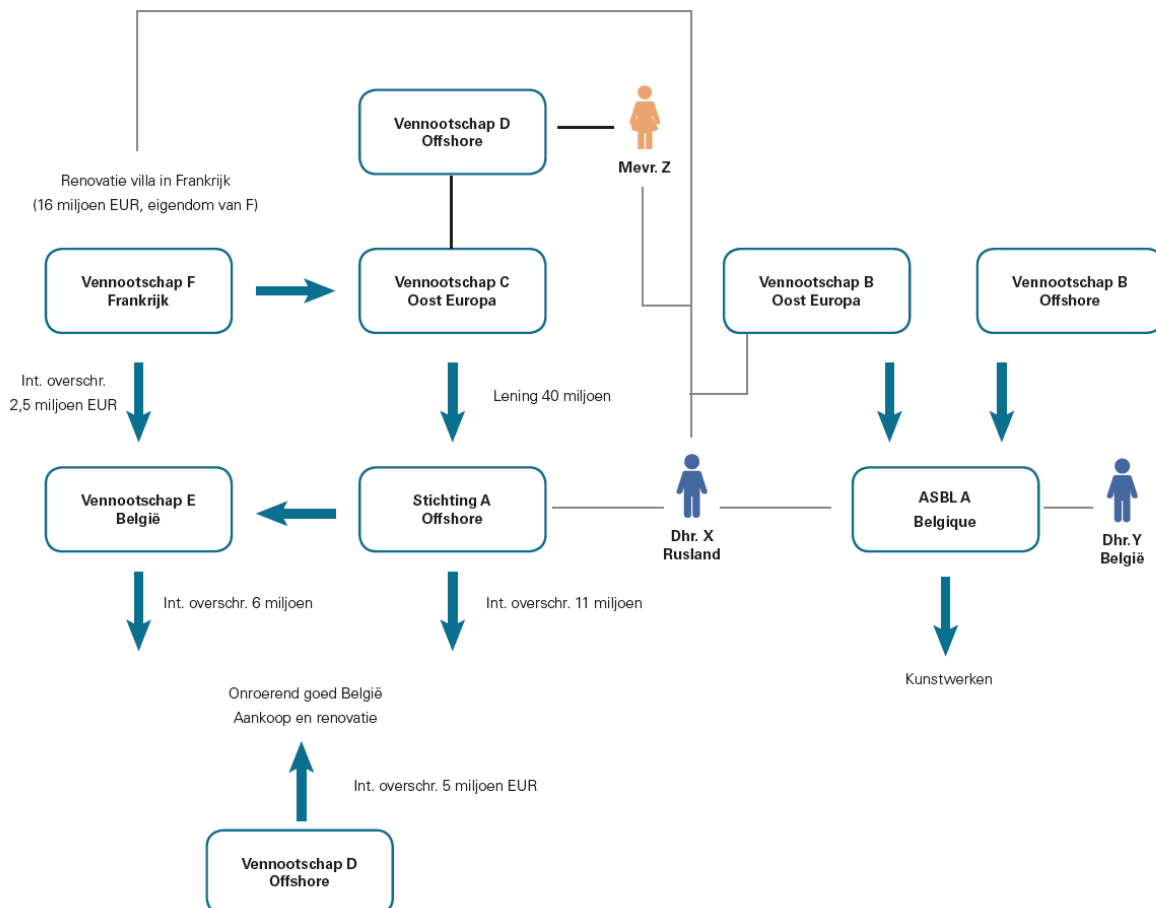
Dhr. X, een Rus, was in België politieel gekend voor witwassen en voor banden met georganiseerde misdaad.

Onderzoek in België toonde aan dat Dhr. X voorzitter was van A vzw, die voornamelijk in de kunstwereld actief was. Hij zou zelf mecenas en sponsor van deze vereniging zijn. Dhr. Y had volmacht op de rekening van A vzw.

De Belgische rekening van de vzw ontving vrijwel uitsluitend overschrijvingen van rekeningen in een offshorecentrum en een Oost-Europees land van de vennootschap B, die door Dhr. X werd geleid. De ontvangen fondsen werden voornamelijk gebruikt om kunstwerken te kopen.

Naast investeringen in kunst kochten andere structuren, die ook met Dhr. X in verband konden worden gebracht, nog omvangrijke onroerende goederen.

Zo kocht een stichting A, gevestigd in een offshorecentrum (met Dhr. X als begunstigde), een onroerend goed voor verschillende miljoenen EUR. De verkoopprijs en de aktekosten werden door een vennootschap in een ander offshorecentrum (vennootschap C) betaald (overschrijvingen uit een Oost-Europees land).

De aankoop van en de werken die in dit gebouw werden uitgevoerd werden gefinancierd door een leningovereenkomst tussen vennootschap C en stichting A voor een totaalbedrag van 40 miljoen EUR. Vennootschap C was een dochteronderneming van vennootschap D, D bracht de fondsen aan. Mevr. Z, een Russische, die met Dhr. X verwant was, bezat alle aandelen van vennootschap D.

Naast deze grote aankopen werd ook geld gebruikt om via de Belgische vennootschap E renovatiewerken uit te voeren. De rekening van vennootschap E toonde aan dat van de stichting in Liechtenstein meer dan 6 miljoen EUR internationaal werd overgeschreven, de mededelingen verwezen vooral naar de betaling van

facturen. Er werden in totaal ook ongeveer 5 miljoen EUR overgeschreven van een Cypriotische rekening van vennootschap D.

Verder vonden er ook nog aanzienlijke creditverrichtingen (bijna 2,5 miljoen EUR van een Franse rekening van vennootschap F) plaats op de rekening van vennootschap E die met werken aan een villa in Zuid-Frankrijk verband hielden. Deze villa was eigendom van vennootschap F, die met de familie van Dhr. X in verband kon worden gebracht. Eerder zouden er al voor zowat 16 miljoen EUR aan renovatiewerken zijn uitgevoerd.

Op basis van bovenstaande elementen kon worden afgeleid dat de investeringen in onroerend goed of in kunst die in of via België, met tussenkomst van verschillende offshorevennootschappen en natuurlijke personen, door Dhr. X werden uitgevoerd, geheel of gedeeltelijk voortkwamen uit zijn illegale activiteiten die met georganiseerde misdaad verband hielden.

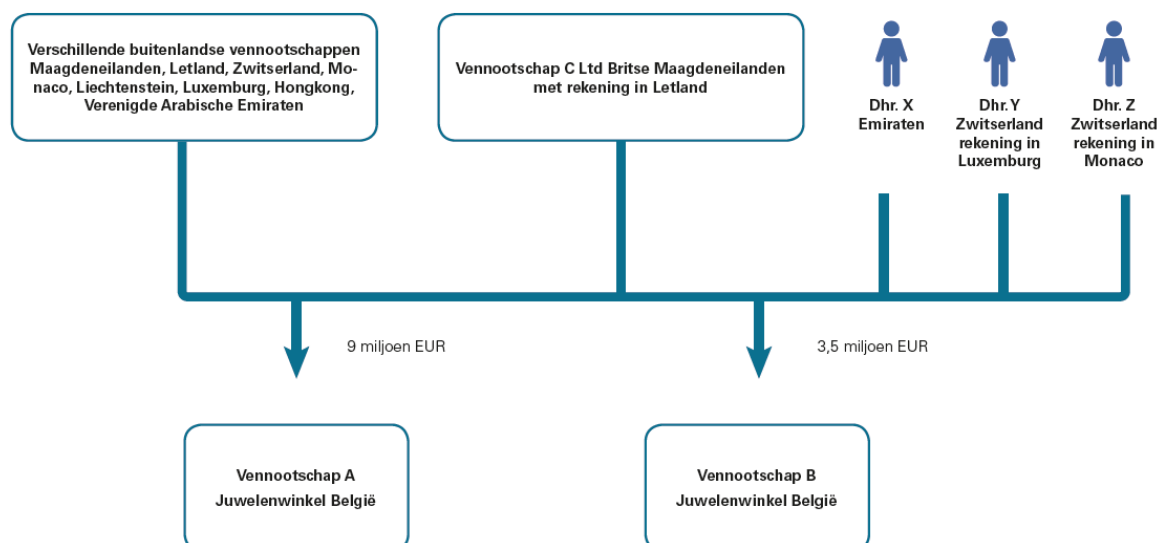
Casus 2 – frauduleuze btw-verrichtingen met luxejuwelen

De rekeningen van vennootschappen A en B, juwelenwinkels in België, ontvingen aanzienlijke internationale overschrijvingen van verschillende buitenlandse vennootschappen die voornamelijk gevestigd waren of een rekening hadden in offshorecentra of fiscaal voordelige gebieden (Britse Maagdeneilanden, Bahama's, Letland, Zwitserland, Monaco, Liechtenstein, Luxemburg, Hongkong en de Verenigde Arabische Emiraten). Vennootschap C Ltd, de belangrijkste opdrachtgever van de overschrijvingen naar de twee rekeningen, was op de Britse Maagdeneilanden gevestigd en had een rekening in Letland.

Ook de rekeningen van de twee juwelenwinkels ontvingen aanzienlijke internationale overschrijvingen van verschillende particulieren uit fiscaal voordelige gebieden. Dhr. X uit de Verenigde Arabische Emiraten was de belangrijkste opdrachtgever van de overschrijvingen op de twee rekeningen. Verder waren er Dhr. Y uit Zwitserland met een rekening in Luxemburg en Dhr. Z uit Zwitserland met een rekening in Monaco.

In totaal werd op de rekening van vennootschap A voor meer dan 9 miljoen EUR aan verrichtingen uitgevoerd, op de rekening van vennootschap B ging het om meer dan 3,5 miljoen EUR.

Deze internationale verrichtingen op de rekeningen van deze twee juwelenwinkels, vooral die van offshorevennootschap C Ltd, waren voornamelijk betalingen van grote facturen met btw-vrijstelling op naam van verschillende diplomaten te Brussel. Het bedrag van deze belastingvrije verkopen lag voor persoonlijk gebruik echter buitengewoon hoog.

Vennootschap A verkocht grote hoeveelheden juwelen met btw-vrijstelling aan ambassadeurs, consuls en andere vertegenwoordigers van diplomatieke missies in België aan de hand van valse documenten (valse stempels van ambassadeurs en valse handtekeningen). De personen op wiens namen de facturen werden opgesteld verklaarden overigens nooit iets bij deze juwelenwinkel te hebben gekocht.

Gelet op deze informatie en de gelijkenissen tussen de verrichtingen op de rekeningen van deze twee juwelenwinkels (zelfde oorsprong voor de voornaamste financiële stromen en dezelfde atypische verantwoording voor de belangrijkste verrichtingen (facturen opgesteld met btw-vrijstelling voor ongewoon hoge bedragen op naam van dezelfde ambassadrice)) kan worden afgeleid dat vennootschap B ook valse documenten gebruikte om de belangrijkste verkoopverrichtingen op de rekening te verantwoorden.

De verdachte verrichtingen (of minstens een deel ervan) konden met ernstige fiscale fraude in verband worden gebracht. Met dit fraudesysteem konden de twee vennootschappen veel btw ontwijken, ten nadele van de Belgische schatkist.

Er kwamen in dit dossier nog andere verdachte verrichtingen voor, die verband hielden met de fondsen die op de rekeningen van de juwelenwinkels gecrediteerd werden. De meeste fondsen die op de rekeningen van de juwelenwinkels terecht kwamen waren afkomstig van vennootschappen gevestigd in of met rekeningen in offshorecentra of fiscaal voordelige gebieden, waardoor niet enkel de identiteit van de werkelijke kopers (economische begunstigen van Ltd) werd verhuld maar ook mogelijk onderzoek naar de oorsprong van de fondsen werd bemoeilijkt.

Dhr. X voerde een ongewoon hoog aantal betalingen uit, het ging hier duidelijk niet om persoonlijke uitgaven, wat er op kon wijzen dat minstens een deel van deze verrichtingen voor rekening van derden werd uitgevoerd.

Luxejuwelen aankopen is kenmerkend voor het investeringsstadium van het witwassen.

In dit dossier loopt momenteel een gerechtelijk onderzoek¹⁹.

Casus 3 – Gebruik van derden

In deze casus voerden Mevr. A en Mevr. B verrichtingen uit voor rekening van hun respectieve echtgenoten, Dhr X en Dhr Y.

In zes maanden tijd werd op de rekening van Mevrouw A meermaals geld uit Libanon overgeschreven, voor een totaalbedrag van zowat 10.000,00 EUR. Daarnaast ontving ze ook meer dan 16.000,00 EUR uit Libanon via geldverzending. De reden waarom ze dit geld ontving is onbekend.

In dezelfde periode werd de rekening van Mevrouw B voornamelijk gecrediteerd door stortingen in contanten voor meer dan 50.000,00 EUR. Van deze stortingen werd 35.000,00 EUR naar Nederland overgeschreven. De mededeling vermeldde de naam van haar echtgenoot (Dhr. Y), wat erop kon wijzen dat deze verrichtingen voor zijn rekening werden uitgevoerd.

Politie informatie toonde aan dat een Libanees netwerk (waar Dhr. X en Dhr. Y deel van uitmaakten) witwasdiensten aanboden aan allerhande criminele bendes. Er zouden grote hoeveelheden contanten vervoerd worden die met witwassen van geld uit drughandel in verband konden worden gebracht.

Dhr. X was betrokken bij het witwassen van 1.200.000,00 EUR in Nederland. Een Libanees had hem gevraagd dit bedrag te gaan halen. Ook Dhr. Y werd door de Nederlandse douane gecontroleerd en was in het bezit van 1.000.000,00 EUR. De betrokkene verklaarde dat hij naar België onderweg was.

¹⁹ *Le Soir*, 23/04/2015 – *Deux bijoutiers arrêtés pour fraude*

Er werden ook andere koeriers geïdentificeerd die bekend waren bij de CFI in verband met het vervoer van contanten van België naar Libanon, in 2012 en 2013 ging het om meer dan 3,5 miljoen EUR.

Gelet op het voorgaande was het waarschijnlijk dat Mevrouw A en Mevrouw B financiële verrichtingen voor rekening van hun echtgenoten uitvoerden.

2.8. Mensenhandel

2.8.1. Statistieken

De CFI meldde in 2014 29 dossiers door in verband met mensenhandel. Deze dossiers en bijhorende bedragen maken slechts een klein deel van de doorgemelde dossiers uit. Deze dossiers moeten echter in een brede context van menselijke uitbuiting worden gezien, onder meer de dossiers die met handel en uitbuiting van clandestiene werkkrachten en prostitutie verband houden.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	54	37	29	2,56
Bedragen ⁽¹⁾	16,43	12,99	17,69	2,25

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.8.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met mensenhandel volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. Het merendeel van de dossiers (bijna 38%) werd door de CFI aan het parket van Brussel en Antwerpen doorgemeld, de grootste bedragen (78%) werden echter aan Antwerpen en Oost-Vlaanderen doorgemeld.

Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Antwerpen	7	24,14	8,78	49,62
Turnhout	1	3,45	6,98	39,45
Antwerpen	5	17,24	1,14	6,42
Mechelen	1	3,45	0,66	3,75
Oost-Vlaanderen	4	13,79	5,08	28,73
Dendermonde	2	6,90	4,4	24,89
Gent	2	6,89	0,68	3,84
Luik	5	17,24	1,32	7,45
Luik	4	13,79	1,26	7,13
Verviers	1	3,45	0,06	0,32
Brussel	6	20,69	0,84	4,73
West-Vlaanderen	2	6,89	0,57	3,22
Brugge	2	6,89	0,57	3,22
Namen	1	3,45	0,48	2,72
Namen	1	3,45	0,48	2,72

Limburg	1	3,45	0,47	2,67
Tongeren	1	3,45	0,47	2,67
Waals-Brabant	1	3,45	0,07	0,37
Henegouwen	1	3,45	0,05	0,28
Doornik	1	3,45	0,05	0,28
Federaal parket	1	3,45	0,03	0,21
Totaal	29	100	17,69	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.8.3 Casus

A bvba, actief in de bouw van autowegen, was klant bij minstens drie verschillende banken met Dhr. X, Dhr. Y en Dhr. Z als volmachthouders. De handelsrekeningen bij twee banken ontvingen overschrijvingen in opdracht van verschillende rechtspersonen die voornamelijk actief waren in de sector van de wegenbouw.

Tot eind september 2012 werden de tegoeden voornamelijk aangewend als provisie voor de aanmaak van bankcheques die geïnd werden op een derde handelsrekening bij een derde bank. In de periode van 2010 tot 2012 werd er op die wijze voor een totaalbedrag van bijna 17 miljoen EUR versluisd tussen de handelsrekeningen van A bvba.

Sinds eind 2012 werden de gelden op de handelsrekeningen bij de eerste bank direct overgeschreven naar de handelsrekening bij een derde bank. De overschrijvingen worden telkens 'dringend' uitgevoerd waarvoor vennootschap A hoge verwerkingskosten betaalde.

Op de handelsrekeningen van A bvba vonden ook meerdere opnames in contanten plaats. In de periode van 2010 tot 2014 werd er minstens voor een bedrag van 7.000.000,00 EUR in contanten opgenomen.

Een deel van de contante fondsen werd vermoedelijk aangewend om werknemers in het zwart uit te betalen. Reeds in 2012 werd er uit verklaringen van (voormalige) werknemers van A bvba afgeleid dat X een deel van de lonen op regelmatige basis in contanten uitbetaalde. Door die werkwijze slaagde X erin de Belgische fiscus te misleiden en de door de overheid verplichte sociale bijdragen te ontduiken.

Hoewel A bvba geen achterstallige betalingen had bij de belastingdienst, waren de vennootschap en haar zaakvoerder X er negatief gekend. Zij maakten het voorwerp uit van een vooronderzoek naar aanleiding van een ernstig vermoeden van zwartwerk.

Uit politionele bron bleek dat A bvba en haar zaakvoerder Dhr. X het voorwerp uitmaakten van een gerechtelijk onderzoek inzake sluiwerk. Er zou een grote groep werknemers van vreemde origine (onder meer Roemenen) door Dhr. X worden uitgebuit. Bovendien zou de uitbuiting een georganiseerd karakter hebben waarbij een koppelbaas de werknemers onderdak aanbood in België en er mogelijk sprake was van huisjesmelkerij.

Gelet op de deze elementen werd dit dossier doorgemeld wegens witwassen van geld voortkomend uit mensenhandel.

2.9. Terrorisme, financiering van terrorisme, met inbegrip van financiering van proliferatie

2.9.1. Statistieken

In 2014 meldde de CFI 37 dossiers door aan de gerechtelijke overheden wegens ernstige aanwijzingen van financiering van terrorisme voor een totaalbedrag van 6,8 miljoen EUR.

Deze stijging vloeit onder meer voort uit het de problematiek rond buitenlandse strijders die naar oorlogsgebieden vertrekken. De CFI meldde in 2014 verschillende dossiers door aan de gerechtelijke overheden in verband met jihadisten die in Syrië of Irak gingen strijden. Verschillende dossiers in 2014 hadden betrekking op kortlopende kredieten of leningen afgesloten bij verstrekkers van consumentenkrediet of kredietinstellingen in België. Deze fondsen werden vervolgens in contanten opgenomen en naar Syrië of Irak meegenomen om activiteiten van terroristische groepen in de regio te financieren of om reizen naar Syrië of Irak te bekostigen. Kenmerkend was dat al het spaargeld van de zicht- en spaarrekeningen gelijktijdig werd afgehaald, wat aangaf dat de betrokkenen niet van plan waren terug te keren.

In 2014 meldde de CFI verschillende dossiers door waarbij gebruikt werd gemaakt van vzw's onder leiding van personen die bekend staan om hun radicale houding en de verspreiding van hun radicale ideeën, onder meer om jihadisten voor Syrië te rekruteren.

De CFI meldde in 2014 ook verschillende dossiers door omdat aan een of meerdere betrokkenen financiële sancties werden opgelegd door de Verenigde Naties of de Europese Unie. De informatie die de CFI verkreeg over personen rond betrokkenen op wie bevroeringsmaatregelen werden toegepast kan ook belangrijk zijn voor de gerechtelijke overheden.

Terrorisme kan uit verschillende bronnen worden gefinancierd, uit België of uit het buitenland. In 2014 behandelde de CFI een dossier in verband met illegale drughandel die vermoedelijk terroristische activiteiten financierde.

Ook het grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen was een vaakgebruikte techniek in dossiers in verband met financiering van terrorisme. In 2014 meldde de CFI verschillende dossiers door waarin grote sommen contanten in beslag werden genomen die niet aan de Administratie der Douane en Accijnzen werden aangegeven en mogelijk met de financiering van terrorisme verband hielden.

Deel 2.9.3 bevat het schema van de financiële stromen in de dossiers die wegens financiering van terrorisme werden doorgemeld.

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen of financiering van terrorisme per jaar

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal – terrorisme	1	0	0	-
Aantal – financiering van terrorisme ⁽¹⁾	19	25	37	3,27
Bedrag – terrorisme	0,04	-	-	-
Bedrag – financiering van terrorisme ⁽¹⁾	1,86	2,57	6,82	0,87

⁽¹⁾ met inbegrip van financiering van proliferatie – bedragen in miljoen EUR

Op het vlak van de bestrijding van terrorisme en proliferatie werkt de CFI intensief samen met de betrokken partnerdiensten: de politie, het federaal parket, het Coördinatieorgaan voor Dreigingsanalyse (OCAD) en de inlichtingendiensten Veiligheid van de Staat en Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid (ADIV).

Ambtenaren van administratieve diensten van de staat zijn sinds 2012 verplicht vermoedens van witwassen of financiering van terrorisme aan de CFI te melden.

In 2014 werd op basis van een melding van OCAD een dossier geopend en aan het federaal parket doorgemeld.

Om een zicht te krijgen op de internationale terrorismenetwerken is het immers van het grootste belang om inlichtingen uit diverse bronnen samen te kunnen voegen. De financiële informatie waarover de CFI beschikt in terrorismedossiers dient gekoppeld te worden aan de overwegend van menselijke bronnen afkomstige informatie van de politie- en inlichtingendiensten, om op die manier tot een coherente analyse te komen.

Dit betekent dat, hoewel de dossiers van de CFI op relatief kleine bedragen betrekking hebben, deze dossiers toch nuttige informatie voor het federaal parket kunnen bevatten om terroristische netwerken in België en het buitenland in een context te kunnen plaatsen en te lokaliseren.

2.9.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag doorgemeld in 2014 volgens parket in verband met financiering van terrorisme en proliferatie

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan financiering van terrorisme en proliferatie per parket weer. De meerderheid van de dossiers (86 %) werd door de CFI aan het Federaal Parket doorgemeld.

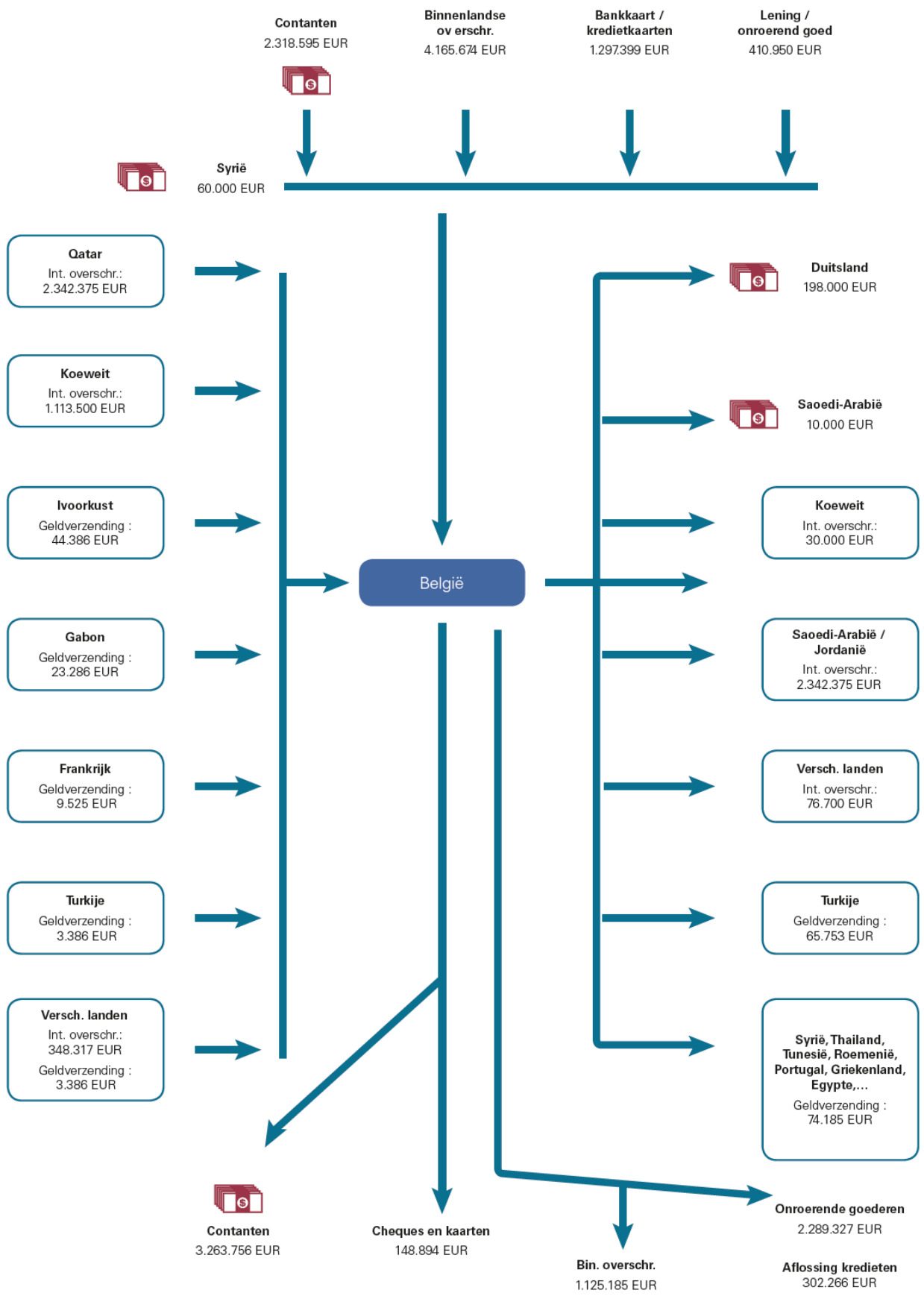
Arrondissement	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Federaal parket	32	86,49	6,16	90,37
Brussel	2	5,41	0,31	4,54
Oost-Vlaanderen (Dendermonde)	1	2,70	0,24	3,59
Luxemburg (Neufchâteau)	1	2,70	0,10	1,43
West-Vlaanderen (Kortrijk)	1	2,70	0,01	0,07
Totaal	37	100	6,82	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.9.3. Financiële stromen

Onderstaand schema verduidelijkt de financiële stromen in de dossiers die de CFI in verband met de financiering van terrorisme en proliferatie doormeldde. Het onderstaande schema bevat alle financiële stromen in deze dossiers, bijgevolg kunnen de bedragen in onderstaand schema hoger liggen dan die in de tabellen met statistieken. Zoals voorgaande jaren werd een groot deel van de inkomende en uitgaande verrichtingen in contanten uitgevoerd. Er werden ook veel binnenlandse overschrijvingen uitgevoerd.

De internationale overschrijvingen waren voornamelijk afkomstig van Qatar en Koeweit en werden vervolgens naar Koeweit en Saoedi-Arabië overgeschreven.

2.10. Corruptie en politiek prominente personen

2.10.1. Statistieken

De CFI meldde in 2014 12 witwasdossiers door in verband met corruptie voor een totaalbedrag van 8,90 miljoen EUR.

	2012	2013	2014	% 2014
Aantal dossiers	15	9	12	1,06
Bedragen ⁽¹⁾	84,32	6,06	8,90	1,13

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.10.2. Parket

Verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen doorgemeld in 2014 in verband met verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie volgens parket

Onderstaande tabel geeft de verdeling van het aantal dossiers en het totale bedrag aan witwassen per parket weer. De meerderheid van de dossiers (58,35% en meer dan de helft van de doorgemelde bedragen) werd door de CFI aan het parket van Brussel doorgemeld.

	Totaal aantal 2014	Totaal aantal %	Totaalbedrag 2014 ⁽¹⁾	Totaalbedrag %
Brussel	7	58,35	5,97	67,07
Henegouwen	2	16,66	1,63	18,30
Bergen	1	8,33	1,60	17,99
Charleroi	1	8,33	0,03	0,31
West-Vlaanderen (Kortrijk)	1	8,33	0,90	10,11
Luik (Luik)	1	8,33	0,37	4,18
Oost-Vlaanderen (Gent)	1	8,33	0,03	0,34
Totaal	12	100	8,90	100

⁽¹⁾ Bedragen in miljoen EUR

2.10.3. Casussen

Casus 1 – Corruptie en internationale overschrijvingen

Vennootschap A, gevestigd in België, was werkzaam in de sector van veiligheidsvoorzieningen en zou contracten hebben afgesloten met Afrikaanse landen.

Op het einde van een contract tussen vennootschap A en Dhr. X (handelsagent) ontving laatstgenoemde een commissieloon tot 25% indien hij voor vennootschap A een contract binnenhaalde. De cliënten waren overheidsinstellingen, overheids- of privébedrijven, politie, leger, douane en accijnzen.

Dhr. X was bovendien lid van het parlement in een Afrikaans land en lid van de commissie defensie en veiligheid.

Op de rekening van vennootschap A werd meer dan 7.000.000, 00 USD overgeschreven in opdracht van een Centrale Bank. De mededelingen verwezen naar landbouwwerktuigen, veldbedden of schoenen. Sommige van deze aankopen zouden niet via openbare aanbesteding verlopen zijn maar werden via Belgische (Dhr. Y, voormalige bestuurder van vennootschap A) of Afrikaanse (onder meer Dhr. X) tussenpersonen geregeld. Deze bemiddelaars zouden aanzienlijke commissielonen hebben ontvangen.

De debetverrichtingen waren internationale overschrijvingen naar Dhr. X in Afrika voor een totaal van bijna 2 miljoen USD. De mededelingen verwezen naar facturen.

Daarenboven ontving Dhr. X zowat 50.000,00 EUR via *money remittance* van de bestuurder van vennootschap A.

Gelet op het feit dat dit Afrikaanse land problemen kent op het gebied van corruptie²⁰ hielden de financiële stromen in dit dossier mogelijk verband met het witwassen van geld voortkomend uit corruptie. Dhr. X oefende in Afrika overigens sinds januari 2012 een belangrijke functie uit, hoewel de financiële verrichtingen in juni 2012 begonnen.

Casus 2 – Verduistering van overheidsmiddelen

Vennootschap A was de Belgische dochteronderneming van vennootschap B, een Franse vennootschap die militair materieel verhandelde, onder meer naar Afrika. De rekeningen van vennootschap A werden als doorsluisrekeningen gebruikt. Tussen de rekeningen van deze vennootschappen en de rekeningen van vennootschap B vonden aanzienlijke financiële stromen plaats. Het ging voornamelijk om overschrijvingen met tegenpartijen in Afrika. Het was ongebruikelijk dat een deel van deze fondsen gebruikt werd voor internationale overschrijvingen naar tegenpartijen in Afrika en Azië naar vennootschap C, met Dhr. X als begunstigde.

Dhr. X was betrokken bij verschillende gerechtelijke onderzoeken in Frankrijk met betrekking tot witwassen van verduisterde overheidsmiddelen.

Door vele rekeningen te gebruiken en verrichtingen tussen de rekeningen van vennootschap A in België en de Franse rekeningen van de moedermaatschappij B uit te voeren werd het moeilijk om de fondsen achteraf op te sporen. De fondsen van tegenpartijen uit Afrika hielden mogelijk verband met verduistering van overheidsmiddelen waar Dhr. X van werd beschuldigd. Het witwassen gebeurde via overschrijvingen naar een vennootschap in Azië met Dhr. X als economische begunstigde.

²⁰ Volgens de corruptieperceptie-index 2013 van Transparency International behoort dit land tot de 25 meest corrupte landen ter wereld.

V. RECHTSPRAAK VAN HOVEN EN RECHTBANKEN

Allereerst moet worden vermeld dat deze bespreking van rechtspraak van hoven en rechtbanken, met vonnissen gewezen in 2012, 2013 en 2014 (de voorgaande activiteitenverslagen bevatten geen deel “Rechtspraak”), slechts betrekking heeft op een deel van de uitspraken van de hoven en rechtbanken aangaande de bevoegdheden van de CFI en dus niet de betrachting heeft wetenschappelijk te zijn.

Een van onderstaande uitspraken houdt dit jaar verband met terrorisme en terrorismefinanciering.

We bespreken enkel definitieve vonnissen die betrekking hebben op dossiers die door de CFI wegens ernstige aanwijzingen van witwassen werden doorgemeld, ongeacht of deze aanwijzingen uiteindelijk al dan niet door de rechter in aanmerking werden genomen.

In de meeste gevallen werd witwassen als onderliggend misdrijf in aanmerking genomen.

Arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 10 oktober 2013

In dit arrest doet het Hof van Beroep te Brussel²¹ uitspraak over de vervolging ingesteld tegen een advocaat, zijn partner en de vennootschap die ze hadden opgericht voor (1) valsheid en gebruik van valse stukken met bedrieglijk opzet om meerderjarige personen die tijdelijk onder voogdij van de advocaat stonden van hun goederen te ontdoen; (2) verduistering gepleegd ten nadele van deze personen en (3) witwassen van geld voortkomend uit voorgenoemde verduistering overeenkomstig artikel 505, eerste lid 3° (zij die zaken bedoeld in artikel 42, 3°, kopen, ruilen of om niet ontvangen, bezitten, bewaren of beheren, ofschoon zij op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen, de oorsprong van die zaken kenden of moesten kennen) en 4° van het Strafwetboek (zij die de aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing of eigendom van de in artikel 42, 3°, bedoelde zaken verhelen of verhullen, ofschoon zij op het ogenblik van de aanvang van deze handelingen de oorsprong van die zaken kenden of moesten kennen). Met de verduisterde fondsen werden roerende en onroerende goederen gekocht, de betrokken vennootschap opgericht en de hoge levensstandaard van het gezin bekostigd.

De CFI had bepaalde witwasverrichtingen, die in het arrest vermeld worden, vastgesteld en aan de gerechtelijke overheden doorgemeld, namelijk de overschrijvingen en opnames in contanten die op de persoonlijke rekeningen van de advocaat plaatsvonden, een van deze rekeningen ontving eerder fondsen die werden verduisterd ten nadele van personen die onder voorlopige voogdij werden geplaatst.

Nadat de meeste tenlasteleggingen ten aanzien van de advocaat²² van valsheid en gebruik van valse stukken en verduistering bewezen werden verklaard, beoordeelde het hof van beroep het witwassen van goederen en fondsen voortkomend uit verduistering ten nadele van de personen onder voogdij. Het hof benadrukte de wijziging aan artikel 505, eerste lid, 4° door de wet van 10 mei 2007 “houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming”, die vereist dat de beklaagde *vanaf het begin van de witwasverrichtingen* de oorsprong van de witgewassen vermogensvoordelen kent. In dit geval viel de inbreukperiode tussen 1996 en 2011 en overeenkomstig het beginsel van retroactiviteit van de mildere strafwet, zoals bepaald in artikel 2 van het Strafwetboek, oordeelde het hof van beroep dat de huidige versie van artikel 505, eerste lid, 4°, van toepassing is met een meer beperkende en dus gunstigere voorwaarde voor strafbaarstelling voor de beklaagde.

Het hof van beroep achtte de tenlasteleggingen van witwassen ten aanzien van de advocaat bewezen aangezien hij fondsen voortkomend uit verduistering in het economische stelsel bracht en deze omzette met de bedoeling de illegale oorsprong ervan te verhelen of te verhullen, en van bij het begin van de

²¹ Aangezien de partner van de advocaat vrederechter was, werd onmiddellijk vervolging ingesteld bij het hof van beroep, overeenkomstig artikel 479 en volgende van het Wetboek van Strafvordering.

²² Zijn partner werd van alle tenlasteleggingen vrijgesproken.

witwasverrichtingen deze oorsprong kende. Zijn partner en zijn vennootschap werden voor deze tenlasteleggingen vrijgesproken.

Het hof van beroep vorderde ten aanzien van de advocaat de rechtstreekse verbeurdverklaring van een overeenstemmend bedrag van 8.124.125,72 EUR voor de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit de verduistering werden verkregen, de goederen en waarden die in de plaats ervan werden gesteld en de inkomsten uit de belegde voordelen.

Het hof merkte op dat verbeurdverklaring, zowel rechtstreeks als van een overeenstemmend bedrag, behoudens de rechten van derden verplicht is voor goederen die verbeurd kunnen worden verklaard en betrekking kan hebben op goederen waarvan hij de eigenaar niet is.

De advocaat werd voor alle tenlasteleggingen die bewezen werden verklaard veroordeeld tot een gevangenisstraf van 5 jaar (waarvan een deel met uitstel) en een boete van 50.000,00 EUR.

Arrest van het hof van beroep te Brussel van 12 september 2012

In dit arrest doet het hof uitspraak over het beroep ingediend tegen het vonnis van 18 juni 2009 door drie beklaagden die voor talrijke feiten werden vervolgd die tijdens een “rip deal” werden gepleegd. Bij deze oplichting doet men het slachtoffer geloven dat aan een zeer voordelige wisselkoers euro's in Amerikaanse dollars kunnen worden omgewisseld. Het slachtoffer krijgt echter valse dollars in handen, die kort na de verrichting door handlangers van de oplichter worden afgenomen om alle materiële sporen van de oplichting te doen verdwijnen.

Een van de appellanten werd overigens vervolgd voor witwassen overeenkomstig artikel 505, eerste lid, 3° van het Strafwetboek. Hij zou opbrengsten uit oplichting in een handelszaak en een gebouw geïnvesteerd hebben en de betwiste bedragen voordien op buitenlandse rekeningen hebben geplaatst. Deze verrichtingen werden door de CFI aan de gerechtelijke overheden doorgemeld.

Na te hebben bevestigd dat de beklaagde bij deze “rip deal” betrokken was, besliste het hof dat alles erop wees dat de bedragen die in de handelszaak en het gebouw werden geïnvesteerd een illegale oorsprong hadden. Het kon niet worden ontkend dat deze oplichting de beklaagde minstens 2.350.000 EUR opleverde en hij niet in staat was uit te leggen met welke wettelijke verkregen fondsen hij in een vennootschap en in een onroerend goed zou investeren. Het hof leidde de wil om de illegale herkomst van de fondsen te verhullen af van het feit dat deze fondsen vooraf via een buitenlandse rekening werden doorgesluisd, zonder dat hier enige economische verklaring voor was.

Het hof van beroep bevestigde de uitspraak van 18 juni 2009 en achtte alle tenlasteleggingen met betrekking tot witwassen ten aanzien van deze beklaagde bewezen.

Voor al deze tenlasteleggingen veroordeelde het hof van beroep de beklaagde tot een gevangenisstraf van 5 jaar en een boete van 1.000,00 EUR. Het hof vorderde eveneens de rechtstreekse verbeurdverklaring van een overeenstemmend bedrag van 2.139.500,00 EUR dat rechtstreeks uit de oplichting werd verkregen, op de goederen en waarden die in de plaats ervan werden gesteld en op de inkomsten uit de belegde voordelen, met name het gebouw en het meubilair in dit gebouw²³.

²³ In het arrest van 27 februari 2013 (P.12.1698.F) verbrak het Hof van Cassatie, omwille van procedurerechten, de beslissing van het hof van beroep om de opbrengst van de verkoop van de meubelen in het gebouw verbeurd te verklaren.

Vonnissen van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 21 mei 2014 en 14 oktober 2014

Deze twee vonnissen maken duidelijk wat een uitdaging de strijd tegen de financiering van terroristische daden of terroristische organisaties is voor de inlichtingendiensten en de gerechtelijke overheden. Deze uitdaging werd door de CFI onlangs nog benadrukt in het “Witboek over zwart geld” dat naar aanleiding van het twintigjarige bestaan werd gepubliceerd.

Terrorisme en financiering van terrorisme verschillen grondig van andere onderliggende misdrijven van witwassen, in de meeste dossiers die de CFI in verband met dergelijke misdrijven doormeldt (of het nu om een specifieke terroristische daad of de financiering van terroristische organisatie gaat): de opgespoorde bedragen zijn vrij laag en zijn geen graadmeter van de weerslag ervan op de maatschappij. Bovendien wordt vastgesteld dat terrorisme vaak via gewettigde bronnen wordt gefinancierd, zoals sociale uitkeringen of giften aan goede doelen die door terroristische groepen worden misbruikt.

In dit geval werden verschillende beklaagden voor de correctionele rechtbank van Brussel vervolgd voor deelname aan de activiteiten van een terroristische groep, de groep Al-Shabaab in Somalië, wat door artikelen 139 en 140²⁴ van het Strafwetboek wordt bestraft. De beklaagden werden ervan beschuldigd, hetzij rechtstreeks onder de vlag van de organisatie Al-Shabaab te hebben gevochten, hetzij op enigerlei wijze hulp of bijstand te hebben verleend of de cel en/of groep die naar een oorlogsgebied vertrok te hebben gefinancierd.

Een van de beklaagden werd vervolgd met als verzwarende omstandigheid dat hij als leidend lid van de groep optrad.

Na voor recht te hebben verklaard dat de organisatie Al-Shabaab een terroristische groep in de zin van artikel 139, eerste lid, van het Strafwetboek is, onderzocht de rechtbank de verschillende vormen van deelname aan deze groep waar de beklaagden van beschuldigd werden, onder meer financiële steun, fondsenwerving en financiering van de cel van strijders in Somalië. De rechtbank achtte het bewezen dat de beklaagde die als leider van de terroristische groep werd vervolgd niet alleen fondsen verzamelde die het vertrek van andere beklaagden naar Somalië mogelijk maakte en vergemakkelijkte, maar ook na zijn vertrek naar Somalië op voortdurende en systematische wijze fondsenwerving in België organiseerde om er zijn opruiende activiteiten te financieren. Het hof neemt, in verschillende maten, ook de financiering van terrorisme door de andere beklaagden in aanmerking.

De feiten die door de rechtbank werden belicht maken het mogelijk bepaalde vormen van financiering van terroristische groepen te illustreren: kleine bedragen, tussen 100,00 EUR en iets meer dan 4.000,00 EUR, worden verzameld bij verwanten van strijders die naar Somalië vertrokken en met behulp van verschillende tussenpersonen via *money remittance* verzonden.

De geldverzendingen via Western Union die verschillende beklaagden uitvoerden werden door de CFI aan de gerechtelijke overheden doorgemeld.

In het vonnis van 21 mei 2014 achtte de correctionele rechtbank van Brussel de tenlastelegging van deelname aan activiteiten van een terroristische groep bewezen en veroordeelde de beklaagden tot zware gevangenisstraffen en boetes. De beklaagde die als leider van de groep werd vervolgd werd veroordeeld tot 20 jaar gevangenisstraf en een boete van 3.000,00 EUR.

²⁴ Art 140 § 1. Iedere persoon die deelneemt aan enige activiteit van een terroristische groep, zij het ook door het verstrekken van gegevens of materiële middelen aan een terroristische groep of door het in enigerlei vorm financieren van enige activiteit van een terroristische groep, terwijl hij weet dat zijn deelname bijdraagt tot het plegen van een misdaad of wanbedrijf door de terroristische groep, wordt gestraft met opsluiting van vijf jaar tot tien jaar en met geldboete van honderd euro tot vijfduizend euro.

§ 2. Iedere leidende persoon van een terroristische groep wordt gestraft met opsluiting van vijftien jaar tot twintig jaar en met geldboete van duizend euro tot tweehonderdduizend euro.

Drie van de niet-verschenen beklaagden (waaronder de beklaagde die als leider van de terroristische groep werd vervolgd) tekenden verzet aan tegen het vonnis van 21 mei 2014. In het vonnis van 14 oktober 2014 bevestigde de correctionele rechtbank van Brussel hun deelname aan de activiteiten van een terroristische groep Al-Shabaab, waaronder de financiering van deze groep, maar verminderde licht de straffen van bepaalde beklaagden.

Arrest van het hof van beroep van Brussel van 26 februari 2013

Dit vonnis maakte een einde aan een lange gerechtelijke procedure die in 2003 werd ingesteld. De beklaagden, zaakvoerders van vennootschappen in de diamantsector, werden door de correctionele rechtbank van Antwerpen vervolgd voor valsheid en gebruik van valse stukken om met bedrieglijk opzet de herkomst en de werkelijke waarde van de verhandelde diamanten te verhullen en de verschuldigde belasting te ontwijken. De diamanten kwamen in werkelijkheid uit conflictgebieden, voornamelijk Angola. De beklaagden werden ook nog vervolgd voor witwassen van diamanten van illegale herkomst op grond van artikel 505, eerste lid, 2° tot 4° van het Strafwetboek. Enkel de tenlasteleggingen van witwassen overeenkomstig 3° en 4° van het eerste lid van artikel 505 werden in eerste aanleg in het vonnis van 8 januari 2009 als bewezen geacht. Er werden gevangenisstraffen uitgesproken en de bijzondere rechtstreekse verbeurdverklaring van een overeenstemmend bedrag bevolen voor een totaalbedrag van 11.789.908 USD, om te rekenen in euro's, wat met de ontdoken belasting overeenstemde.

In 2008 werden bepaalde verrichtingen op de persoonlijke rekening van een van de beklaagden door de CFI aan de gerechtelijke overheden doorgemeld wegens een mogelijk verband met fondsen die uit illegale diamanthandel voortkwamen.

Er werd beroep ingesteld tegen het vonnis van 8 januari 2009 en in het vonnis van 16 december 2009 vorderde het hof van beroep te Antwerpen bovendien de verbeurdverklaring van de diamanten die bij de illegale handel betrokken waren. Dit arrest werd gedeeltelijk verbroken door het arrest van het Hof van Cassatie van 18 mei 2010, dat oordeelde dat rechters in hoger beroep geen fiscale boete konden opleggen voor de feiten die een van de beklaagden ten laste werden gelegd en bewezen geacht en dat deze onwettigheid de vernietiging tot gevolg heeft van de beslissingen aangaande de straf, de kosten, en de bijdrage aan het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders, zonder dat echter de schuldigverklaring werd vernietigd. De bijzondere verbeurdverklaringen die het hof van beroep van Antwerpen vorderde met betrekking tot de beslissingen aangaande de straf werden dus door het arrest van 18 mei 2010 vernietigd.

Het hof van beroep te Gent waarnaar de aldus beperkte zaak werd verwezen oordeelde in het arrest van 17 februari 2011 echter dat de bijzondere verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen die het hof van beroep van Antwerpen vorderde niet werd vernietigd en dus niet meer kon worden aangevochten. De beklaagde stelde tegen deze beslissing opnieuw beroep in cassatie in en het Hof van Cassatie vernietigde dit arrest in het arrest van 8 november 2011 maar sprak zich niet uit over de bijzondere verbeurdverklaringen die de beklaagde werden opgelegd (en over het beroepsverbod dat hij opgelegd kreeg).

Het hof van beroep te Brussel waarnaar de aldus beperkte zaak werd verwezen diende zich bijgevolg enkel uit te spreken over de bijzondere verbeurdverklaringen die nog door het openbaar ministerie werden gevorderd en het beroepsverbod van een van de beklaagden. Dit maakte het voorwerp uit van het arrest van 26 februari 2013.

In deze context wees het hof van beroep erop dat de loutere omstandigheid dat de te verbeurd te verklaren goederen tot het vermogen van derden behoorden geen belemmering vormde voor de verbeurdverklaring. Het hof sprak de verbeurdverklaring uit van de diamanten die illegaal in België werden ingevoerd.

Vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 14 maart 2013

In dit vonnis deed de rechtbank uitspraak over de oplichting gepleegd waarbij twee vennootschappen werden gebruikt, waaronder de vennootschap C, en over het witwassen van de opbrengst uit deze oplichting met behulp van de rekeningen van deze vennootschappen en de personen die deze vennootschappen bestuurden. De bankbediende die de rekeningen van vennootschap C opende en de zaakvoerders (met valse namen) van deze vennootschappen werden eveneens vervolgd.

De witwasverrichtingen die via vennootschap C werden gepleegd werden door de CFI aan de gerechtelijke overheden doorgemeld: het verslag van onderzoek werd overigens uitdrukkelijk in het vonnis van 14 maart 2013 vermeld.

In dit dossier kwamen verschillende soorten oplichting aan het licht:

- vennootschap C zou de identiteit van een Frans reclamebedrijf hebben gestolen, vennootschap C trachtte vervolgens reclamebijvoegsels aan Belgische en Franse bedrijven te verkopen. De Belgische rekening van vennootschap C was een van de rekeningen waarop geld moest worden overgeschreven.
- de vennootschap zou bovendien gebruikt werden om verschillende concessiehouders en leasingbedrijven op te lichten: de beklaagden die de leiding hadden over vennootschap C zouden 11 voertuigen hebben ontvangen met leasingcontracten die op naam van vennootschap C werden afgesloten, wetende dat deze vennootschap niet van plan was of ook niet de middelen had om haar verplichtingen na te komen. Deze voertuigen werden vervolgens in België of in het buitenland doorverkocht, zonder dat vennootschap C huur en/of de maandelijkse bedragen betaalde.
- vennootschap C zou ten slotte ook nog valse loonbrieven hebben opgesteld opdat een van de beklaagden een lening voor de financiering van een voertuig zou toegekend krijgen.

Om de opbrengst uit deze oplichting wit te wassen werden fondsen van bedrijven die op een valse aanbieding voor een reclamebijvoegsel ingingen naar de rekening van vennootschap C overgeschreven. Ook het bedrag van de autolening werd naar de rekening van vennootschap C overgeschreven. Deze rekening ontving ook een overschrijving voor de verkoop van een voertuig dat via bovengenoemde oplichting werd verkregen en overschrijvingen van een rekening die onder een valse naam door een van de zaakvoerders van de vennootschap werd geopend.

De fondsen werden vervolgens in contanten opgenomen of overgeschreven naar rekeningen die door een van de zaakvoerders van vennootschap C onder een valse naam werden geopend.

De tenlasteleggingen oplichting en witwassen (op grond van artikel 505, eerste lid, 3° van het Strafwetboek) werden bewezen geacht. De rechtbank benadrukte dat vennootschap C, na de overname door een van de beklaagden, van plan was feiten van witwassen en oplichting te plegen en schulden te maken die niet zouden worden betaald.

De beklaagden werden tot gevangenisstraffen en boetes veroordeeld en op grond van artikel 42, 1°, en 505, zesde lid, enerzijds, en artikel 42, 3°, van het Strafwetboek, anderzijds.

Vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (afdeling Turnhout) van 25 juni 2014

Dit vonnis verduidelijkt de bepalende rol die de CFI bij het instellen van gerechtelijke vervolging kan spelen. In dit geval meldde de CFI op 1 september 2005 een verslag van onderzoek door in verband met feiten van witwassen van geld voortkomend uit het verlenen van beleggingsdiensten zonder vergunning.

De vier betrokkenen uit het verslag van onderzoek van de CFI, zonder enige band met België, openden rekeningen bij dezelfde bank. Deze rekeningen ontvingen aanzienlijke overschrijvingen van een vennootschap in Hongkong en een vennootschap in Spanje. Tussen maart 2004 en april 2005 werd op de rekeningen van de betrokkenen een bedrag van 3.805.770,06 gecrediteerd.

Deze fondsen werden ofwel in contanten opgenomen of overgeschreven naar tegenpartijen in Duitsland, Spanje of Luxemburg.

Uit informatie-uitwisseling van de CFI met buitenlandse meldpunten bleek dat bepaalde betrokkenen met makelaarsactiviteiten in verband konden worden gebracht. De vennootschap van een van de betrokkenen in Spanje kreeg een waarschuwing van de Spaanse autoriteiten omdat deze vennootschap niet over de nodige vergunning beschikte om beleggingsdiensten uit te voeren. De Spaanse rekening van deze vennootschap ontving overschrijvingen van bovenvermelde vennootschap in Hongkong.

Het verslag van onderzoek van de CFI besloot dat de fondsen die op de Belgische rekeningen van de vier betrokkenen werden overgeschreven uit het verlenen van beleggingsdiensten zonder vergunning voortkwamen.

Na de doormelding door de CFI werd een gerechtelijk onderzoek geopend en de vier betrokkenen uit het verslag van de CFI werden door de correctionele rechtbank vervolgd voor het deel uitmaken van een criminele organisatie (tenlastelegging B) met het oog op het plegen van de misdrijven bedoeld in tenlastelegging C, namelijk witwasfeiten bedoeld in artikel 505, eerste lid, 2°, 3°, 4° van het Strafwetboek. Een van de beklaagden werd ook vervolgd voor valsheid en gebruik van valse stukken met het bedrieglijke opzet de illegale herkomst van de fondsen te verhullen die via zijn rekening werden doorgesluisd (tenlastelegging A).

Het onderzoek toonde aan dat de vier beklaagden bij “boiler room”-fraude betrokken waren. Hierbij worden aan beleggers, meestal telefonisch, weinig bekende aandelen verkocht, die doorgaans niet bestaan of niets waard zijn. De oplichters doen zich voor als erkende dienstverleners maar hebben in werkelijkheid geen enkele vergunning als beleggingsonderneming of kredietinstelling. De FSMA publiceert geregeld waarschuwingen over dergelijke fraude.

In dit geval werden de onbestaande aandelen telefonisch vanuit Spanje en het Verenigd Koninkrijk aan honderden beleggers verkocht. Ze kregen vaak de opdracht de aandelen op een rekening in Hongkong te betalen.

In een eerste vonnis van 20 juni 2013 dat ten aanzien van de vier betrokkenen bij verstek werd gewezen achtte de correctionele rechtbank alle tenlasteleggingen bewezen en veroordeelde hen tot twee jaar gevangenisstraf (naast een boete voor de beklaagde die voor tenlastelegging A werd vervolgd). De rechtbank besliste bovendien tot de verbeurdverklaring van de witgewassen fondsen.

Een van de beklaagden tekende beroep aan. In dit rechtsmiddel benadrukte de rechtbank dat het voor een veroordeling voor witwassen niet vereist is het onderliggende misdrijf precies te bepalen, in zoverre elke legale herkomst van de betrokken fondsen kan worden uitgesloten. De rechtbank besliste dat de beklaagde geen enkele overtuigende verklaring kon verschaffen over een mogelijke wettige herkomst van de fondsen, en achtte de twee tenlasteleggingen (B en C) bijgevolg bewezen. De beklaagde werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van een jaar en het witgewassen bedrag van 90.529,96 EUR werd verbeurd verklaard (namelijk het bedrag dat in het verslag van onderzoek van de CFI voor de overschrijvingen naar zijn Belgische rekening werd vermeld). De rechtbank oordeelde dat er een totaalbedrag van 3.805.770,06 EUR werd witgewassen en verwees hierbij uitdrukkelijk naar het verslag van onderzoek van de CFI.

VI. ANDERE ACTIVITEITEN

1. Arresten 13/2015 en 41/2015 van het Grondwettelijk Hof: verwerping van de beroepen ingesteld tegen het begrip “ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd”

Het begrip “ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd” werd in de wet van 11 januari 1993 ingevoerd door de wet van 15 juli 2013 houdende dringende bepalingen inzake fraudebestrijding²⁵. In artikelen 5, § 3, 1° en 28 van de wet van 11 januari 1993 werd het begrip “*ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang worden aangewend*” vervangen. De wet van 15 juli 2013 voerde ook het begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” in in het strafrechtelijke luik van de bestrijding van witwassen, in artikelen 43^{quater} en 505 van het Strafwetboek.

Deze wijziging was bedoeld om de definitie van fiscale fraude zoals vermeld in de wet van 11 januari 1993 in overeenstemming te brengen met de herziene aanbevelingen van de FAG, die voorschrijven “serious tax crimes” strafbaar te stellen. Het begrip “*ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang worden aangewend*” leek dus te beperkend.

Met de wet van 17 juni 2013²⁶ voerde de wetgever reeds het nieuwe begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” in in verschillende belastingwetboeken en fiscale wetten met de bedoeling bij ernstige feiten overtreders strengere strafrechtelijke sancties op te leggen.

De parlementaire voorbereiding van de wet van 17 juni en 15 juli 2013 vermeldde dat het ernstige karakter van fraude voornamelijk slaat op de aanmaak en/of het gebruik van valse stukken, maar ook op het omvangrijke bedrag van de verrichting en het abnormaal karakter van dit bedrag gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt. Voor de wet van 15 juli 2013 werd eveneens verwezen naar het voorkomen van een van de indicatoren van het Koninklijk Besluit van 3 juni 2007 “*tot uitvoering van artikel 28 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme*”.²⁷

Er werd een beroep tot vernietiging ingesteld bij het Grondwettelijk Hof van artikelen 98 tot 105 van de wet van 17 juni 2013. De verzoekende partij, de vzw “Liga van belastingplichtigen” voerde aan dat het begrip ernstige fiscale fraude niet voldeed aan de vereisten van nauwkeurigheid en van voorzienbaarheid die uit het wettigheidsbeginsel in strafzaken voortvloeien, in het bijzonder wat onder “ernstig” moet worden verstaan. Belastingplichtigen zouden dus onmogelijk kunnen bepalen in welke gevallen sprake is van “ernstige” fiscale fraude, en hun gedrag aanpassen om mogelijke sancties te vermijden.

Het Grondwettelijk Hof verwierp dit beroep in haar arrest 13/2015 van 5 februari 2015.

Het Hof duidde eerst op de draagwijdte van het wettigheidsbeginsel in strafzaken:

“Het wettigheidsbeginsel in strafzaken (...) gaat bovendien uit van de idee dat de strafwet moet worden geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik waarop hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is. Het vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijk en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld, zodat, enerzijds, diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan

²⁵ B.S. 19 juli 2013, in het bijzonder artikelen 2 en 5

²⁶ Wet van 17 juni 2013 houdende fiscale en financiële bepalingen en bepalingen betreffende de duurzame ontwikkeling, B.S. 28 juni 2013, in het bijzonder artikelen 98 en 105

²⁷ *Parl. St.*, Kamer, zitting 2012-2013, nummer 53-2756/1, blz. 60 en *Parl. St.*, Kamer, zitting 2012-2013, nummer 53-2763/1, blz. 5.

inschatten wat het strafrechtelijke gevolg van dat gedrag zal zijn, en, anderzijds, aan de rechter geen al te grote beoordelingsbevoegdheid wordt gelaten.

Het wettigheidsbeginsel in strafzaken staat evenwel niet eraan in de weg dat de wet aan de rechter een beoordelingsbevoegdheid toekent. Er dient immers rekening te worden gehouden met het algemene karakter van de wetten, de uiteenlopende situaties waarop zij van toepassing zijn en de evolutie van de gedragingen die zij bestraffen.

Aan de vereiste dat een misdrijf duidelijk moet worden omschreven in de wet is voldaan wanneer de rechtzoekende, op basis van de bewoordingen van de relevante bepaling en, indien nodig, met behulp van de interpretatie daarvan door rechtscolleges, kan weten welke handelingen en welke verzuimen zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid meebrengen.”²⁸

Het Hof oordeelde dat ook al laat het begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” aan de rechter een ruime beoordelingsbevoegdheid, het hem geen autonome bevoegdheid inzake strafbaarstelling toekent die inbreuk zou maken op de bevoegdheden van de wetgever. “*De wetgever kan immers, zonder het wettigheidsbeginsel te schenden, de rechter ermee te belasten de graad van de ernst te beoordelen vanaf welke een strafbare gedraging tot strafverzwaring aanleiding geeft.*” De rechter dient de ernst van het strafbare gedrag te beoordelen door het in overweging nemen van objectieve elementen, van specifieke omstandigheden eigen aan de zaak en het in het strafrecht geldende beginsel van restrictieve interpretatie.

Het Hof besloot dat de bestreden bepalingen van de wet van 17 juni 2013 het de pleger van fiscale fraude mogelijk maken op voldoende wijze te weten wat het strafrechtelijke gevolg van zijn gedrag zal zijn. Het begrip “*fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” is dus verenigbaar met het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel.

De schending van het strafrechtelijke wettigheidsbeginsel werd ook aangehaald in twee beroepen²⁹ tot vernietiging ingesteld tegen de bepalingen van de wet van 15 juli 2013 met betrekking tot het begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” in de wet van 11 januari 1993 en het Strafwetboek. De verzoekende partijen voerden aan dat dit begrip, in het bijzonder het “*ernstige*” karakter van de fraude noch in de wet zelf, noch in de parlementaire voorbereiding op voldoende wijze wordt omschreven of wordt verduidelijkt, waardoor een al te ruime beoordelingsbevoegdheid aan de rechter wordt gelaten, en zij derhalve niet op afdoende wijze kunnen inschatten welk gedrag zij dienen aan te nemen om mogelijke sancties te vermijden.

Het Grondwettelijk Hof verwierp dit beroep in haar arrest 41/2015 van 26 maart 2015.

Na te hebben vermeld dat “*Wanneer de verplichtingen niet worden nageleefd die worden opgelegd aan de instellingen en personen die worden beoogd bij de wet van 11 januari 1993, wordt die niet-naleving bestraft met een administratieve geldboete. Die geldboete kan oplopen tot 1 250 000 euro en heeft een overheersend repressief karakter, zodat de omschrijving van die niet-naleving moet voldoen aan het beginsel van de voorzienbaarheid van de misdrijven*”³⁰, stelde het Hof vast dat het begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*”, identiek is aan het begrip in de wet van 17 juni 2013.

Het Hof besloot dat aangezien het Hof bij zijn arrest nr. 13/2015 van 5 februari 2015 heeft geoordeeld dat het begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” in de wet van 17 juni 2013 het wettigheidsbeginsel in strafzaken niet schendt, deze redenering op het beroep ingesteld tegen de wet van 15 juli 2013 moet worden toegepast.

²⁸ Overweging B.16

²⁹ De twee zaken, ingesteld door de Orde van Vlaamse balies en Edgar Boydens, en door de vzw “Belgische Federatie van de Financiële Sector”, de vzw “Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen” en de erkende beroepsvereniging “Beroepsvereniging van het Krediet”, werden samengevoegd.

³⁰ Overweging B.10

Het Hof stelde dat de wet van 15 juli 2013 het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie niet schond aangezien er geen enkel onderscheidingscriterium werd gehanteerd dat gegrond is op de omvang van het vermogen of op de vermogenstoestand van de cliënten die verrichtingen doen die eventueel voor melding in aanmerking komen.

Het begrip “*ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd*” zoals in de wet van 11 januari 1993 werd ingevoegd, beantwoordt aan de vereisten inzake voorzienbaarheid en nauwkeurigheid van het wettigheidsbeginsel in strafzaken.

2. De vierde Europese richtlijn

Zoals vermeld in het activiteitenverslag 2011 en 2012 van de CFI voerde de FAG de afgelopen jaren een grondige hervorming van haar normen door en werden de herziene veertig aanbevelingen in februari 2012 goedgekeurd. Tegelijkertijd onderzocht ook de Europese Commissie het Europese kader ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme.

Het voorstel voor een nieuwe richtlijn dat in februari 2013 werd gepubliceerd beoogt de intrekking van zowel de derde richtlijn ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme, Richtlijn 2005/60/EG van 26 oktober 2005³¹ als Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie van 1 augustus 2006 tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen van Richtlijn 2005/60/EG³².

De definitieve tekst van de vierde richtlijn ter bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme werd goedgekeurd en zou in de zomer van 2015 moeten worden gepubliceerd.

De nieuwe richtlijn zal vervolgens naar Belgisch recht moeten worden omgezet vooraleer die in België van toepassing wordt.

3. Evaluatie van België door de FAG

In 2014 werd de technische naleving en de doeltreffendheid van België op het gebied van de bestrijding van witwassen, de financiering van terrorisme en van proliferatie door de FAG geëvalueerd. Het wederzijdse evaluatieverslag van België werd onlangs op de website van de FAG gepubliceerd.

Tot 2013 hadden wederzijdse evaluaties enkel betrekking op technische overeenstemming van wet- en regelgeving met de internationale normen van de FAG (40+9 aanbevelingen en sinds 2012 de veertig herziene aanbevelingen). In 2013 werd een belangrijk deel “doeltreffendheid” aan de evaluatiemethodologie toegevoegd.

De technische naleving van een land wordt per aanbeveling geëvalueerd op basis van de wet- en regelgeving die in dat land gelden. De doeltreffendheid wordt geëvalueerd op basis van de resultaten die het land behaalde. De doeltreffendheid wordt aan de hand van 11 onmiddellijke resultaten of onderwerpen geëvalueerd: 1. risico, beleid en coördinatie, 2. internationale samenwerking, 3. controle en toezicht, 4. preventieve maatregelen, 5. rechtspersonen en juridische constructies, 6. financiële inlichtingen (financiële inlichtingeneenheid), 7. onderzoek en vervolging van witwassen, 8. verbeurdverklaringen, 9. onderzoek en vervolging van financiering van terrorisme, 10. financiële sancties en 11. financiële sancties financiering van proliferatie.

De evaluatiemethodologie omvat twee soorten beoordelingen. Voor de technische naleving varieert dit van *non-compliant* – NC (niet nageleefd), *partially compliant* – PC (gedeeltelijk nageleefd), *largely compliant* – LC (grotendeels nageleefd) en *compliant* – C (nageleefd). Op het vlak van doeltreffendheid variëren de beoordelingen van *high* (in hoge mate doeltreffend), *substantial* (in aanzienlijke mate doeltreffend), *moderate* (in gemiddelde mate doeltreffend) en *low* (in lage mate doeltreffend).

³¹ PB L 309 van 25/11/2005, blz. 15

³² PB L 214 van 04/08/2006, blz. 29

België was een van de eerste vier landen die in de vierde evaluatieronde van de FAG en volgens de nieuwe evaluatiemethodologie werd geëvalueerd. Aangezien de normen van de FAG geen “overgangperiode” voorzien, had België –net als drie andere landen die als eersten werden geëvalueerd– bijzonder weinig tijd om de nieuwe aanbevelingen van de FAG die in 2012 werden herzien om te zetten en aan de strengere vereisten op het vlak van doeltreffendheid te voldoen.

Voor de nieuwe evaluatiemethodologie, die veel complexer is aangezien deze nu twee delen omvat, was evenmin een “overgangs- of inwerkperiode” voorzien. Na de goedkeuring in 2013 werd deze onmiddellijk gebruikt om Spanje en Noorwegen en vervolgens Australië en België te evalueren.

Toch was er –begrijpelijk– sprake van een “inwerkperiode” die nog niet werd afgerond en die niet steeds gunstig was voor de landen die als eersten werden geëvalueerd.

België heeft zich ten aanzien van de FAG krachtig verdedigd en had recht op een eerlijke en rechtvaardige evaluatie in vergelijking met de eerste landen die werden geëvalueerd alsook de landen die in de toekomst zullen worden geëvalueerd en die over een “overgangs- of inwerkperiode” zullen kunnen beschikken om aan de normen te voldoen.

Na deze evaluatie zal België jaarlijks een opvolgingsverslag moeten indienen met de aanbevelingen die werden opgesteld.

Het stelsel ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme in België vertoont momenteel een aantal gebreken op het gebied van de technische naleving van de nieuwe aanbevelingen van de FAG van 2012. België betwist dit ook niet.

Deze gebreken vloeien grotendeels voort uit het feit dat de nieuwe normen van de FAG van februari 2012 niet naar Belgisch recht werden omgezet. Als lid van de Europese Unie gaf België er de voorkeur aan de goedkeuring van de vierde richtlijn ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme af te wachten alvorens het Belgische stelsel ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme te wijzigen.

Ondanks deze technische tekortkomingen was de FAG toch van oordeel dat België een goede mate van doeltreffendheid vertoont: België behaalde viermaal de beoordeling *substantial* (in aanzienlijke mate doeltreffend) voor essentiële delen van het stelsel ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme: het begrijpen van de risico's op witwassen en financiering van terrorisme, de coördinatie van de bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme en proliferatie, internationale samenwerking, gebruik van financiële inlichtingen en vooral de vervolging van financiering van terrorisme.

België begrijpt de risico's op witwassen en financiering van terrorisme zeer goed en coördineert de bestrijding van witwassen, financiering van terrorisme en proliferatie zeer goed. België werd op dit vlak als in aanzienlijke mate doeltreffend beoordeeld.

De overgrote meerderheid van de sectoren die aan het stelsel ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme onderworpen zijn (financiële sector en niet-financiële beroepen) beoordelen en begrijpen de risico's op witwassen en financiering van terrorisme waarmee ze te maken krijgen heel goed, ook al moeten bepaalde sectoren nog inspanningen leveren om de evolutie van de risico's waaraan ze blootgesteld zijn op permanente wijze op te volgen. De meldingsplichtige sectoren hebben in de loop der jaren hoogstaande werkwijzen en procedures ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme opgezet.

Alle sectoren die aan de wet onderworpen zijn worden aan controles op het gebied van de bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme onderworpen.

In bepaalde sectoren moeten de controles ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme evenwel worden opgedreven om het stelsel ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme te verbeteren, voornamelijk wat de meldingsprocedure aan de CFI betreft. Dit is het geval in de financiële sector, de controleoverheden zouden veel meer controles ter plaatse moeten uitvoeren, afhankelijk van hun risicobeoordeling die voor elke gecontroleerde instelling wordt uitgevoerd. Ook de kwaliteit van de meldingen van bepaalde meldingsplichtigen in de sector van internationale geldverzendingen zou moeten worden verbeterd omdat hun meldingen te veel gebaseerd zijn op indicatoren of het overschrijden van drempels zonder te beoordelen in welke mate de verrichtingen verdacht zijn.

Dit is ook het geval voor sommige niet-financiële beroepen die meer zouden moeten bijdragen in de strijd tegen witwassen en financiering van terrorisme door vaker aan de CFI te melden.

De FAG raadt België ook aan het stelsel van administratieve sancties bij niet-naleving van de wet van 11 januari 1993 te herzien om sancties meer afschrikkend te maken. De huidige sancties volstaan niet om nalatige meldingsplichtigen af te schrikken die daarenboven veel winst maken op verrichtingen die ze in strijd met de wet uitvoeren.

België werd zeer goed samen met haar internationale partners. De kwaliteit en doeltreffendheid van onze internationale samenwerking (op alle vlakken) werd door de FAG, en door de belangrijkste Belgische partners, erkend.

De doeltreffendheid van de financiële inlichtingeneenheid (de CFI) werd in het evaluatieverslag meermaals benadrukt. De FAG spoort de gerechtelijke overheden aan om de informatie van de CFI meer te gebruiken om de graad van strafrechtelijke vervolging te verhogen.

Het verslag benadrukte dat de gerechtelijke overheden met de beperkte financiële middelen waarover ze beschikken kwalitatief hoogstaand werk verrichten. Het gaat dus geenszins om een probleem op het vlak van doeltreffendheid van de gerechtelijke overheden maar om een gebrek aan middelen. De doeltreffendheid van de gerechtelijke overheden zou nog kunnen worden verhoogd indien ze over voldoende middelen zouden beschikken.

De FAG vraagt om inspanningen te leveren om de transparantie van juridische constructies in België te verbeteren. De Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO) nam reeds maatregelen om de kwaliteit van informatie over rechtspersonen die ze verzamelt en openbaar maakt te verbeteren. Er werd onlangs een nieuw stelsel van administratieve sancties goedgekeurd ter bestraffing van zaakvoerders en bestuurders die de informatie over zaakvoerders en bestuurders van vennootschappen en hun maatschappelijke zetel niet uit eigen beweging in de KBO bijwerken. In juli 2013 werd een bepaling goedgekeurd die de KBO in staat stelt een vennootschap die al drie jaar lang geen jaarrekeningen heeft neergelegd zonder bijkomende formaliteiten administratief te schrappen.

De strijd tegen terrorisme en financiering van terrorisme, een bevoegdheid van het federaal parket, OCAD, de Veiligheid van de Staat en de federale politie werd door de FAG als zeer doeltreffend beoordeeld. De FAG benadrukte de zeer grote doeltreffendheid van het federaal parket, de federale politie, de Veiligheid van de Staat en OCAD, het erg goede inzicht in de huidige risico's op het vlak van terrorisme en financiering van terrorisme en de doeltreffende coördinatie van alle partijen die bij de bestrijding van terrorisme en terrorismefinanciering betrokken zijn. De FAG beklemtoonde enkel dat België voortdurend moet nagaan of er wel voldoende middelen ter beschikking van het federaal parket en de inlichtingendiensten worden gesteld.

De FAG stelde ook vast dat België over een hedendaags wetgevend kader beschikt waarmee opbrengsten van misdrijven in beslag kunnen worden genomen en verbeurdverklaard. De FAG kon aan de hand van concrete voorbeelden wel vaststellen dat de opgelegde verbeurdverklaringen door invorderingen gevolgd werden, maar door het gebrek aan statistieken van het COIV kon de FAG geen

definitieve conclusies trekken over onze doeltreffendheid met betrekking tot inbeslagnemingen en verbeurdverklaringen.

Met betrekking tot de bevroering van tegoeden van terroristen en financiële sancties betreffende de financiering van proliferatie werd het Belgische stelsel afgestraft door de vertraging van de Europese Unie bij het omzetten van de sancties van de Verenigde Naties op het gebied van bevroering van tegoeden en de financiering van proliferatie. De vertraging bij de Europese omzetting heeft als gevolg dat België de personen op sanctielijsten van de Verenigde Naties niet onverwijld befrist.

De FAG verwijt België ook dat het Koninklijk Besluit van 28 december 2006 niet in de praktijk werd gebracht door een “Belgische lijst” op te stellen met vermeende terroristen van wie de tegoeden in België moeten worden bevroren. België gaf er de voorkeur het stelsel ter bestrijding van terrorisme, financiering van terrorisme en proliferatie te versterken en het justitiële stelsel te gebruiken om de tegoeden van vermeende terroristen te bevroren of in beslag te nemen. De resultaten van de gerechtelijke overheden op het vlak van de bestrijding van terrorisme en terrorismefinanciering zijn erg bevredigend en verhelpen de onvolkomenheden of tekortkomingen op het gebied van bevroering van tegoeden en financiële sancties op het vlak van de financiering van proliferatie.

Op basis van de vaststellingen van de FAG ging België reeds aan de slag om de gebreken en onvolkomenheden die door de FAG naar voren werden gebracht te verhelpen. Er werd een actieplan opgesteld dat binnenkort door de regering zal worden goedgekeurd.

4. Strategische analyse

De CFI beschikt al enkele jaren over een afdeling strategische analyse. Strategische analyse is proactief onderzoek naar trends in witwassen en financiering van terrorisme om het operationele werk van financiële analisten aan te vullen en te versterken, alsook gepaste aanbevelingen te doen op vlak van intern beleid en eventueel op wetgevend vlak.

Al vanaf haar ontstaan in 1993 heeft de CFI veel aandacht besteed aan een algemene typologische analyse van de dossiers die doorgemeld werden. Deze typologische analyse liet toe om een duidelijk beeld te krijgen van de gebruikte witwastechnieken in de doorgemelde dossiers. De vastgestelde typologieën werden besproken in het jaarverslag en gedeeld met buitenlandse partners op internationale fora, zoals de typologiewerkgroep van de FAG en de ‘Operational Working Group’ binnen de Egmont Groep. Typologische analyse levert zeer waardevolle informatie op, maar heeft als belangrijk nadeel dat het altijd om een ‘a posteriori’ - analyse van de in een dossier aangewende technieken gaat. De financiële en economische crisis vanaf 2007 maakte nogmaals duidelijk dat maatschappelijke evoluties grote invloed kunnen hebben op de omvang en de aard van het witwasproces. Om een efficiënte strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme te kunnen voeren is het belangrijk om in zekere mate te kunnen anticiperen op toekomstige maatschappelijke en financiële trends. De werking van de Cel en het algemene beleid kunnen dan zoveel mogelijk afgestemd worden op deze evoluties, zodat nieuwe witwastechnieken tijdig gedetecteerd kunnen worden.

Vandaar dat bij de CFI vanaf 2009 onder de noemer ‘strategische analyse’ de typologische analyse aangevuld wordt met een component specifiek gericht op de detectie van nieuwe trends en technieken inzake witwassen. De aandacht voor strategische analyse op het vlak van witwasbestrijding is de laatste jaren ook op internationaal vlak sterk gegroeid. Bij de laatste wijziging van de aanbeveling in 2012 legt de FAG in de verklarende nota bij aanbeveling 29 sterk de nadruk op het belang van strategische analyse voor de FIU’s. De vierde antiwitwasrichtlijn verwijst eveneens herhaaldelijk naar de ‘op risico gebaseerde aanpak’ en de rol die strategische analyse daarbij kan vervullen.

Via strategische analyses wil de Cel dus zo snel mogelijk nieuwe trends inzake witwassen en de financiering van terrorisme pogen te detecteren, om haar interne werking en het algemeen beleid tijdig te kunnen afstemmen op deze bedreigingen. Aangezien de CFI een financiële inlichtingendienst is, beschikt zij hoofdzakelijk over financiële gegevens die dienen aangevuld te worden met meer algemene

informatie om een coherent beeld te kunnen vormen van een nieuwe modus operandi. Vandaar dat naast de kwantitatieve of kwalitatieve analyse van de eigen dossiers ook de contacten met andere diensten in binnen- en buitenland van groot belang zijn. Witwassen is uiteraard een internationaal fenomeen en België wordt dikwijls met dezelfde problematiek geconfronteerd als de buurlanden.

In 2014 werd op het vlak van strategische analyse veel aandacht besteed aan de strijd tegen de financiering van terrorisme. De problematiek van de ‘foreign fighters’ of buitenlandse strijders die hoofdzakelijk aan de zijde van Islamitische Staat (IS) deelnemen aan het conflict in Syrië en Irak nam in 2014 op drastische wijze toe.

De CFI ontving verschillende meldingen die betrekking hadden op personen die naar Syrië vertrokken om deel te nemen aan de strijd. De bedragen in de dossiers zijn beperkt tot een paar duizend euro en verwaarloosbaar in vergelijking met de financieringscapaciteit die IS put uit het gebied onder controle, maar ze laten de kandidaat strijders wel toe om de reis en de aansluiting bij de terreurgroep te betalen. In de problematiek van de buitenlandse strijders blijkt de financiële analyse daarom niet in de eerste plaats nuttig om de financiering van IS zelf tegen te gaan, maar vooral om via netwerkanalyse zicht te krijgen op de structuren die een vertrek faciliteren. Zowel op nationaal als op internationaal vlak speelde de Cel een rol in de samenwerking rond dit thema. Op nationaal vlak nam de CFI deel aan de vergaderingen die georganiseerd werden in het kader van het ‘Plan Radicalisme’ door OCAD, de inlichtingendiensten en de politie. Sinds september 2014 neemt de dienst eveneens deel aan de wekelijkse coördinatievergaderingen terrorisme, georganiseerd door het federaal parket. Op internationaal vlak werd meegewerkt aan projecten van de Egmont Groep, de FAG en de Europese Commissie om de financiering van IS te onderzoeken.

Daarnaast werd in 2014 de strategische analyse van de nieuwe betaalmiddelen, met Bitcoin als meest tot de verbeelding sprekende exponent, verder uitgediept. In tegenstelling tot sommige buurlanden blijft het aantal meldingen in België over Bitcoin voorlopig beperkt. De nieuwe betaalsystemen eisen echter nadrukkelijk hun plaats op in het financiële landschap en stellen de controleautoriteiten voor een aantal belangrijke juridische en technische uitdagingen.

Het gebruik van structuren om de uiteindelijke begunstigde (‘beneficial owner’) van geld van dubieuze oorsprong te verbergen is een steeds terugkerende problematiek in de dossiers van de Cel. In een internationaal project van de FAG werd mee onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om de transparantie van constructies met ‘beneficial ownership’ te verhogen. Hoewel de figuur van de trust niet bestaat in het Belgische recht, kunnen buitenlandse trusts wel actief zijn in ons land. Bovendien behandelde de CFI verschillende dossiers waarbij buitenlandse vennootschappen zoals UK Limiteds rechtstreeks of als vennoot van een commanditaire vennootschap gebruikt werden om de uiteindelijke begunstigde van de structuur uit het zicht te houden.

Net als de voorbije jaren is het aantal meldingen dat de CFI in 2014 ontving met betrekking tot het fenomeen ‘massafraude’ zeer groot. Bij massafraude wordt een grote groep potentiële slachtoffers online benaderd met de vraag om geld te sturen, met de meest uiteenlopende redenen als pretext (zakelijk lucratief voorstel, mogelijke liefdesrelatie,...). Deze dossiers zijn vaak moeilijk te vervolgen, omdat de daders anoniem kunnen blijven en meestal vanuit het buitenland opereren. Een preventieve aanpak gericht op het sensibiliseren van mogelijke slachtoffers en het uitwisselen van informatie over de gebruikte modus operandi tussen de bevoegde diensten zijn kritische succesfactoren om witwassen van geld uit dit onderliggend misdrijf aan te pakken. Op het vlak van strategische analyse werkt de CFI rond deze problematiek samen met de Algemene Dienst Economische Inspectie (ADEI) van de FOD Economie, die het ‘nationaal coördinatieplatform massafraude’ voorziet en in 2014 gestart is met de ontwikkeling van een ‘meldpunt massafraude’, waar informatie en klachten met betrekking tot deze vorm van oplichting zullen kunnen geroepen worden.

5. De Egmont Groep

De Egmont Groep hield in 2014 een plenaire vergadering in Lima, Peru.

Er werden tijdens de vergadering verschillende onderwerpen behandeld en besproken, zoals de voornaamste uitdagingen van meldpunten op het vlak van bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme, internationale samenwerking en informatie-uitwisseling.

320 deelnemers van meldpunten van 115 landen en gebieden, 15 internationale organisaties en andere agentschappen namen aan de 22ste algemene vergadering van de Egmont Groep deel. Deze vergadering werd samen voorgezeten door De Heer Murray MICHELL, Directeur van het Zuid-Afrikaanse meldpunt FIC en De Heer Sergio ESPINOSA, Directeur van het Peruviaanse meldpunt (UIF-Peru). De meldpunten van Angola, Brunei Darussalam, Ghana, Jamaica, Namibië, Sint-Maarten, Tanzania en Tsjaad werden als nieuwe leden van de Egmont Groep aanvaard.

Er werden voor de deelnemers ook opleidingen over verschillende onderwerpen georganiseerd, zoals de rol van meldpunten bij de bestrijding van corruptie en ontneming van vermogensbestanddelen, nieuwe wijzen van betaling die voor de financiering van terrorisme worden gebruikt, de rol van meldpunten bij het opstellen van een risicobeoordeling op het vlak van witwassen en financiering van terrorisme, internationale samenwerking tussen Franstalige meldpunten en de relaties tussen de overheidssector en de private sector.

6. Internationale samenwerking

De CFI raadpleegt buitenlandse meldpunten wanneer uit de melding aan de CFI, via de betrokken personen of via de verrichtingen, banden met een ander land blijken.

Ook dit jaar bevroeg de CFI stelselmatig het buitenland en ontving ze heel wat verzoeken van buitenlandse meldpunten. De statistieken over de internationale samenwerking staan verder in dit verslag.

De operationele samenwerking met het buitenland geschiedt in de regel op grond van samenwerkingsovereenkomsten tussen de verschillende meldpunten (*Memorandum Of Understanding* of MOU). Soms worden meldpunten, waarmee geen MOU bestaat, toch bevroegd wanneer dit operationeel nuttig is en voor zover de uitgewisselde inlichtingen beschermd zijn door een strikte vertrouwelijkheid. Het is belangrijk te benadrukken dat de uitwisseling van gegevens steeds beveiligd gebeurt. De meegedeelde informatie mag nooit zonder voorafgaande toestemming van het verstreckende meldpunt verder worden gebruikt en de toestemming wordt enkel verleend op grond van wederkerigheid.

Onderstaande cijfers met betrekking tot de ontvangen en de verzonden buitenlandse verzoeken omvatten niet alleen de gewone verzoeken tot opzoekingen, maar ook spontane uitwisselingen van informatie. Er is sprake van spontane uitwisseling van informatie wanneer de CFI een buitenlands meldpunt bijvoorbeeld op de hoogte brengt dat een dossier werd doorgemeld en dat er bindingen werden vastgesteld met het land van dit buitenlands meldpunt, zelfs als de CFI vooraf geen vraag aan dit meldpunt richtte. Omgekeerd ontving de CFI van bepaalde buitenlandse meldpunten bijvoorbeeld informatie over betrokkenen met adres in België die het slachtoffer werden van oplichting in het land van dat meldpunt of waarschuwingen³³ voor bepaalde oplichtingpraktijken. Dergelijke uitwisseling van informatie wordt door de CFI eveneens als spontane informatie-uitwisseling beschouwd.

³³ Waarschuwingen over witwastechnieken worden via de website of het jaarverslag van de CFI meegedeeld.

6.1. Overzicht van de verzoeken om inlichtingen ontvangen van buitenlandse meldpunten in 2014

De CFI ontving en behandelde in 2014 424 verzoeken tot bijstand van buitenlandse meldpunten.

	MOU ⁽¹⁾	2014
Luxemburg	22/04/1999	106
Nederland	29/06/1995	65
Frankrijk	01/02/1994	64
Jersey	14/07/2000	19
Italië	15/05/1998	10
Verenigde Staten	08/07/1994	10
Guernsey	27/09/2000	10
Duitsland	19/12/2000	8
Verenigd Koninkrijk	24/05/1996	7
Singapore	07/09/2001	7
Malta	23/01/2003	7
Roemenië	27/11/2000	6
Spanje	16/12/1996	6
Gibraltar	17/10/2000	6
Monaco	02/10/2000	6
Griekenland	08/10/1999	5
Oostenrijk	17/10/2000	6
Congo (DRC)	27/09/2011	4
Israël	28/06/2002	4
Eiland Man	-	4
Hongarije	18/01/2000	3
Polen	20/03/2002	3
Seychellen	-	3
Rusland	12/12/2002	3
Zwitserland	16/07/1999	3
Servië	20/02/2004	2
Australië	23/06/1997	1
Slovakije	06/06/2000	2
Cyprus	09/10/1998	2
Portugal	05/03/1999	2
Zweden	22/03/1996	2
Brazilië	23/07/1999	2
Finland	29/10/1998	2
Noorwegen	07/06/1995	2
Ierland	17/10/2000	2

Bahrein	-	1
Thailand		1
Bulgarije	02/03/1999	1
Aruba	14/06/2004	1
Ivoorkust	-	1
Mauritius	14/11/2005	1
Albanië	-	1
Moldavië	07/12/2007	1
Burkina Faso	11/03/2011	1
Egypte	-	1
Dominicaanse Republiek	-	1
Montenegro	-	1
Bahama's	30/11/2001	1
Japan	27/06/2003	1
Saint Vincent en de Grenadines	-	1
Turkije	04/05/2012	1
Liechtenstein	15/03/2002	1
Zuid-Korea	11/02/2002	1
Argentinië	24/06/2004	1
Curaçao	07/06/2002	1
Sri Lanka	16/06/2010	1
Oekraïne	19/09/2003	1
Tunesië	05/05/2011	1
Kameroen	-	1
Georgië	08/08/2005	1
Niger	-	1
Canada	02/01/2003	1
Nigeria	-	1
Kirgizië		1
Libanon	10/09/2002	1
Totaal		424

⁽¹⁾ De CFI werkt in de regel op grond van een MOU samen met buitenlandse meldpunten, maar kan zo nodig op grond van wederkerigheid eveneens *ad hoc* gegevens uitwisselen.

6.2. Overzicht van de verzoeken om inlichtingen gericht aan buitenlandse meldpunten in 2014

In 2014 verstuurde de CFI 1.207 verzoeken om inlichtingen naar buitenlandse meldpunten.

	MOU ⁽¹⁾	
Nederland	29/06/1995	226
Frankrijk	01/02/1994	195
Verenigd Koninkrijk	24/05/1996	69
Duitsland	19/12/2000	50
Luxemburg	22/04/1999	48
Spanje	16/12/1996	44
Rusland	12/12/2002	36
Hongkong	21/12/1998	30
Turkije	04/05/2012	28
Marokko	26/08/2010	25
Roemenië	27/11/2000	25
Verenigde Staten	08/07/1994	24
Italië	15/05/1998	23
Cyprus	09/10/1998	22
Britse Maagdeneilanden	02/02/2001	21
Bulgarije	02/03/1999	19
Zwitserland	16/07/1999	19
Polen	20/03/2002	18
Griekenland	08/10/1999	16
Verenigde Arabische Emiraten	26/05/2009	15
Portugal	05/03/1999	15
Monaco	02/10/2000	13
China	05/11/2008	12
Congo (DRC)	27/09/2011	11
Canada	02/01/2003	9
Denemarken	30/03/1998	9
Hongarije	18/01/2000	8
Ierland	17/10/2000	8
Oekraïne	19/09/2003	8
Singapore	07/09/2001	8
Jersey	14/07/2000	7
Tunesië	05/05/2011	7
Israël	28/06/2002	6
Letland	27/07/1999	6
Malta	23/01/2003	6

Oostenrijk	17/10/2000	6
Australië	23/06/1997	5
Eiland Man	-	5
Seychellen	-	5
Brazilië	23/07/1999	4
India	-	4
Libanon	10/09/2002	4
Mauritius	14/11/2005	4
Nigeria	-	4
Panama	03/05/2001	4
Saoedi-Arabië	-	4
Thailand	24/04/2002	4
Albanië	-	2
Algerije	27/04/2010	3
Argentinië	24/06/2004	2
Bahama's	30/11/2001	2
Egypte	-	2
Estland	20/11/2000	3
Filippijnen	02/02/2012	3
Finland	29/10/1998	3
Guernsey	27/09/2000	2
Kaaimaneilanden	-	2
Kazachstan	-	2
Macedonië	21/10/2008	2
Maleisië	-	3
Mexico	27/01/2000	3
Peru	07/10/2005	3
Servië	20/02/2004	3
Slovakije	06/06/2000	3
Taiwan	-	3
Tsjechië	17/11/1997	2
Venezuela	06/08/2003	2
Zuid-Afrika	29/07/2003	2
Zuid-Korea	11/02/2002	2
Zweden	22/03/1996	3
Armenië	-	1
Barbados	-	1
Belize	-	1
Benin	15/10/2010	1

Bermuda	30/06/2005	1
Bosnië en Herzegovina	-	1
Burkina Faso	11/03/2011	1
Colombia	06/06/2002	1
Costa Rica	-	1
Curaçao	07/06/2002	1
Dominicaanse Republiek	-	1
Gibraltar	17/10/2000	1
Indonesië	01/02/2005	1
Japan	27/06/2003	1
Kameroen	-	1
Liechtenstein	15/03/2002	1
Litouwen	18/10/1999	1
Marshalleilanden	-	1
Nieuw-Zeeland	-	1
Noorwegen	07/06/1995	1
Oezbekistan	-	1
Qatar	-	1
Saint Kitts en Nevis	-	1
Slovenië	23/06/1997	1
Sri Lanka	16/06/2010	1
Uruguay	-	1
Wit-Rusland	-	1
TOTAAL		1.223

De internationale strijd tegen het witwassen van geld en financiering van terrorisme heeft baat bij een sterke en effectieve gezamenlijke Europese aanpak. Een nauwe samenwerking tussen de EU-FIU's is bijgevolg van bijzonder belang. Momenteel gebruiken de meldpunten van de Europese Unie, waaronder de CFI, het FIU.NET als een instrument voor de uitwisseling van operationele data.

6.3. Technische bijstand

In 2014 gaf de CFI presentaties tijdens opleidingen voor antiwitwasverantwoordelijken uit de financiële en niet-financiële sector en buitenlandse meldpunten. In 2014 ontving de CFI een delegatie uit Indonesië, Japan, Kaapverdië en Cuba in het kader van een opleiding.

7. Opleiding van magistraten

De CFI ontving in 2014 vijf magistraten in opleiding in het kader van een gerechtelijke stage voor een opleiding van 2 tot 3 dagen over de bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme. De CFI nam als spreker ook deel aan verscheidene studiedagen die door het Instituut voor gerechtelijke opleiding werden georganiseerd.

VII. CFI JAARREKENINGEN

Balans per 31 december 2014

Activa				Passiva			
Vaste activa			629.453,83	Eigen vermogen			3.306.573,74
II.	Immateriële vaste activa		53.111,83	IV.	Reserves		3.306.573,74
III.	Materiële vaste activa		483.040,00				
	<i>Kantoor, informatica en rollend materieel</i>	408.746,94					
	<i>Overige materiële vaste activa</i>	74.293,06					
IV.	Financiële vaste activa		93.302,00				
Vlottende activa			3.172.071,59	Schulden			494.951,68
VII.	Vorderingen op ten hoogste één jaar		586.066,42	IX.	Schulden op ten hoogste één jaar		494.951,68
	<i>Bijdragen</i>	248.554,61			<i>Handelsschulden</i>	75.804,27	
	<i>Vooruitbetalingen</i>	33.024,88			<i>Bezoldigingen en sociale lasten</i>	419.147,41	
	<i>Overige vorderingen</i>	304.486,93					
VIII.	Geldbeleggingen		1.085.039,02				
IX.	Liquide middelen		1.495.466,63				
X.	Overlopende rekeningen		5.499,52				
Totaal der activa			3.801.525,42	Totaal der passiva			3.801.525,42

Resultaten rekening		
I.	Bedrijfsopbrengsten en -kosten	
	Bijdragen	5.102.270,13
	Andere bedrijfsopbrengsten	6.978,35
	Diensten en diverse goederen	-1.030.510,53
	Bezoldigingen en sociale lasten	-3.816.924,66
	Afschrijvingen	<u>-269.375,03</u>
	Bedrijfsresultaat	-7.561,74
II.	Financiëleopbrengsten en -kosten	
	Financiële opbrengsten	9.791,87
	Financiële kosten	<u>-2.230,13</u>
	Te bestemmen resultaat	0,00

De jaarrekeningen voor het boekjaar 2014 maakten het voorwerp uit van een verklaring zonder voorbehoud van de bedrijfsrevisor, de vennootschap BDO Atrio bedrijfsrevisoren vertegenwoordigd door De Heer André KILLESSE.

LEXICON

Dit lexicon bevat een lijst van definities van de verschillende termen die in het jaarverslag 2014 werden gebruikt.

Aanvullende melding: nieuwe melding aan de CFI door dezelfde of een andere melder over verdachte financiële verrichtingen uitgevoerd door, of verdachte feiten die verband houden met, dezelfde of een andere betrokkene die bekend is bij de CFI en die in verband kunnen worden gebracht met verrichtingen of feiten die reeds voorheen werden gemeld.

Buitenlands meldpunt: meldpunt gevestigd in het buitenland dat functies uitoefent gelijkaardig aan de CFI en dat aan gelijkwaardige verplichtingen inzake beroepsgeheim onderworpen is.

Circulatie of opstapeling: opeenvolging van financiële verrichtingen met de bedoeling elk verband tussen de ingebrachte activa en de criminele oorsprong ervan zo vlug mogelijk uit te wissen.

Date/romance scam (emotionele oplichting): vorm van oplichting waarbij wordt geadverteerd op ontmoetingsites of -fora met van het internet geplukte foto's van aantrekkelijke mannen en vrouwen. Na verloop van (korte) tijd wordt herhaaldelijk betaling aan de klanten gevraagd, of blijkt de 'internet-date' plots geld nodig te hebben.

Doorgemeld bedrag: som van de bedragen van de verdachte verrichtingen vastgesteld in dossiers overgemaakt aan het bevoegde parket.

Doorgemeld dossier: geheel van de analyse door de CFI van één of meerdere met elkaar verband houdende meldingen, die duidt op ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme en dat op deze gronden door de CFI aan het bevoegde parket wordt overgemaakt.

Doormelding: verzameling van informatie die de CFI doormeldt aan een parket bij ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme.

Dossier: verzameling van alle meldingen uit één of meerdere bronnen, die met elkaar in verband kunnen worden gebracht. Hier is enkel sprake van verdachte verrichtingen of feiten en nog niet noodzakelijkerwijze van witwassen of van financiering van terrorisme.

Filière: crimineel netwerk of organisatie, in wiens opdracht verdachte verrichtingen worden uitgevoerd die op grond van gemeenschappelijke kenmerken aanleiding geven tot gelijktijdige doormelding van verschillende dossiers aan de gerechtelijke overheden.

Financiële instelling (of financieel beroep): elke persoon of entiteit die beroeps- of bedrijfsmatig voor of namens een cliënt één of meer van de volgende activiteiten of transacties verricht³⁴:

1. Ontvangst van deposito's en andere terug te betalen gelden van het publiek
2. Uitlenen van geld
3. Financiële leasing
4. Overmaking van gelden of geldswaarden
5. Uitgifte en beheer van betaalmiddelen (bijv. kredietkaarten en debetkaarten, cheques, reischeques, betaalopdrachten en bankcheques, elektronisch geld).
6. Verlenen van garanties en stellen van borgtochten.
7. Handel in:
 - (a) instrumenten van de geldmarkt (cheques, wissels, depositobewijzen, derivaten, enz.);
 - (b) buitenlandse valuta;
 - (c) wisselkoers-, rentepercentage- en indexinstrumenten;

³⁴ Cf. glossarium van de 40 aanbevelingen van de FAG – www.fatf-gafi.org

(d) overdraagbare effecten;

(e) termijnmarktgoederen.

8. Deelneming in de effectenzaken en financiële dienstverlening in verband daarmee.

9. Individueel en collectief portfoliobeheer.

10. Bewaarneming en beheer van contante of liquide effecten ten behoeve van derden.

11. Andere vormen van het investeren, administreren of beheren van fondsen of geld ten behoeve van derden.

12. Accepteren en aanbieden van levensverzekeringen en andere aan investeringen gekoppelde verzekeringen.

13. Wisselen van geld en valuta's.

Financiële stromen: geldstromen waarvan de algemene ontleding gericht is op zowel de geografische herkomst als de bestemming van het geld in functie van de onderliggende misdrijven die mogelijk verband houden met de bewuste verdachte stromen.

Geldverzending of money remittance: dienstverlening waarbij een tussenpersoon via internationale systemen voor geldverzending in opdracht van zijn cliënt een bedrag dat vooraf in contanten werd gestort verzendt naar een door de cliënt aangeduide begunstigde. In België worden deze diensten voornamelijk verstrekt door wisselkantoren, hoewel dit tegenwoordig is uitgebreid naar andere sectoren.

Geseponeerd dossier: dossier dat de CFI beslist af te sluiten bij gebrek aan ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme in de zin van de wet.

Inbreng: alle middelen waarmee de fondsen die voortkomen uit een misdadige activiteit voor het eerst in de financiële kringloop worden gesluisd, meestal in de vorm van grote hoeveelheden baar geld.

Investering: alle werkwijzen die toelaten activa van criminele herkomst, meestal vooraf ingebracht en in circulatie gebracht, te beleggen in de formele economische en financiële kringloop.

Melder: onderneming of persoon die valt onder het toepassingsgebied van de wet ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme³⁵.

Melding: inlichtingen betreffende één of meerdere verdachte verrichtingen of feiten uitgevoerd door één of meerdere personen of in verband met één persoon of meerdere personen die met elkaar in verband kunnen worden gebracht en die aan CFI meegedeeld worden door een melder.

Meldpunt: administratieve, gerechtelijke, politionele of gemengde overheid belast met het ontvangen, ontleden en zo nodig doormelden van verdachte verrichtingen gemeld door ondernemingen en personen onderworpen aan de wet ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme³⁶.

Missing trader: schermvennootschap die gebruikt wordt bij btw-carrouselfraude om bij intracommunautaire verrichtingen op frauduleuze wijze btw van de staat terug te vorderen of niet te betalen.

Money mules: plaatselijke tussenpersonen die geld afkomstig uit een misdrijf (*phishing*, oplichting, ...) op hun persoonlijke bankrekeningen ontvangen, opnemen in contanten, een commissie afhouden en het saldo via geldverzending versturen naar een begunstigde.

³⁵ Cf. art. 2, art. 3 en art. 4 van de wet van 11 januari 1993 – www.ctif-cfi.be – Wetsbepalingen – Belgische wetgeving

³⁶ Cf. art. 22 van de wet van 11 januari 1993 – www.ctif-cfi.be – Wetsbepalingen – Belgische wetgeving

Niet-financieel beroep: volgende beroepen³⁷:

a) Casino's (met inbegrip van internetcasino's).

b) Makelaars in onroerende zaken.

c) Handelaren in edelmetalen.

d) Handelaren in edelstenen.

e) Advocaten, notarissen, andere onafhankelijke juridische beroepsbeoefenaren en accountants -hiermee worden bedoeld zelfstandige beroepsbeoefenaren, partners en beroepsbeoefenaren in dienst van professionele kantoren. Hiermee worden geen "interne beroepsbeoefenaren" bedoeld die in dienst zijn bij andere soorten ondernemingen noch beroepsbeoefenaren die werken voor overheidsinstellingen waarop mogelijk reeds maatregelen ter bestrijding van witwassen van toepassing zijn.

f) Trusts en trustmaatschappijen, hiermee worden bedoeld alle personen en ondernemingen die niet elders onder deze aanbevelingen vallen en die als onderneming een of meer van de volgende diensten aan derden aanbieden:

- optreden als oprichter van rechtspersonen;
- optreden (of een ander doen optreden) als directeur of secretaris van een onderneming,
- partner in een vennootschap of maatschap of een soortgelijke positie bekleden in een andere rechtspersoon;
- verschaffen van een zetel, zakelijk adres of accommodatie, correspondentie of administratief adres aan een onderneming, vennootschap of maatschap of een andere rechtspersoon of organisatievorm;
- optreden (of een ander doen optreden) als bewindvoerder van een uitdrukkelijk ingestelde trust;
- in naam optreden (of een ander doen optreden als) van een aandeelhouder.

Nigeriaanse oplichting (419-fraude), advance fee scam, mass marketing fraud: Vorm van oplichting waarbij aan slachtoffers een bijzonder lucratief voorstel wordt gedaan, meestal in de vorm van een contract, loterijwinst, of een erfenis die kan opgestreken worden. Indien het slachtoffer reageert op dit initieel voorstel, worden persoonlijke gegevens van de slachtoffers gevraagd of worden bijkomende documenten opgestuurd om het voorstel aannemelijker te maken. Na verloop van (korte) tijd wordt er een voorschot aan de klanten gevraagd om de volledige som te kunnen innen. Deze vragen om geld blijven komen tot de slachtoffers onraad ruiken en stoppen met betalen.

Objectieve melding: het melden van verrichtingen die verband houden met witwassen of financiering van terrorisme gebaseerd op feiten of objectieve indicatoren. Het gaat onder meer om objectieve informatie meegedeeld door Douane en Accijnzen (grensoverschrijdend verkeer van liquide middelen), casino's, notarissen en vastgoedmakelaars. Deze melders zijn immers verplicht de CFI op de hoogte te stellen, ook al hebben ze geen vermoedens. Sommige betalingsinstellingen of wisselkantoren vallen eveneens in deze categorie.

Openstaand dossier: dossier in de ontledingsfase waar nog geen ernstige aanwijzingen van witwassen of financiering van terrorisme werden vastgesteld.

Phishing: vorm van internetfraude waarbij vertrouwelijke informatie (meestal bankgegevens) van mogelijke slachtoffers verkregen wordt door hen te laten inloggen op een valse website van een schijnbaar betrouwbaar bedrijf zoals een bank. De slachtoffers worden vaak via e-mails naar deze valse website gelokt.

Politiek prominente persoon: ("politically exposed person" of PEP) persoon die belast is of was met een prominente overheidsfunctie in het buitenland, zoals een staatshoofd, regeringsleider, prominent politicus, hooggeplaatste rijksambtenaar, gerechtsdienaar of hoge militair, directeur van een staatsbedrijf of partijfunctionaris³⁸.

³⁷ Cf. glossarium van de 40 aanbevelingen van de FAG – www.fatf-gafi.org

³⁸ Cf. glossarium van de 40 aanbevelingen van de FAG – www.fatf-gafi.org en art. 12 § 3 van de wet van 11 januari 1993 – www.ctif-cfi.be – Wetsbepalingen – Belgische wetgeving

Preventief stelsel: stelsel ingevoerd om de repressieve aanpak van witwassen (artikel 505 van het Strafwetboek) aan te vullen met een reeks administratieve maatregelen.

Strategische analyse: proactief onderzoek naar trends in witwassen en financiering van terrorisme om het operationele werk van financiële analisten aan te vullen en te versterken, alsook gepaste aanbevelingen te doen op vlak van intern beleid en eventueel op wetgevend vlak.

Subjectieve melding: het melden van verrichtingen die verband houden met witwassen of financiering van terrorisme gebaseerd op een vermoeden op basis van een voorafgaande ontleding van de uit te voeren verrichtingen door de meldingsplichtigen, onder meer door ze te vergelijken met het gekende profiel van de cliënt.

Toezichthoudende overheid: (semi-)overheidsinstantie belast met het toezicht of controle van de instellingen en personen bedoeld in de wet³⁹ ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme.

Typologische analyse: ontleding van de doorgemelde dossiers aan de hand van typologieën die een overzicht biedt van de voornaamste trends van de afgelopen jaren op het vlak van witwassen en financiering van terrorisme.

Verdachte verrichting: verrichting die volgens instellingen en personen, onderworpen aan de wet ter bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme, aanwijzingen bevat van witwassen of financiering van terrorisme, wegens de aard of het ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt, dan wel wegens de begeleidende omstandigheden of de hoedanigheid van de betrokken personen.

Verzet: beslissing waarbij de CFI zich gedurende maximaal vijf werkdagen, te rekenen van de kennisgeving, de uitvoering van elke verrichting verhindert in een zaak waarvoor zij is gevat, indien zij dit nodig acht wegens het ernstig of dringend karakter van deze zaak⁴⁰.

Waarschuwingssignaal: kenmerk dat verband houdt met de aard of omstandigheid van de verrichting die de aandacht van meldende instellingen en personen moet trekken en als aanwijzing dient om een financiële verrichting als mogelijk verdacht aan te merken en aanleiding geeft tot een grondigere ontleding, desgevallend gevolgd door een melding aan de CFI.

Witwasstadium: één van de drie fasen waarin een witwasactiviteit zich voordoet, meer bepaald in het stadium van inbreng, circulatie of investering.

³⁹ Cf. art. 38 en 39 van de wet van 11 januari 1993 – www.ctif-cfi.be – Wetsbepalingen – Belgische wetgeving

⁴⁰ Cf. wet van 11 januari 1993, art. 23, § 2 – www.ctif-cfi.be, Wetsbepalingen – Belgische wetgeving

CEL VOOR FINANCIËLE INFORMATIEVERWERKING

Gulden Vlieslaan 55, bus 1 – 1060 Brussel

Telefoon : 02 / 533.72.11 - Fax: 02 / 533.72.00

E-mail: info@ctif-cfi.be

Internet: www.ctif-cfi.be

Verantwoordelijke uitgever:

Jean-Claude DELEPIÈRE

Gulden Vlieslaan 55, bus 1 – 1060 Brussel

U kunt bijkomende informatie over dit verslag en uitleg bij de cijfers en statistieken uit hoofdstuk III schriftelijk aanvragen door naar info@ctif-cfi.be te e-mailen.

